

แนวทางปฏิบัติ เรื่อง การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า
สำหรับผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ

เมษายน 2567

สารบัญ

	หน้า
บทนำ.....	1
อภิธานศัพท์.....	4
หัวข้อที่ 1 การกำหนดนโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการป้องกันและ ปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพ ทำลายล้างสูง.....	6
1.1 การกำหนดนโยบายและระเบียบวิธีการสำหรับการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยง ด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธ ที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กรของผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ	6
1.2 ระเบียบวิธีการสำหรับการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและ การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ภายในองค์กร.....	8
1.3 แนวปฏิบัติ วิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการฟอกเงิน.....	9
หัวข้อที่ 2 การบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง.....	18
2.1 การบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กร.....	18
2.2 การประเมินความเสี่ยงของลูกค้าแต่ละรายก่อนการอนุมัติรับลูกค้า.....	24
2.3 การบริหารและบรรเทาความเสี่ยง.....	30
หัวข้อที่ 3 การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าก่อนการอนุมัติรับลูกค้า.....	33
3.1 แนวทางในการระบุตัวตนของลูกค้า.....	33
3.2 แนวทางการระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง.....	49
3.3 การตรวจสอบรายชื่อลูกค้าและผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้า กับรายชื่อบุคคล ที่ถูกกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง.....	54
3.4 การขอข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการทำธุรกรรมจากลูกค้า เพื่อนำมาพิจารณา ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรม เป็นครั้งคราวกับลูกค้า.....	54
3.5 วิธีปฏิบัติในการอนุมัติรับลูกค้า.....	55

หัวข้อที่ 4 การทบทวนข้อมูลและตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรม ของลูกค้ำ.....	56
4.1 การทบทวนข้อมูลของลูกค้ำให้เป็นปัจจุบัน.....	56
4.2 ตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรมของลูกค้ำ.....	57
หัวข้อที่ 5 การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำสำหรับลูกค้ำความเสี่ยงสูง (Enhanced CDD) และมาตรการตอบโต้กับลูกค้ำ หรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ำ ที่มาจากพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูง.....	63
5.1 ลูกค้ำที่มีความเสี่ยงสูง.....	63
5.2 ขั้นตอนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำสำหรับลูกค้ำความเสี่ยงสูง (Enhanced CDD).....	63
5.3 มาตรการตอบโต้ (Countermeasures).....	67
หัวข้อที่ 6 การส่งข้อมูลพร้อมคำสั่งโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์.....	69
6.1 การกำหนดมาตรการสำหรับการให้บริการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์.....	69
6.2 ขั้นตอนการตรวจสอบข้อมูลพร้อมคำสั่งโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์.....	70
6.3 รูปแบบการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์.....	73
6.4 ข้อยกเว้น.....	76
หัวข้อที่ 7 การพึ่งพาคูค้ำที่สาม การควบคุมภายในและนโยบายสำหรับสาขาและบริษัทในเครือ.....	77
7.1 การพึ่งพาคูค้ำที่สาม.....	77
7.2 นโยบายและมาตรการควบคุมภายใน.....	78
7.3 นโยบายและมาตรการสำหรับสาขาและบริษัทในเครือของผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงิน ระหว่างประเทศ.....	79
หัวข้อที่ 8 การรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย กรณีที่ไม่สามารถดำเนินการตรวจสอบ เพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำ.....	85
ภาคผนวก.....	87
ตัวอย่างการประเมินความเสี่ยงผลิตภัณฑ์หรือบริการด้านการฟอกเงิน และการสนับสนุน ทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง.....	87

บทนำ

แนวทางปฏิบัติ เรื่อง การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า

เหตุผลการดำเนินการ

ตามที่คณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน (Financial Action Task Force: FATF) ได้ออกข้อแนะนำมาตรฐานเพื่อการต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายตลอดจนการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง (FATF Recommendations) ให้แต่ละประเทศนำไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ของแต่ละประเทศ และประเทศไทยในฐานะที่เป็นประเทศสมาชิกของกลุ่มเอเชียแปซิฟิก (Asia/Pacific Group: APG) ได้ออกกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2563 และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 12 สิงหาคม 2563 เพื่อนำปฏิบัติตามข้อแนะนำที่ 10 เรื่อง มาตรการในการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ไปจนถึงข้อแนะนำที่ 23 เรื่อง การกำหนดมาตรการอื่น ๆ สำหรับกลุ่มที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (Designated Non-Financial Businesses and Professions (DNFBP) นั้น

เนื่องจากผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ปัจจุบันมีอยู่หลายกลุ่มทั้งที่เป็นสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพ ซึ่งมีความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติตามกฎหมายที่แตกต่างกัน ซึ่งตามข้อแนะนำของ FATF ข้อ 34 ได้แนะนำให้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแล ควรจัดทำแนวทางปฏิบัติเพื่อช่วยสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพให้สามารถดำเนินการตามมาตรการด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายได้ ประกอบกับ มาตรา 40 (3/1) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปปง.) มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดแนวทางปฏิบัติ กำกับ ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ของผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรม สำนักงาน ปปง. โดยกองกำกับและตรวจสอบ จึงได้ออกแนวทางปฏิบัติฉบับนี้ โดยให้ยกเลิกแนวทางปฏิบัติ เรื่อง การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าที่ออกตามกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าฉบับเดิมทั้งหมด

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อให้ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมแต่ละกลุ่มธุรกิจมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติตามกฎหมายและอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องครบถ้วน และมีประสิทธิภาพ
- 2) เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมแต่ละกลุ่มนำไปปรับใช้ในการกำหนดและดำเนินการตามนโยบาย แนวทางปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติภายในองค์กรให้เหมาะสมและสอดคล้องกับธุรกิจและเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดต่อไป

บททั่วไป

การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า (Customer Due Diligence : CDD) เป็นมาตรการหนึ่งที่มีความสำคัญในการคัดกรองลูกค้าของผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมเพื่อป้องกันไม่ให้คนร้ายนำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดเข้าสู่ระบบผ่านการทำธุรกรรม โดยใช้สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 เป็นเครื่องมือในการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ดังนั้น กฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 จึงได้กำหนดมาตรการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยเริ่มตั้งแต่การกำหนดนโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง (AML/CTPF) ที่ต้องผ่านความเห็นชอบและได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการหรือผู้บริหารระดับสูง เพื่อต้องการให้ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมให้ความสำคัญกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินฯ โดยนโยบายดังกล่าวจะต้องจัดทำให้สอดคล้องและเป็นไปตามความเสี่ยงภายในองค์กรของตนเอง ซึ่งสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องรู้ถึงความเสี่ยงภายในดังกล่าวจากการประเมินความเสี่ยงภายในองค์กร พร้อมทั้งต้องกำหนดมาตรการที่เหมาะสมในการบริหารและบรรเทาความเสี่ยงขององค์กร รวมทั้งต้องกำหนดให้มีมาตรการ แนวทาง หรือวิธีปฏิบัติที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎหมายด้วย

นอกจากนี้ เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมาย และเป้าหมายในการบริหารและบรรเทาความเสี่ยงภายในองค์กรในทางปฏิบัติ ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมต้องมีกระบวนการในการระบุและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าและการประเมินและการบริหารความเสี่ยงลูกค้าของตนทุกรายตั้งแต่กระบวนการรับลูกค้า โดยมีข้อควรคำนึงในเรื่องการห้ามสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้าที่ปกปิดชื่อจริงหรือใช้ชื่อแฝง¹ และการห้ามให้ลูกค้าทราบถึงกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินกำหนด² โดยเป็นไปตามมาตรฐานสากลในเรื่อง Tipping-off³ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาว่าเป็นลูกค้าแล้วก็ต้องตรวจสอบธุรกรรมที่ลูกค้าได้ทำขึ้นเพื่อบริหารและบรรเทาความเสี่ยง ในกรณีที่สงสัยว่าเป็นธุรกรรมที่เกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับความเสี่ยง การฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง และหากพบธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยให้รายงานมายังสำนักงานตามแบบและหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด นอกจากนี้ ระหว่างที่ยังคงดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือธุรกรรมอยู่นั้นต้องมีการทบทวนและปรับปรุงข้อมูลต่าง ๆ ของลูกค้าที่ใช้ในการแสดงตน

¹ ข้อ 4 แห่งกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563

² พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน มาตรา 21/1 ห้ามมิให้ผู้มีหน้าที่รายงาน ตามมาตรา 13 และมาตรา 16 หรือบุคคลใดเปิดเผยข้อมูลหรือกระทำด้วยประการใด ๆ อันอาจทำให้ลูกค้าหรือบุคคลภายนอกทราบเกี่ยวกับการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า การรายงานธุรกรรมหรือการส่งข้อมูลอื่นใดไปยังสำนักงาน เว้นแต่เป็นการปฏิบัติตามกฎหมายหรือตามคำสั่งศาลหรือเป็นการเปิดเผยข้อมูลระหว่างสำนักงานใหญ่กับสาขาของผู้มีหน้าที่รายงานตามมาตรา 13 และมาตรา 16 ที่ตั้งอยู่ในหรือต่างประเทศเพื่อดำเนินการอันเกี่ยวข้องเนื่องกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

³ Recommendation 10.20 CDD and Tipping – off : In cases where financial institutions form a suspicion of money laundering or terrorist financing, and they reasonably believe that performing the CDD process will tip-off the customer, they should be permitted not to pursue the CDD process, and instead should be required to file an STR

การระบุตัวตน เพื่อนำมาพิจารณาในการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงให้เป็นปัจจุบัน และต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องจนกว่าจะยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้า (ไม่รวมถึงข้อมูลของลูกค้าที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว) และเมื่อยุติความสัมพันธ์แล้วก็ต้องเก็บรักษารายละเอียดเกี่ยวกับการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าไว้เป็นเวลา 10 ปี นับแต่วันที่มีการปิดบัญชีหรือยุติความสัมพันธ์กับลูกค้าดังกล่าว ทั้งนี้ กระบวนการหรือวิธีการปฏิบัติที่สำคัญจะได้กล่าวโดยละเอียดในแนวทางปฏิบัติฉบับนี้ต่อไป

อภิธานศัพท์

นิยามศัพท์ตามกฎหมายกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำ พ.ศ. 2563 มีดังต่อไปนี้

“ลูกค้ำ” หมายความว่า บุคคลธรรมดา นิติบุคคล หรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย ซึ่งสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมกับสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16

“ความสัมพันธ์ทางธุรกิจ” หมายความว่า การทำธุรกรรมระหว่างลูกค้ำฝ่ายหนึ่งกับสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 อีกฝ่ายหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้บริการทางการเงิน ทางธุรกิจทางการค้า หรือทางวิชาชีพของสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 อย่างต่อเนื่องหรือในช่วงระยะเวลาที่ตกลงกัน

“ธุรกรรมเป็นครั้งคราว” หมายความว่า การทำธุรกรรมระหว่างลูกค้ำฝ่ายหนึ่งกับสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 อีกฝ่ายหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้บริการทางการเงิน ทางธุรกิจทางการค้า หรือทางวิชาชีพของสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 เป็นรายครั้งโดยไม่ได้มุ่งหมายที่จะสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ

“บุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย” หมายความว่า บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลฝ่ายหนึ่งซึ่งตกลงกันทางกฎหมายให้เป็นผู้ครอบครอง ใช้ จำหน่าย หรือบริหารจัดการทรัพย์สินไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ เพื่อประโยชน์ของบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลอีกฝ่ายหนึ่ง

“ผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง” หมายความว่า บุคคลธรรมดาผู้เป็นเจ้าของที่แท้จริงหรือ มีอำนาจควบคุมความสัมพันธ์ทางธุรกิจของลูกค้ำกับสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 หรือบุคคลที่ลูกค้ำทำธุรกรรมแทน รวมถึงบุคคลผู้ใช้อำนาจควบคุมนิติบุคคลหรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย

“บุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งสำคัญหรือเคยดำรงตำแหน่งดังกล่าวในประเทศหรือต่างประเทศ ได้แก่ ประมุขแห่งรัฐหรือรัฐบาล รัฐมนตรี เจ้าหน้าที่ระดับสูง ของรัฐ ศาลองค์กรอิสระ องค์กรอัยการ หรือทหาร ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงของรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ผู้มีบทบาทสำคัญในพรรคการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งสำคัญหรือเคยดำรงตำแหน่งดังกล่าวในองค์การระหว่างประเทศ และผู้ที่ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าระดับดังกล่าว ทั้งนี้ ตามที่ เลขาธิการ ปปง. ประกาศกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ปปง.

“สมาชิกในครอบครัว” หมายความว่า

(1) บิดา มารดา บุตร ผู้รับบุตรบุญธรรม หรือบุตรบุญธรรมของบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง

(2) พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันหรือพี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดาเดียวกันของบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง

(3) คู่สมรสหรือผู้ที่อยู่กินด้วยกันฉันท์สามีภรรยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรสของบุคคล ที่มีสถานภาพทางการเมืองหรือของบุคคลตาม (1) หรือ (2)

“ผู้ใกล้ชิด” หมายความว่า

(1) บุคคลซึ่งเป็นผู้ครอบครองหรือดูแลทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง

(2) บุคคลซึ่งมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดอันเนื่องมาจากการสร้างหรือดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจของบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง

“ผู้บริหารระดับสูง” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอำนาจและความรับผิดชอบในการวางแผน การกำกับ หรือการควบคุมกิจกรรม รวมถึงการจัดการและการบริหารงานของสถาบันการเงิน หรือผู้ประกอบการอาชีพ ตามมาตรา 16

“ความเสี่ยง” หมายความว่า ความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

“แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ” หมายความว่า แหล่งข้อมูลที่มีการให้ข้อมูลหรือจัดทำข้อมูล อย่างมีเหตุผล มีหลักเกณฑ์ หรือมีการอ้างอิง เพื่อให้ประชาชนหรือกลุ่มธุรกิจสามารถตรวจสอบหรือทราบข้อมูลต่าง ๆ ได้

นอกจากนี้ สำหรับผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศจะมีศัพท์ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

“บุคคลที่ถูกกำหนด” หมายความว่า บุคคล คณะบุคคล นิติบุคคล หรือองค์กรตามรายชื่อซึ่งมีมติของหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติกำหนดให้เป็นผู้ที่มีการกระทำความผิดเป็นการก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงและสำนักงานได้ประกาศรายชื่อนั้นหรือบุคคล คณะบุคคล นิติบุคคล หรือองค์กรตามรายชื่อที่ศาลได้พิจารณาและมีคำสั่งให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

“ Money Laundering and Terrorism and Proliferation of Weapon of Mass Destruction Financing หรือ ML/TPF” หมายความว่า การฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

หัวข้อที่ 1

การกำหนดนโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

ผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศเป็นผู้มีหน้าที่รายงานประเภทสถาบันการเงินตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน จึงมีหน้าที่ในการกำหนดและดำเนินการตามนโยบายและระเบียบวิธีการที่เป็นลายลักษณ์อักษรสำหรับการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กรของผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ โดยควรจัดทำเป็นภาษาไทย และมีเนื้อหาประกอบด้วย⁴

- (1) นโยบายหลักภายในองค์กรด้านการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยง ML/TPF ซึ่งเป็นนโยบายภาพรวมทั้งหมดขององค์กร
- (2) นโยบายและระเบียบวิธีการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงภายในองค์กร
- (3) ระเบียบวิธีการในรายละเอียดของเรื่องต่าง ๆ โดยจัดทำในรูปแบบของแนวปฏิบัติ วิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติ ทั้งนี้ นโยบายและระเบียบวิธีการดังกล่าวต้องผ่านการเห็นชอบและอนุมัติจากคณะกรรมการหรือผู้บริหารที่มีอำนาจระดับสูงของผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ และมีความสำคัญในระดับสูงสุด โดยกำหนดเป็นเป้าหมายที่ต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเคร่งครัด⁵

1.1 การกำหนดนโยบายและระเบียบวิธีการสำหรับการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กรของธุรกิจผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

การกำหนดนโยบายหลักของธุรกิจผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ต้องพิจารณาสาระสำคัญในประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางในการกำหนดนโยบายและระเบียบวิธีการสำหรับการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กรของสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ประกอบกับแนวทางปฏิบัติฯ ฉบับนี้ โดยนโยบายดังกล่าวต้องมีสาระสำคัญอย่างน้อย ต่อไปนี้

- (1) ผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศจะต้องกำหนดและดำเนินการตามนโยบายและระเบียบวิธีการที่เป็นลายลักษณ์อักษรสำหรับการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน

⁴ ประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่องแนวทางในการกำหนดนโยบายและระเบียบวิธีการสำหรับการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กรของสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ข้อ 3 ข้อ 4 และข้อ 5

⁵ กฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำ พ.ศ. 2563 ข้อ 8

และการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กรของผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ โดยให้เจ้าหน้าที่ภายในองค์กรปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด โดยต้องนำปัจจัยความเสี่ยงเกี่ยวกับลูกค้า พื้นที่ประเทศ ผลิตภัณฑ์บริการหรือช่องทางบริการมาใช้ประกอบการพิจารณาประเมินความเสี่ยง และให้นำผลการประเมินและบริหารความเสี่ยงตามรายงานการประเมินความเสี่ยงระดับชาติที่สำนักงานจัดทำขึ้นมาพิจารณาประกอบด้วย รวมทั้งต้องนำผลการประเมินความเสี่ยงภายในองค์กรมาพิจารณากำหนดมาตรการในการบริหารและบรรเทาความเสี่ยงให้เหมาะสมกับผลการประเมินความเสี่ยงดังกล่าว

(2) ในการรับลูกค้า ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศต้องกำหนดกระบวนการเพื่ออนุมัติการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรม หรือปฏิเสธการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมกับลูกค้า โดยปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การจัดให้ลูกค้าแสดงตนการระบุตัวตนของลูกค้า และการพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และการตรวจสอบข้อมูลของลูกค้าและผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ากับข้อมูลรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ดังนี้

(ก) เพื่อให้บรรลุนโยบายและระเบียบวิธีการรับลูกค้าให้ผู้ประกอบธุรกิจให้บริการการเงินต้องจัดให้มีแนวทาง หรือวิธีการ หรือคู่มือเพื่อให้บุคลากรปฏิบัติ

(ข) การรับลูกค้าเริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการขอหรือแสวงหาข้อมูลการแสดงตนของลูกค้า และการระบุตัวตนของลูกค้า การตรวจสอบข้อมูลของลูกค้า การพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า การหาผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้า การตรวจสอบรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด และการอนุมัติหรือปฏิเสธการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรม นับแต่เมื่อได้รับแจ้งความประสงค์จากลูกค้า

(3) การบริหารและบรรเทาความเสี่ยง ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศต้องกำหนดหลักการบริหารความเสี่ยงสำหรับลูกค้าทั้งหมด โดยต้องพิจารณาปัจจัยในการกำหนดความเสี่ยงไม่น้อยกว่าที่กฎหมายกำหนด และต้องดำเนินการบริหารและบรรเทาความเสี่ยงตลอดระยะเวลาที่ยังดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้าและสิ้นสุดลงเมื่อยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้า ดังนี้

(ก) ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศต้องประเมินความเสี่ยงของลูกค้าตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดเพื่อให้บรรลุนโยบายและระเบียบวิธีการบริหารความเสี่ยงพร้อมทั้งต้องจัดทำแนวทาง หรือวิธีการ หรือคู่มือเพื่อให้บุคลากรปฏิบัติ ในการบริหารความเสี่ยงของลูกค้าที่สร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจและบริการทุกประเภทและในทุกช่องทางที่ให้บริการ

(ข) การบริหารความเสี่ยง เริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการประเมินเพื่อระบุและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า การกำหนดระดับความเสี่ยงสำหรับลูกค้าแต่ละราย การตรวจสอบความเคลื่อนไหวในการทำธุรกรรมซึ่งสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงของลูกค้า การตรวจทานข้อมูลการพิสูจน์ทราบลูกค้าซึ่งสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงของลูกค้า การทบทวนการประเมินความเสี่ยง จนถึงการยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้าแต่ละราย

(4) การรายงานธุรกรรมมายังสำนักงานให้กำหนดประเภทธุรกรรม วิธีการ และขั้นตอนการรายงานธุรกรรมให้ชัดเจน โดยให้เป็นไปตามแบบ ระยะเวลา หลักเกณฑ์ และวิธีการที่กฎหมายกำหนด⁶

(5) มีมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมกับความเสี่ยงภายในองค์กร และขนาดธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจให้บริการการชำระเงิน โดยรายละเอียดของนโยบายและระเบียบวิธีการเกี่ยวกับการควบคุมภายในให้เป็นไปตามประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง การกำหนดและดำเนินการตามนโยบายและระเบียบวิธีการเกี่ยวกับการควบคุมภายในของสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16

(6) มีมาตรการในการดำเนินงานเกี่ยวกับการร่วมใช้ข้อมูลระหว่างบริษัทกับสาขาหรือบริษัทในเครือทั้งในประเทศและต่างประเทศ และอยู่ในกลุ่มธุรกิจเดียวกัน รวมถึงจัดทำแนวปฏิบัติ หรือวิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีการในการดำเนินการดังกล่าวและวิธีการในการรักษาความลับจากการร่วมใช้ข้อมูล (กรณีที่มีสาขาหรือบริษัทในเครือ)

(7) มีมาตรการเกี่ยวกับวิธีการ ขั้นตอน และรายละเอียดในการเก็บรักษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดให้ลูกค้าแสดงตน ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าและข้อมูลเกี่ยวกับการรายงานธุรกรรม ทั้งนี้ หากสำนักงาน ป.ง. ขอตรวจสอบข้อมูลผู้ประกอบธุรกิจให้บริการการชำระเงินต้องมีข้อมูลให้ตรวจสอบได้และสามารถจัดส่งข้อมูลตามที่สำนักงาน ป.ง. ร้องขอได้ตามกำหนดเวลา รวมถึงจัดทำแนวปฏิบัติ หรือวิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีการในการจัดเก็บรักษารายละเอียดดังกล่าว

ทั้งนี้ ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศต้องกำหนดแผนในการพัฒนาและปรับปรุงนโยบายและระเบียบวิธีการดังกล่าว โดยต้องได้รับการทบทวนเป็นระยะและปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ เสมอ เช่น มีการทบทวนปีละ 1 ครั้งหรือเมื่อกฎหมายมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ

นโยบายดังกล่าวข้างต้น จะระบุรายละเอียดอย่างน้อยเพียงใดมิใช่สาระสำคัญในขั้นตอนนี้ เพราะการระบุรายละเอียดขั้นตอน มักจะปรากฏอยู่ในแนวปฏิบัติ หรือวิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติ

1.2 ระเบียบวิธีการสำหรับการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กร

ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ จะต้องดำเนินการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กร เพื่อให้เข้าใจและรู้จักที่เป็นความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กรของตน และต้องกำหนดมาตรการในการบริหารและบรรเทาความเสี่ยง พร้อมทั้งกำหนดขั้นตอนการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(1) จัดทำเอกสารการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในของผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ

⁶ ศึกษาเพิ่มเติมจากแนวทางในการปฏิบัติ เรื่อง การรายงานธุรกรรมสำหรับสถาบันการเงินที่ประกอบธุรกิจระบบการชำระเงินและผู้ประกอบธุรกิจบริการการชำระเงินภายใต้การกำกับตามกฎหมายว่าด้วยระบบการชำระเงิน

(2) ดำเนินการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงอย่างสม่ำเสมอ โดยพิจารณาจากปัจจัยความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ดังต่อไปนี้ **ปัจจัยความเสี่ยงเกี่ยวกับลูกค้า พื้นที่หรือประเทศ ผลิตภัณฑ์หรือบริการ หรือช่องทางในการให้บริการ** (สำหรับวิธีการประเมินความเสี่ยงภายในองค์กรและตัวอย่างสามารถศึกษาได้ในหัวข้อที่ 2 การบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง)

(3) กำหนดมาตรการและวิธีการในการบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงให้เหมาะสมกับผลการประเมินความเสี่ยงดังกล่าว

(4) ปรับปรุงข้อมูลที่ใช้ในการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กรของผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ให้เป็นข้อมูลที่เป็นปัจจุบันที่สุด เพื่อให้ผลการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงมีความถูกต้องและครบถ้วน

(5) ให้ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ นำผลการประเมินและบริหารความเสี่ยงตามรายงานการประเมินความเสี่ยงระดับชาติที่สำนักงาน ปปง. กำหนดขึ้นมาใช้พิจารณาประกอบการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กรของผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ด้วย

1.3 แนวปฏิบัติ วิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ จะต้องจัดทำแนวปฏิบัติ หรือวิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติ เพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง โดยกำหนดให้มีความสอดคล้องกับผลการประเมินและบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กรของผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ด้วย

ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ต้องกำหนดแนวปฏิบัติ หรือวิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติ ในเรื่องดังต่อไปนี้

1.3.1 แนวปฏิบัติ หรือวิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติ ในการรับลูกค้า

การรับลูกค้า เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินการตามนโยบายหลัก เรื่อง การป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง สำคัญในแนวปฏิบัติ วิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติ ในการรับลูกค้า ต้องกำหนดกระบวนการเพื่ออนุมัติการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรม หรือปฏิเสธการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมกับลูกค้า โดยปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การจัดให้ลูกค้าแสดงตน การระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน โดยผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ต้องกำหนดวิธีการให้บุคลากรดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1) วิธีปฏิบัติในการจัดให้ลูกค้าแสดงตน โดยระบุประเภทข้อมูล เอกสารหรือหลักฐานที่ลูกค้าต้องแสดงหรือให้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ประเภทแบบสอบถามข้อมูลที่ต้องกรอกวิธีการกรอก และแนะนำวิธีการปฏิบัติต่อลูกค้าในกรณีต่าง ๆ เช่น

- ลูกค้าที่ขอสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือขอทำธุรกรรมกับผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ

- ลูกค้าที่เคยสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศมาก่อน

- ลูกค้าที่เป็นบุคคลทพพลภาพหรือพิการ

- ลูกค้าที่ให้ข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานไม่ครบถ้วน

ผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศต้องกำหนดหลักการที่ไม่ขัดต่อประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง วิธีการแสดงตนของลูกค้าสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ฉบับที่ประกาศราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ 25 กรกฎาคม 2562 ดังนั้น จึงควรพิจารณาประกาศดังกล่าวอย่างเคร่งครัด ประกอบกับแนวทางปฏิบัติฯ ฉบับนี้

2) วิธีปฏิบัติในการขอหรือแสวงหาข้อมูลเพื่อระบุตัวตนของลูกค้า โดยต้องเหมาะสมกับความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ลูกค้าใช้บริการ รวมถึงวิธีการตรวจสอบข้อมูลประเมินผลเบื้องต้นเพื่อพิจารณาการขอข้อมูลเพิ่มเติม วิธีการตรวจสอบกับข้อมูลรายชื่อตามที่กฎหมายกำหนด และวิธีปฏิบัติในกรณีต่าง ๆ เช่น

- กรณีที่ประเมินได้ว่า ต้องขอข้อมูลลูกค้าเพิ่มเติม เนื่องจากพบปัจจัยความเสี่ยงบางประการของลูกค้า

- กรณีที่พบว่า ลูกค้าไม่ยินยอมให้ข้อมูล

- กรณีที่พบว่า ลูกค้าให้ข้อมูลเท็จ

- กรณีที่พบว่า ลูกค้ามีข้อมูลที่เกี่ยวข้องหรือตรงกับรายชื่อที่กฎหมายกำหนด

- วิธีการขอขยายระยะเวลาในการอนุมัติรับลูกค้า

3) วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีการและขั้นตอนในการหาผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้า ให้มีการดำเนินการเป็นไปตามลำดับขั้นตอนที่สอดคล้องตามกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 ข้อ 20

4) วิธีปฏิบัติในการตรวจสอบข้อมูลของลูกค้าและการพิสูจน์ทราบตัวตนลูกค้าและผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ากับฐานข้อมูลรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

5) วิธีปฏิบัติในการประเมินและบริหารความเสี่ยงลูกค้าก่อนสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว (สำหรับวิธีการประเมินความเสี่ยงสามารถศึกษาได้จากหัวข้อ 2.2 การประเมินความเสี่ยงของลูกค้าแต่ละรายก่อนการอนุมัติรับลูกค้า)

6) วิธีปฏิบัติในการอนุมัติหรือปฏิเสธการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรม ควรกำหนดขั้นตอนและวิธีการอนุมัติหรือปฏิเสธการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมในกรณีต่าง ๆ กับลูกค้าให้ชัดเจน อย่างน้อยควรกำหนดขั้นตอนดังต่อไปนี้

- วิธีและขั้นตอนในการอนุมัติรับลูกค้าหรือการทำธุรกรรม ในแต่ละระดับความเสี่ยง
 - วิธีการปฏิเสธการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรม กับลูกค้าที่มีระดับความเสี่ยงสูง หรือกรณีตรวจพบว่าลูกค้าหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด หรือลูกค้าที่ไม่สามารถตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าได้

1.3.2 แนวปฏิบัติ หรือวิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติ ในการบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงสำหรับลูกค้า⁷

ผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศต้องกำหนดหลักการบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงสำหรับลูกค้าทั้งหมด โดยต้องพิจารณาปัจจัยในการกำหนดความเสี่ยงไม่น้อยกว่าที่กฎหมายกำหนด และต้องดำเนินการบริหารความเสี่ยงตลอดระยะเวลาที่ยังดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้าและสิ้นสุดลงเมื่อยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้า

การบริหารความเสี่ยง เริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการประเมินเพื่อระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า ขั้นตอนการกำหนดระดับความเสี่ยงสำหรับลูกค้าแต่ละราย ขั้นตอนการตรวจทานข้อมูลการพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า ขั้นตอนการตรวจสอบความเคลื่อนไหวในการทำธุรกรรมซึ่งสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงของลูกค้า ขั้นตอนการทบทวนการประเมินความเสี่ยง จนถึงขั้นตอนการยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้าแต่ละรายสาระสำคัญในการกำหนดนโยบายบริหารความเสี่ยง ควรประกอบด้วย

- หลักเกณฑ์และการกำหนดปัจจัยความเสี่ยงเพื่อประเมินความเสี่ยงสำหรับลูกค้า
- แนวทางในการใช้ดุลยพินิจในการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงลูกค้า
- วิธีการสรุปผลการประเมินความเสี่ยงและขออนุมัติดำเนินการปรับปรุงความเสี่ยง
- กระบวนการหลังได้รับอนุมัติผลการประเมินและการเก็บบันทึกข้อมูล

1.3.3 แนวทางปฏิบัติ หรือวิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมินและบริหารความเสี่ยงสำหรับผลิตภัณฑ์ บริการ และช่องทางบริการทั้งหมด ที่ผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ให้บริการแก่ลูกค้า และมาตรการในการบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงที่อาจเกิดขึ้นก่อนการออกผลิตภัณฑ์ใหม่ การให้บริการใหม่ หรือการใช้เทคโนโลยีใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการออกผลิตภัณฑ์และบริการ

ผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศจะต้องกำหนดหลักเกณฑ์ เพื่อตรวจสอบและประเมินความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง สำหรับผลิตภัณฑ์ บริการ และช่องทางบริการทั้งหมดที่ผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศให้บริการแก่ลูกค้า โดยจะต้องกำหนดแนวทางปฏิบัติหรือวิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติ ซึ่งระบุปัจจัยที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงให้ครบถ้วนตามกฎหมาย โดยต้องแสดงถึงวิธีการ รายละเอียด และผลการประเมินความเสี่ยงสำหรับผลิตภัณฑ์ บริการ และช่องทางบริการทั้งหมด รวมถึงต้องกำหนดมาตรการบรรเทาความเสี่ยงที่เหมาะสม (ตัวอย่างวิธีการในการประเมินความเสี่ยงผลิตภัณฑ์มีรายละเอียดปรากฏอยู่ในหัวข้อที่ 2 การบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน และการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง)

⁷ ประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางในการพิจารณาปัจจัยเสี่ยงด้านการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

นอกจากนี้ในกรณีที่ผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ การให้บริการใหม่ รูปแบบใหม่ในการดำเนินธุรกิจ หรือช่องทางหรือกลไกใหม่ในการให้บริการ หรือการนำเทคโนโลยีใหม่หรือเทคโนโลยีที่กำลังพัฒนามาใช้กับผลิตภัณฑ์และบริการที่มีอยู่เดิมและที่จะมีขึ้นใหม่ ผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศจะต้องกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อตรวจสอบและประเมินความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง โดยจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนการออกผลิตภัณฑ์ใหม่ การให้บริการใหม่ รูปแบบใหม่ในการดำเนินธุรกิจ ช่องทางหรือกลไกใหม่ในการให้บริการ หรือการใช้เทคโนโลยีใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการออกผลิตภัณฑ์และบริการ เช่น

1) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้เป็นช่องทางบริการหรือผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่มีลักษณะหรือข้อมูลเกี่ยวกับระบบอิเล็กทรอนิกส์ใหม่ ที่ธุรกิจโอนเงิน ตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ใช้เพื่อเชื่อมโยง ติดต่อ เข้าถึง การสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมหรือการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้า ซึ่งใช้อยู่ในปัจจุบัน

2) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้เป็นช่องทางบริการหรือผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่มีลักษณะหรือข้อมูลเกี่ยวกับระบบอิเล็กทรอนิกส์ ที่ธุรกิจโอนเงิน ตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ใช้เพื่อเชื่อมโยง ติดต่อ เข้าถึง การสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ หรือการทำธุรกรรมหรือการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้า ซึ่งจัดทำหรือพัฒนาขึ้นใหม่ และจะเริ่มปฏิบัติการขาย หรือให้บริการในอนาคต

โดยผลของการประเมินความเสี่ยงนั้น ผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศต้องทราบว่า การใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรืออุปกรณ์จะมีความเสี่ยงต่อการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงมากน้อยเพียงใด และ การใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรืออุปกรณ์นั้น จะมีความเสี่ยงต่อการฝ่าฝืนหรือไม่สามารถปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วย

การป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง รวมถึงกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศที่เกี่ยวข้อง หรือไม่

การประเมินความเสี่ยงดังกล่าวให้คำนึงถึงลักษณะการดำเนินธุรกิจ ปริมาณธุรกรรม และความซับซ้อนของเทคโนโลยี โดยต้องกำหนดมาตรการในการบรรเทาความเสี่ยง เช่น จำกัดจำนวนครั้งของการทำธุรกรรม จำกัดประเภทของการทำธุรกรรม หรือจำกัดจำนวนเงินของการทำธุรกรรมที่สามารถทำได้ และควรกำหนดวิธีการหรือขั้นตอนในการรับลูกค้าหรือรับทำธุรกรรม หรือวิธีการบริหารความเสี่ยงของลูกค้าและติดตามความเคลื่อนไหวของลูกค้า

ในกรณีที่พบว่า การใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรืออุปกรณ์ มีความเสี่ยงต่อการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือการฝ่าฝืนหรือไม่สามารถปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย รวมถึงกฎกระทรวง ระเบียบและประกาศที่เกี่ยวข้อง และไม่สามารถบรรเทาความเสี่ยงที่เหมาะสมได้ตามหลักการข้างต้นได้ ผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศต้องไม่ออก

ผลิตภัณฑ์ใหม่ การให้บริการใหม่ รูปแบบใหม่ในการดำเนินธุรกิจ ช่องทางหรือกลไกใหม่ในการให้บริการ หรือการใช้เทคโนโลยีใหม่เกี่ยวข้องกับการออกผลิตภัณฑ์และบริการ หรือยุติการใช้ผลิตภัณฑ์ใหม่ การให้บริการใหม่ รูปแบบใหม่ในการดำเนินธุรกิจ ช่องทางหรือกลไกใหม่ในการให้บริการ หรือการใช้เทคโนโลยีใหม่ เกี่ยวข้องกับการออกผลิตภัณฑ์และบริการทันที รวมถึง ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ต้องกำหนดแผนในการตรวจทาน ทบทวน และพัฒนามาตรการบรรเทาความเสี่ยงสำหรับการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรืออุปกรณ์ให้มีประสิทธิภาพและทันสมัยอยู่เสมอ

1.3.4 แนวปฏิบัติ หรือวิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติเกี่ยวกับการรายงานการทำธุรกรรม

(ให้นำรายละเอียดในแนวทางปฏิบัติ เรื่อง การรายงานธุรกรรม สำหรับสถาบันการเงิน ที่สำนักงาน ป.ง. ได้เผยแพร่มาใช้เป็นข้อมูลในการทำแนวปฏิบัติ หรือวิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่อง รายงานธุรกรรมของผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ให้ครอบคลุมในเรื่องของแบบ ระยะเวลา หลักเกณฑ์ และวิธีการที่กฎหมายกำหนด)

1.3.5 แนวปฏิบัติ หรือวิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีการในการจัดเก็บรายละเอียดของ ข้อมูลและเอกสาร

ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศต้องดำเนินการจัดเก็บรายละเอียดของ ลูกค้าที่เกี่ยวกับการแสดงตน การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า และการรายงานการทำ ธุรกรรม เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา 22 และมาตรา 22/1 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการเก็บรักษารายละเอียดเกี่ยวกับการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2559 ดังนี้

1) รายละเอียดเกี่ยวกับการแสดงตน ต้องเก็บรักษาเอกสารเป็นเวลา 5 ปี นับแต่วันที่ มีการปิดบัญชีหรือยุติความสัมพันธ์กับลูกค้า หรือนับแต่วันที่ได้มีการทำธุรกรรมสำหรับกรณีลูกค้าที่ทำธุรกรรม เป็นครั้งคราว

2) รายละเอียดเกี่ยวกับการทำธุรกรรมและบันทึกข้อเท็จจริง ต้องเก็บรักษาเอกสาร เป็นเวลา 5 ปี นับแต่ได้มีการทำธุรกรรมหรือบันทึกข้อเท็จจริงนั้น (ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรายงานการทำธุรกรรม)

3) รายละเอียดเกี่ยวกับการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ต้องเก็บรักษา เอกสารเป็นเวลา 10 ปี นับแต่วันที่มีการปิดบัญชีหรือยุติความสัมพันธ์กับลูกค้า หรือนับแต่วันที่ได้มีการทำธุรกรรม สำหรับกรณีลูกค้าที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว อย่างน้อยดังต่อไปนี้

3.1) นโยบายและระเบียบวิธีการสำหรับการประเมินและบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน และการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง รวมถึง แนวปฏิบัติ หรือวิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด

3.2) ผลการประเมินและบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กร

3.3) หลักเกณฑ์ภายในองค์กรและมาตรการบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและ การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงที่อาจเกิดขึ้น ก่อนการออกผลิตภัณฑ์ใหม่ การให้บริการใหม่ หรือการใช้เทคโนโลยีใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการออกผลิตภัณฑ์และบริการ

3.4) การทำธุรกรรมของลูกค้ำและการตรวจสอบธุรกรรมที่ลูกค้ำ ได้ทำขึ้นเพื่อบริหารความเสี่ยงสำหรับธุรกรรมที่สงสัยว่าอาจเกี่ยวข้องกับการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

3.5) การปรับปรุงข้อมูลต่าง ๆ ของลูกค้ำ ที่ใช้ในการแสดงตน การระบุตัวตนและข้อมูลที่น่ามาพิจารณา ในการบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงให้เป็นปัจจุบัน

3.6) การบริหารความเสี่ยงและการจัดระดับความเสี่ยงลูกค้ำ

3.7) การดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำ ได้แก่

(ก) การระบุตัวตนและการพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้ำ บุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย และผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง

(ข) การตรวจสอบข้อมูลของลูกค้ำ บุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย และผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ำกับข้อมูลรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

(ค) วัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ

(ง) ผลการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงิน หรือผลการตรวจสอบความเคลื่อนไหวในการทำธุรกรรมตลอดระยะเวลาการสร้างความสัมพันธ์ของลูกค้ำ และผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการทำธุรกรรมเพื่อพิจารณาถึงความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการทำธุรกรรมของลูกค้ำ

3.8) การตรวจสอบการมอบอำนาจสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวในนามของลูกค้ำ

3.9) ผลการดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำของลูกค้ำปัจจุบัน

3.10) ผลการตรวจสอบธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

3.11) การดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว

3.12) รายละเอียดเกี่ยวกับการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำอื่นตามที่เลขาธิการ ป.ง. ประกาศกำหนด

เว้นแต่ จะได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากเลขาธิการ ป.ง. ให้ปฏิบัติเป็นอย่างอื่น

สำหรับวิธีการเก็บรักษารายละเอียดเกี่ยวกับการแสดงตน การทำธุรกรรมและบันทึกข้อเท็จจริงและการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำ ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศสามารถจัดเก็บไว้เป็นเอกสารหรือข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยเก็บรักษาไว้อย่างถูกต้องครบถ้วน ตามวิธีการที่ปลอดภัย น่าเชื่อถือ รักษาให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้ในการตรวจสอบและเพื่อเป็นหลักฐานอ้างอิงตามกฎหมาย รวมทั้งสามารถเรียกดูหรือส่งมอบรายละเอียดดังกล่าวได้ตามที่สำนักงาน ป.ง. กำหนด

1.3.6 แนวปฏิบัติ หรือวิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติเกี่ยวกับมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมกับความเสี่ยงภายในองค์กร และขนาดธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ

ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศต้องกำหนดและดำเนินนโยบายและระเบียบวิธีการเกี่ยวกับการควบคุมภายในให้เหมาะสมกับความเสี่ยงภายในองค์กรและขนาดธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบ

ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 ข้อ 49 และประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง การกำหนดและดำเนินการตามนโยบายและระเบียบวิธีการเกี่ยวกับการควบคุมภายในของสถาบันการเงิน และผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 โดยมีรายละเอียดของนโยบายและระเบียบวิธีการเกี่ยวกับการควบคุมภายในดังต่อไปนี้

1) กำหนดโครงสร้างในการกำกับดูแลโดยให้มีส่วนงานหรือพนักงานผู้รับผิดชอบที่ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง และมีพนักงานระดับผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบในการกำกับดูแลการปฏิบัติงานนั้น ๆ ทั้งนี้ ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศควรจัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสมเพื่อดำเนินการกำกับดูแลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎหมายดังกล่าว

2) กำหนดกระบวนการคัดเลือกพนักงานก่อนการว่าจ้างให้ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง โดยมีขั้นตอนและวิธีการมีมาตรฐานระดับสูงในการคัดเลือกบุคคล เช่น จะต้องมีการตรวจสอบเพื่อให้แน่ใจว่าบุคคลที่จะว่าจ้างให้เป็นพนักงานนั้นไม่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด หรืออาจตรวจสอบประวัติอาชญากรรมว่าบุคคลที่จะว่าจ้างให้เป็นพนักงานนั้นไม่เป็นบุคคลที่ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดฐานฟอกเงินตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

3) จัดให้พนักงานของผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงเข้ารับการอบรมให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงตั้งแต่ออกเริ่มปฏิบัติงานและอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลาที่ปฏิบัติงานนั้น โดยกำหนดให้มีการอบรมทบทวนความรู้ความเข้าใจดังกล่าว และการกำหนดระยะเวลาไว้อย่างชัดเจน เช่น ทุก ๆ 1 ปี หรือกรณีที่กฎหมายมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงอันส่งผลกระทบต่อการทำงานของธุรกิจโอนเงิน ตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง ทั้งนี้ ในการอบรมนั้นธุรกิจโอนเงิน ตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ควรจัดให้มีการจัดเก็บหลักฐานการฝึกอบรม เช่น ทะเบียนรายชื่อพนักงานผู้เข้ารับการอบรม กำหนดการอบรม หรือแผนการอบรม ประจำปีของผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ (พนักงานในความหมายของข้อนี้ หมายถึงพนักงานที่ได้รับการบรรจุโดยผ่านขั้นตอนของการทดลองงานเรียบร้อยแล้ว)

4) กำหนดให้มีกลไกในการตรวจสอบภายในที่เป็นอิสระ โดยมีส่วนงานหรือพนักงานผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบภายในที่เป็นอิสระจากการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง มีหน้าที่ตรวจสอบการดำเนินงานและการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม

การฟอกเงิน และกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง โดยส่วนงานหรือพนักงานผู้รับผิดชอบที่ทำหน้าที่ตรวจสอบภายในนั้น อาจเป็นบุคลากรภายในหรือภายนอกองค์กรก็ได้ แต่ต้องขึ้นตรงต่อผู้บริหารระดับสูงของผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ โดยการตรวจสอบภายในดังกล่าวควรกำหนดกรอบและหัวข้อในการตรวจสอบภายใน ให้สอดคล้องกับความเสี่ยงภายในองค์กรและบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เช่น หัวข้อเกี่ยวกับนโยบายและระเบียบวิธีการ แนวปฏิบัติ หรือวิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติต่าง ๆ ต้องสอดคล้องกับกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ของทางการที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน หัวข้อการจัดให้ลูกค้าและลูกค้ำที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว แสดงตน โดยแสดงข้อมูลและหลักฐานประกอบการแสดงตนครบถ้วนตามที่กำหนดในนโยบายหรือแนวปฏิบัติของผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ทั้งนี้ อาจกำหนดวิธีการสุ่มตรวจการปฏิบัติงานของบุคลากรด้วย และจะต้องจัดทำรายงานผลการตรวจสอบภายในและจัดให้มีรายงานผลการตรวจสอบภายในเพื่อเสนอต่อพนักงานระดับผู้บริหารที่มีหน้าที่ในการพิจารณาตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจرابด้วย (การตรวจสอบภายในตามนโยบายนี้ หมายรวมถึง การตรวจสอบการปฏิบัติงานของสำนักงานใหญ่ สาขาและบริษัทในเครือ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ)

การกำหนดนโยบายและระเบียบวิธีการเกี่ยวกับการควบคุมภายในข้างต้นนั้น ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศต้องมีกระบวนการในการทบทวนและปรับปรุงนโยบายและระเบียบวิธีการควบคุมภายในที่เหมาะสมกับความเสี่ยงภายในองค์กรและขนาดธุรกิจของธุรกิจโอนเงินตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศอย่างสม่ำเสมอ

1.3.7 แนวปฏิบัติ หรือวิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติ มาตรการในการดำเนินงานเกี่ยวกับการร่วมใช้ข้อมูลระหว่างผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศกับสาขาหรือบริษัทในเครือทั้งในประเทศและต่างประเทศ และอยู่ในกลุ่มธุรกิจเดียวกัน

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าและการบริหารความเสี่ยง ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศต้องกำหนดให้มีนโยบายและขั้นตอนในการดำเนินงานเกี่ยวกับการร่วมใช้ข้อมูลระหว่างผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศกับสาขาหรือบริษัทในเครือที่ตั้งอยู่ในประเทศหรือต่างประเทศและอยู่ในกลุ่มธุรกิจเดียวกัน โดยต้องกำหนดให้มีมาตรการในการรักษาความลับจากการร่วมใช้ข้อมูลอย่างเคร่งครัด และห้ามเปิดเผยข้อเท็จจริงหรือกระทำด้วยประการใด ๆ อันอาจทำให้ลูกค้าทราบเกี่ยวกับการร่วมใช้ข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้ เว้นแต่มีกฎหมายภายในประเทศหรือต่างประเทศกำหนดเกี่ยวกับการใช้ การเปิดเผย หรือการร่วมใช้ข้อมูลของลูกค้าไว้แล้วก็ให้ถือปฏิบัติตามนั้น โดยข้อมูลที่ร่วมใช้ระหว่างผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศกับสาขาหรือบริษัทในเครือ⁸ ได้แก่

1) ข้อมูลการทำธุรกรรมของลูกค้า ในส่วนที่จำเป็นต้องใช้ในการบริหารความเสี่ยงของลูกค้า เช่น ลักษณะการทำธุรกรรม บันทึกการทำธุรกรรม ข้อมูลความเคลื่อนไหวทางการเงิน ที่อยู่ สถานที่ที่เกี่ยวข้องในการทำธุรกรรม ข้อมูลการพยายามทำธุรกรรมหรือการทำธุรกรรมที่ล้มเหลว สกูลเงิน ข้อมูลเกี่ยวกับการยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจเนื่องจากเหตุอันควรสงสัย ฯลฯ

⁸ ศึกษาเพิ่มเติมได้ที่ FATF Guidance - Private Sector Information Sharing : <https://www.fatf-gafi.org/publications/fatfgeneral/documents/guidance-information-sharing.html>

2) ข้อมูลหรือผลการวิเคราะห์การทำธุรกรรมหรือกิจกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเกี่ยวข้องกับหรืออาจเกี่ยวข้องกับความเสี่ยงมูลฐานการฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง⁹ ทั้งนี้ ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศสามารถร่วมใช้ข้อมูลผลวิเคราะห์ธุรกรรมที่ผิดปกติที่เป็นข้อมูลผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ โดยข้อมูลดังกล่าวข้างต้นไม่รวมถึงแบบรายงานการทำธุรกรรม

3) ข้อมูลอื่นเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามนโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง โดยอาจกำหนดให้มีการร่วมใช้ข้อมูลของลูกค้าหรือผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้า เช่น ข้อมูลการระบุตัวตนของลูกค้า ข้อมูลการติดต่อ ลักษณะของการประกอบธุรกิจ โครงสร้างองค์กร ที่อยู่ หลักฐานที่ยืนยันได้ว่าลูกค้ามีตัวตนและที่อยู่จริง หลักฐานที่ใช้ในการแสดงตนและระบุตัวตน สันทรัพย์ทางการเงิน บันทึกรายการ การถือครอง อสังหาริมทรัพย์ ข้อมูลแหล่งที่มาของเงินทุนและความมั่งคั่ง กิจกรรมทางเศรษฐกิจ/วิชาชีพ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากเอกสารที่รวบรวมจากการทบทวนข้อมูลของลูกค้า ข้อมูลการถูกดำเนินคดีที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงมูลฐาน เป็นต้น โดยต้องไม่ขัดกับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และกฎหมายอื่นใดที่เกี่ยวข้อง

บทสรุป ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศต้องกำหนดให้นโยบายหลัก และแนวปฏิบัติ วิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง และต้องได้รับการทบทวนอย่างสม่ำเสมอ โดยอาจดำเนินการปรับปรุง หรือพัฒนาให้สอดคล้องกับกฎหมาย หรือหลักเกณฑ์สากลที่ออกมาใหม่ โดยเฉพาะเมื่อมีนโยบายในการออกผลิตภัณฑ์ บริการ หรือใช้ช่องทางการทำธุรกรรมใหม่ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีหรือความเสี่ยงอื่นใดที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศควรกำหนดกรอบระยะเวลาที่แน่นอนในการตรวจสอบว่า นโยบายหลัก และแนวปฏิบัติ วิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติที่เกี่ยวข้องว่ายังได้รับการปฏิบัติอย่างเคร่งครัด และเกิดปัญหาหรืออุปสรรคต่อการปฏิบัติหรือไม่ อย่างไร ซึ่งอาจพบได้จากผลการตรวจสอบภายใน และควรกำหนดให้ผู้บริหารหรือคณะผู้บริหารระดับสูงมีส่วนร่วมสำคัญในกระบวนการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนานโยบายหลัก และแนวปฏิบัติ วิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการกำหนดกระบวนการแก้ไข พัฒนา เปลี่ยนแปลง (ในกรณีที่ต้องดำเนินการเมื่อพบปัญหา) และกระบวนการได้รับอนุมัติจากผู้บริหารระดับสูงหรือคณะผู้บริหารระดับสูง ทั้งนี้ ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศอาจพิจารณากำหนด นโยบาย มาตรการ หลักเกณฑ์ หรือแนวทางปฏิบัติภายในองค์กรอื่น ๆ เพื่อรองรับการปฏิบัติตามนโยบายหลัก เพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบธุรกิจ โครงสร้างผลิตภัณฑ์ บริการ และลูกค้า แต่ต้องไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

หมายเหตุ : การกำหนดนโยบายข้างต้นให้รวมถึงการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับลูกค้าที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวด้วย

⁹ ระเบียบวิธีเพื่อการประเมินการปฏิบัติตามข้อแนะนำของ FATF และการประเมินประสิทธิภาพของระบบ AML/CFT (ข้อแนะนำที่ 18.2 (b))

หัวข้อที่ 2

การบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน

และการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

2.1 การบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กร

การบริหารความเสี่ยงประกอบด้วยขั้นตอนการประเมินความเสี่ยง การบริหารและการบรรเทาความเสี่ยง ทั้งนี้ การบริหารความเสี่ยงภายในองค์กรนั้น คือการประเมินและบริหารความเสี่ยงในภาพรวมขององค์กร โดยผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศต้องกำหนดมาตรการที่เหมาะสมในการประเมินความเสี่ยงภายในองค์กร ดังต่อไปนี้

1) นำความเสี่ยงเกี่ยวกับลูกค้า พื้นที่หรือประเทศ ผลิตภัณฑ์หรือบริการ หรือช่องทางในการให้บริการ ที่ได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงโดยใช้ปัจจัยตามประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางในการพิจารณาปัจจัยความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง และประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางในการกำหนดนโยบายและระเบียบวิธีการสำหรับการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กร ของสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16¹⁰ มาประกอบการพิจารณาประเมินความเสี่ยงภายในองค์กร

2) นำผลการประเมินความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงกรณีที่มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ มีการให้บริการใหม่ หรือกำหนดรูปแบบใหม่ในการดำเนินธุรกิจหรือช่องทางหรือกลไกใหม่ในการให้บริการ หรือกรณีที่จะมีการนำเทคโนโลยีใหม่หรือเทคโนโลยีที่กำลังพัฒนามาใช้กับผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีอยู่เดิมและที่จะมีขึ้นใหม่ที่ได้ประเมินความเสี่ยงโดยใช้ปัจจัยตามประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางในการกำหนดมาตรการในการบริหารและบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ที่อาจเกิดขึ้นก่อนการออกผลิตภัณฑ์ใหม่ การให้บริการใหม่ หรือการใช้เทคโนโลยีใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการออกผลิตภัณฑ์และบริการ มาประกอบการพิจารณาประเมินความเสี่ยงภายในองค์กร¹¹ โดยใช้ปัจจัยความเสี่ยงตามประกาศสำนักงาน

¹⁰ ตามข้อ 9 แห่งกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 และประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางในการกำหนดนโยบายและระเบียบวิธีการสำหรับการประเมิน บริหารและบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กร ของสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16

¹¹ ตามข้อ 5 แห่งประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางในการกำหนดมาตรการในการบริหารและบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ที่อาจเกิดขึ้นก่อนการออกผลิตภัณฑ์ใหม่ การให้บริการใหม่ หรือการใช้เทคโนโลยีใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการออกผลิตภัณฑ์และบริการ

ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางในการพิจารณาปัจจัยความเสี่ยงด้านการฟอกเงินหรือ การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง และประกาศ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางในการกำหนดนโยบายและระเบียบวิธีการสำหรับการ ประเมิน บริหารและบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กร ของสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพ ตามมาตรา 16

3) นำรายงานผลการประเมินความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อ การร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงระดับชาติที่สำนักงาน ปง. จัดทำขึ้น มาประกอบ การพิจารณาประเมินความเสี่ยงภายในองค์กรด้วย

โดยการประเมินและบริหารความเสี่ยงภายในองค์กรมีแนวทางในการพิจารณา ดังต่อไปนี้

2.1.1 ความเสี่ยงเกี่ยวกับลูกค้าในบริบทของความเสี่ยงภายในองค์กร

การพิจารณาความเสี่ยงภายในองค์กรให้พิจารณาจากผลการประเมินความเสี่ยงของลูกค้า ทั้งหมดภายในองค์กรตามที่ได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงไว้ของลูกค้าแต่ละรายไว้ตามปัจจัยความเสี่ยงที่ กฎหมายกำหนด¹²

ทั้งนี้ การดำเนินการประเมินความเสี่ยงลูกค้าในภาพรวมองค์กร ต้องพิจารณาจากจำนวน ลูกค้าทั้งหมดโดยจำแนกตามสัดส่วนจำนวนลูกค้าในแต่ละระดับความเสี่ยงที่ได้จากการประเมินความเสี่ยง ลูกค้าทุกรายในขั้นตอนการรับลูกค้า โดยหากปริมาณสัดส่วนของลูกค้าเสี่ยงสูงมีจำนวนมาก จะทำให้ความเสี่ยงของ องค์กรในด้านลูกค้าสูงขึ้น ทั้งนี้ การกำหนดเกณฑ์การพิจารณาสัดส่วนที่เหมาะสมควรพิจารณาถึงความเสี่ยง ที่องค์กรสามารถรับได้ ซึ่งส่วนใหญ่หากองค์กรมีความเข้มแข็งในการปฏิบัติตามกฎหมายสูง (Level of Control) จะมีการรองรับลูกค้าความเสี่ยงสูงได้มากกว่า

ตัวอย่างการประเมินความเสี่ยงภายในองค์กรที่เกี่ยวกับลูกค้า¹³

1) ลูกค้ามีระดับความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง (ML/TPF) อยู่ในระดับความเสี่ยงต่ำ มีจำนวนมากกว่า ร้อยละ 80 ของจำนวนลูกค้าทั้งหมด และมีจำนวนลูกค้าเสี่ยงสูงไม่เกินร้อยละ 5 อาจพิจารณาว่าปัจจัยความเสี่ยง ภายในองค์กรเกี่ยวกับลูกค้า มีความเสี่ยงต่ำ

¹² กฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 ข้อ 9 วรรค 1 (1) ข้อ 10 ข้อ 13 ข้อ 14 และ ประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางในการพิจารณาปัจจัยความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง โดยการพิจารณาปัจจัยที่อาจ ทำให้เกิดความเสี่ยงสูงภายในองค์กร

¹³ จำนวนตัวเลขที่ระบุข้างต้นเป็นเพียงตัวอย่างเท่านั้น ผู้มีหน้าที่รายงานควรกำหนดแนวทางในการบริหารความเสี่ยง ให้เหมาะสมกับความเสี่ยงภายในองค์กรของตนเอง

ตัวอย่างกรณีที่ผลการประเมินความเสี่ยงด้าน ML/TPF ในด้านลูกค้าความเสี่ยงต่ำ

ประเภท	ระดับความเสี่ยงด้าน ML/TPF				สรุปผล ความเสี่ยง
	จำนวนทั้งหมด (คน)	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	
1. ลูกค้าสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ	100	5	10	85	ต่ำ
2. ลูกค้าที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว	50	-	-	50	ต่ำ
รวมทั้งสิ้น	150 (100%)	5 (3.33%)	10 (6.66%)	135 (90%)	ต่ำ

2) ลูกค้ามีระดับความเสี่ยงด้าน ML/TPF อยู่ในระดับความเสี่ยงสูง มีจำนวนมากกว่าร้อยละ 10 ของจำนวนลูกค้าทั้งหมด อาจพิจารณาว่าปัจจัยความเสี่ยงภายในองค์กรเกี่ยวกับลูกค้า มีความเสี่ยงสูง โดยอาจไม่ต้องพิจารณาลูกค้าความเสี่ยงอื่น

ตัวอย่างกรณีที่ผลการประเมินความเสี่ยงด้าน ML/TPF ในด้านลูกค้าความเสี่ยงสูง

ประเภท	ระดับความเสี่ยงด้าน ML/TPF				สรุปผล ความเสี่ยง
	จำนวนทั้งหมด (คน)	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	
1. ลูกค้าสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ	100	30	5	65	สูง
2. ลูกค้าที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว	50	15	5	30	สูง
รวมทั้งสิ้น	150 (100%)	45 (30%)	10 (6.67%)	95 (63.33%)	สูง

2.1.2 ความเสี่ยงเกี่ยวกับพื้นที่หรือประเทศในบริบทของความเสี่ยงภายในองค์กร

ให้พิจารณาจากสถานที่ตั้ง สาขา พื้นที่ให้บริการ หรือแหล่งที่มาของรายได้ขององค์กร ซึ่งอยู่ในพื้นที่เชิงภูมิศาสตร์หรือประเทศในข้อใดข้อหนึ่งที่สามารถทำให้เกิดความเสี่ยงสูง โดยพื้นที่ที่มีความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้องค์กรมีความเสี่ยงสูงขึ้น มีดังนี้

1) พื้นที่หรือประเทศตามประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางในการพิจารณาปัจจัยความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ได้แก่ พื้นที่หรือประเทศที่ได้รับการประเมินหรือกำหนดจากองค์การระหว่างประเทศ หรือองค์กรระหว่างประเทศ เช่น คณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน (Financial Action Task Force : FATF) ว่าเป็นพื้นที่หรือประเทศที่ไม่มีมาตรการ หรือไม่มีการใช้หรือประยุกต์ใช้ มาตรฐานสากลด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายอย่างเพียงพอ

2) พื้นที่หรือประเทศตามประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง พื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูง ที่ต้องดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ในระดับเข้มข้น และใช้มาตรการตอบโต้

3) พื้นที่ที่สำนักงานพิจารณาให้เป็นพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูงด้านการฟอกเงินหรือ การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายตามที่สำนักงานประกาศกำหนด

นอกจากพื้นที่หรือประเทศตามที่กำหนดข้างต้นแล้ว ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงิน ระหว่างประเทศอาจกำหนดให้พื้นที่หรือประเทศอื่น ๆ ดังต่อไปนี้ เป็นลักษณะที่ทำให้เกิดความเสียหายสำหรับ ปัจจัยพื้นที่หรือประเทศอีกด้วยก็ได้

(ก) พื้นที่หรือประเทศที่ถูกกีดกัน หรือใช้มาตรการบังคับ หรือห้ามค้าขายระหว่างประเทศ โดยองค์การระหว่างประเทศ

(ข) พื้นที่หรือประเทศที่ได้รับการประเมินจากองค์การระหว่างประเทศ หรือองค์การระหว่าง ประเทศหรือแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือว่ามีอัตราการทุจริตคอร์รัปชันหรือการประกอบอาชญากรรมร้ายแรง ในระดับสูงมาก

(ค) พื้นที่หรือประเทศที่ได้รับการประเมินจากองค์การระหว่างประเทศ หรือองค์การระหว่าง ประเทศหรือแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือว่าเป็นแหล่งสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย แหล่งก่อการร้ายหรือ มืองค์กรผู้ก่อการร้ายปฏิบัติการอยู่

ตัวอย่างการกำหนดค่าความเสี่ยงเชิงพื้นที่

พื้นที่	ค่าความเสี่ยง
- พื้นที่ในประเทศไทยที่ไม่ใช่พื้นที่เสี่ยงสูงที่สำนักงาน ป.ง. ประกาศ และไม่ใช้พื้นที่ที่มีสถิติการเกิดอาชญากรรมที่เกี่ยวกับ ความผิดมูลฐานค่อนข้างสูง เช่น ไม่ใช่พื้นที่ชายแดน หรือพื้นที่เมืองเศรษฐกิจต่าง ๆ	1
- ประเทศที่มีมาตรการด้าน AML/CFT ที่เข้มแข็ง	2
- พื้นที่ในประเทศไทยที่มีสถิติการเกิดอาชญากรรมที่เกี่ยวกับความผิดมูลฐานค่อนข้างสูง เช่น ตามจังหวัดชายแดนที่มีจุดผ่อนปรน เป็นต้น - พื้นที่หรือประเทศที่ถูกกีดกัน หรือใช้มาตรการบังคับ หรือห้ามค้าขายระหว่างประเทศโดยองค์การระหว่างประเทศ - พื้นที่หรือประเทศที่ได้รับการประเมินจากองค์การระหว่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศหรือแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือว่ามีอัตราการทุจริตคอร์รัปชันหรือการประกอบอาชญากรรมร้ายแรงในระดับสูงมาก - พื้นที่หรือประเทศที่ได้รับการประเมินจากองค์การระหว่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศหรือแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือว่าเป็นแหล่งสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย แหล่งก่อการร้ายหรือเมืองค์กรผู้ก่อการร้ายปฏิบัติการอยู่ (นอกเหนือจากที่สำนักงานประกาศกำหนด)	3
- พื้นที่ในประเทศไทยที่สำนักงาน ป.ง. พิจารณาให้มีความเสี่ยงสูงด้านการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ภายใต้อประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงฯ - พื้นที่หรือประเทศที่ FATF เรียกร้องให้ประเทศสมาชิกและประเทศอื่น ๆ ใช้มาตรการให้สอดคล้องกับความเสี่ยง	4

*หมายเหตุ : ตัวอย่างการประเมินความเสี่ยงเชิงพื้นที่ตามตารางนี้ สามารถนำไปใช้กับการประเมินความเสี่ยงของลูกค้า ในปัจจัยเชิงพื้นที่ได้

ทั้งนี้ ให้กำหนดปัจจัยพื้นที่หรือประเทศที่ FATF เรียกร้องให้ประเทศสมาชิกและประเทศอื่น ๆ ใช้มาตรการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้น เป็นพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูง

2.1.3 ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือบริการ

การประเมินความเสี่ยงเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือบริการ ใช้ทั้งในบริบทการจัดทำนโยบาย และระเบียบวิธีการสำหรับการประเมินความเสี่ยงภายในองค์กร และบริบทของการจัดทำนโยบายและระเบียบวิธีการในการประเมินความเสี่ยงผลิตภัณฑ์

การพิจารณาความเสี่ยงเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือบริการในบริบทของการประเมินความเสี่ยงภายในองค์กรให้พิจารณาจากผลการประเมินความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการทั้งหมดภายในองค์กรที่ได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงไว้ตามปัจจัยความเสี่ยงที่กำหนด โดยมีหลักการพิจารณา ดังนี้

1) การประเมินความเสี่ยงต้องพิจารณาจากลักษณะผลิตภัณฑ์หรือบริการ อย่างน้อยดังต่อไปนี้

(ก) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ ซึ่งความเสี่ยงจะเพิ่มขึ้นตามจำนวนเงินสดที่ผลิตภัณฑ์หรือบริการนั้นสามารถรองรับได้

(ข) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้ ซึ่งความเสี่ยงจะเพิ่มขึ้นตามมูลค่า ความถี่ ความรวดเร็ว หรือความสะดวก ในการโอนหรือเปลี่ยนมือ

(ค) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถใช้หรือนำไปใช้ได้ในประเทศ ซึ่งความเสี่ยงจะเพิ่มขึ้นหากผลิตภัณฑ์หรือบริการนั้นสามารถใช้ข้ามประเทศได้

2) เมื่อประเมินความเสี่ยงผลิตภัณฑ์หรือบริการตามปัจจัยความเสี่ยงดังกล่าวแล้ว ให้พิจารณาลักษณะผลิตภัณฑ์หรือบริการว่ามีลักษณะเป็นผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงสูงหรือความเสี่ยงต่ำ ดังนี้

(ก) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูง ได้แก่ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ในมูลค่าสูง (พิจารณามูลค่าสูง จากการทำธุรกรรม ด้วยเงินสด ที่มีมูลค่าตั้งแต่ 2,000,000 บาท ขึ้นไป)

หมายเหตุ: อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินในการรายงานการทำธุรกรรมที่ใช้เงินสด ที่กำหนดวงเงินในการรายงานการทำธุรกรรมดังกล่าว เมื่อมีการทำธุรกรรมที่ใช้เงินสด ตั้งแต่ 2,000,000 บาท ขึ้นไป

(ข) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินที่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(ก) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไม่สามารถแลกเปลี่ยนเป็นเงินสดหรือถอนหรือคืนเป็นเงินสดได้ในระยะเวลาอันสั้น หรือแลกเปลี่ยนเป็นเงินสดหรือถอนหรือคืนเป็นเงินสดได้ในมูลค่าต่ำ

(ข) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไม่ใช่บริการข้ามประเทศและไม่เกิดมูลค่าในต่างประเทศ หรือเป็นผลิตภัณฑ์หรือบริการข้ามประเทศหรือเกิดมูลค่าในต่างประเทศเฉพาะกรณีที่เป็นการชำระหนี้หรือค่าสินค้าหรือบริการที่มีมูลค่าต่ำ

(ค) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไม่สามารถสะสมมูลค่าเงินได้ในจำนวนมาก และไม่สามารถโอนมูลค่าให้แก่ผู้อื่นได้หรือโอนได้ในมูลค่าต่ำ

ทั้งนี้ มูลค่าในการทำธุรกรรมตาม (ก) (ข) และ (ค) เมื่อรวมกันแล้วต้องไม่เกิน 50,000 บาทต่อเดือน กล่าวคือ ผลิตภัณฑ์นั้นต้องมีกำหนดให้รองรับการทำธุรกรรมไม่เกินมูลค่า 50,000 บาทต่อเดือน โดยการพิจารณามูลค่าของการทำธุรกรรมให้นับรวมทั้งขาเข้าและขาออก เช่น ไม่ว่าจะเป็นการรับหรือให้เงินสด รวมถึงการรับโอนหรือโอนเงินหรือทรัพย์สิน

ตัวอย่าง เกณฑ์และตารางประเมินความเสี่ยงเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือบริการ

เกณฑ์ในการกำหนดค่าคะแนนความเสี่ยง

ค่าคะแนนความเสี่ยงในแต่ละปัจจัยจากความเสี่ยงต่ำสุดไปความเสี่ยงสูงสุด คือ 1 - 4 คะแนน

- 1) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้
 - ไม่ใช้เงินสดเลย = 1 คะแนน
 - ใช้ แต่จำกัดวงเงินไม่สูง = 2 คะแนน
 - ใช้ แต่มีการกำหนดวงเงินค่อนข้างสูง = 3
 - ใช้เงินสดได้โดยไม่จำกัดวงเงิน = 4 คะแนน
- 2) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้ และสะสมมูลค่าได้
 - ไม่ได้ = 1 คะแนน
 - ได้ แต่กำหนดเงื่อนไขยุ่งยากหรือวงเงินไม่สูง = 2 คะแนน
 - ได้ แต่กำหนดเงื่อนไขหรือวงเงินค่อนข้างสูง = 3 คะแนน
 - ได้ โดยไม่กำหนดเงื่อนไขหรือวงเงิน = 4 คะแนน
- 3) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถใช้หรือนำไปใช้ได้ในประเทศ
 - ไม่ได้ = 1 คะแนน
 - ได้ แต่จำกัดวงเงินไม่สูง = 2 คะแนน
 - ได้ แต่มีการกำหนดวงเงินค่อนข้างสูง = 3 คะแนน
 - ได้ โดยไม่จำกัดวงเงิน = 4 คะแนน

จากคะแนนในแต่ละปัจจัยข้างต้น ผู้มีหน้าที่รายงานต้องนำคะแนนของผลิตภัณฑ์หรือบริการในแต่ละปัจจัยมาพิจารณาร่วมกันโดยการกำหนดค่าคะแนนรวม โดยอาจกำหนดเกณฑ์พิจารณาค่าคะแนนรวมขึ้นอยู่กับค่าคะแนนที่กำหนด โดยมีตัวอย่างดังนี้

ช่วงคะแนนการประเมิน

ผลิตภัณฑ์/บริการ ความเสี่ยงสูง	10 - 12 คะแนน
ผลิตภัณฑ์/บริการ ความเสี่ยงปานกลาง	6 - 9 คะแนน
ผลิตภัณฑ์/บริการ ความเสี่ยงต่ำ	3 - 5 คะแนน

ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศจะกำหนดมาตรการบรรเทาความเสี่ยงผลิตภัณฑ์สามารถนำแนวทางตามข้อ 22 ของกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าย.ศ. 2563 มาใช้ในการบรรเทาความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการก็ได้ โดยต้องกำหนดให้มีมาตรการในการบริหารและบรรเทาความเสี่ยงตามข้อหนึ่งข้อใด ดังต่อไปนี้

- (1) จำกัดจำนวนครั้งของการทำธุรกรรม
- (2) จำกัดประเภทของธุรกรรม เช่น จำกัดไม่ให้ทำธุรกรรมโดยเงินสด หรือจำกัดให้ใช้ได้เฉพาะธุรกรรมที่เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เสี่ยงต่ำเท่านั้น เป็นต้น
- (3) จำกัดจำนวนเงินของการทำธุรกรรมที่สามารถทำได้

ตัวอย่าง เกณฑ์และตารางประเมินความเสี่ยงเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และบริการ สามารถศึกษาได้จากภาคผนวก

2.1.4 ความเสี่ยงเกี่ยวกับช่องทางในการให้บริการ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว

การประเมินความเสี่ยงในด้านช่องทางการให้บริการ ธุรกิจโอนเงิน ตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ต้องมีการพิจารณาว่าช่องทางบริการเพื่อสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว

ของตนเองเป็นช่องทางบริการแบบพบหน้าลูกค้า (Face-to-face) หรือเป็นช่องทางในการให้บริการเพื่อสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวแบบไม่พบหน้าลูกค้า (Non-face-to-face)¹⁴

โดยช่องทางในการให้บริการเพื่อสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวแบบไม่พบหน้าลูกค้า (Non-face-to-face) ถือเป็นปัจจัยที่อาจทำให้เกิดความเสี่ยงสูงภายในองค์กร¹⁵ อย่างไรก็ตาม อาจพิจารณาประกอบกับมาตรการบริหารและบรรเทาความเสี่ยงภายในองค์กรในด้านต่าง ๆ เช่น มาตรการในการระบุตัวตนของลูกค้าเมื่อมีการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรม หรือมาตรการติดตามและตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินของลูกค้า เป็นต้น ซึ่งหากมีมาตรการดังกล่าวภายในองค์กรที่เข้มข้น อาจถือเป็นการลดความเสี่ยงในด้านช่องทางการให้บริการขององค์กรได้

ตัวอย่างการประเมินความเสี่ยงของช่องทางการให้บริการ

ช่องทาง	ความเสี่ยง
การให้บริการแบบพบหน้าที่สำนักงาน หรือสาขาของผู้มีหน้าที่รายงาน	ต่ำ (1 คะแนน)
การให้บริการแบบไม่พบหน้า	สูง (4 คะแนน)
การให้บริการแบบพบหน้าผ่านตัวแทนหรือนายหน้า หรือการให้บริการแบบไม่พบหน้าโดยมีมาตรการในการระบุและพิสูจน์ทราบตัวตน รวมถึงมีมาตรการในการตรวจสอบความเคลื่อนไหวในการทำธุรกรรมของลูกค้า (Customer monitoring system)	ปานกลาง (2-3 คะแนน)*

*หมายเหตุ คะแนนขึ้นอยู่กับความเข้มข้นของการจัดให้มีมาตรการในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตน และการตรวจสอบความเคลื่อนไหวในการทำธุรกรรมของลูกค้า เช่น มีการใช้ระบบที่มีมาตรฐานรองรับการดำเนินการ

2.2 การประเมินความเสี่ยงของลูกค้าแต่ละรายก่อนการอนุมัติรับลูกค้า

2.2.1 การกำหนดปัจจัยในการประเมินความเสี่ยงของลูกค้า

ผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศต้องกำหนดปัจจัยที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงของลูกค้าให้สอดคล้องตามที่กฎหมายกำหนด ดังนี้

กรณีลูกค้าบุคคลธรรมดา

1) ปัจจัยความเสี่ยงเกี่ยวกับลูกค้าซึ่งเป็นความเสี่ยงสูงเด็ดขาด ซึ่งธุรกิจโอนเงิน ตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ต้องพิจารณาจัดระดับความเสี่ยงให้เป็นลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูงทันที มี 3 กรณี ได้แก่

¹⁴ ข้อ 4 (4) แห่งประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางในการกำหนดนโยบายและระเบียบวิธีการสำหรับการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กรของสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16

¹⁵ ข้อ 3 (4) แห่งประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางในการพิจารณาปัจจัยความเสี่ยงด้านการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

1.1) ลูกค้ำหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ำเป็นบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมืองต่างประเทศ หรือเป็นสมาชิกในครอบครัวหรือผู้ใกล้ชิดของบุคคลดังกล่าว

1.2) ลูกค้ำหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ำมาจากหรือมีการทำธุรกรรมเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูงซึ่งคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน (Financial Action Task Force: FATF) เรียกร้องให้ประเทศสมาชิกดำเนินมาตรการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำในระดับเข้มข้นและเรียกร้องให้ดำเนินมาตรการตอบโต้ตามที่เลขาธิการ ปปง. ประกาศกำหนด

1.3) ลูกค้ำหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ำมาจากหรือมีการทำธุรกรรมเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูงซึ่งคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน (Financial Action Task Force: FATF) เรียกร้องให้ประเทศสมาชิกดำเนินมาตรการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำในระดับเข้มข้น ตามที่เลขาธิการ ปปง. ประกาศกำหนด

2) ปัจจัยที่อาจส่งผลให้ลูกค้ำมีความเสี่ยงสูง¹⁶

กรณีที่ลูกค้ำไม่มีลักษณะตรงกับปัจจัยความเสี่ยงสูงเด็ดขาดตามข้อ 1) ให้พิจารณาข้อมูลหรือผลการตรวจสอบการระบุตัวตนของลูกค้ำหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงมีลักษณะดังต่อไปนี้ อาจพิจารณาเป็นลูกค้ำที่มีความเสี่ยงสูง

2.1) ลักษณะตัวบุคคล

(1) บุคคลที่มีสถานภาพทางการเมืองในประเทศหรือในองค์การระหว่างประเทศ หรือเป็นสมาชิกในครอบครัวหรือผู้ใกล้ชิดของบุคคลดังกล่าว

(2) ลูกค้ำที่มีความเสี่ยงสูงตรงกับข้อมูลที่สำนักงานแจ้งซึ่งควรได้รับการเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด โดยสำนักงาน ปปง. จะแจ้งรายชื่อดังกล่าวผ่านระบบตรวจสอบรายชื่อบุคคลที่มีความเสี่ยงสูงด้านการฟอกเงินและรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด (AMLO Person Screening System: APS) เป็นช่องทางหลัก

(3) ลูกค้ำที่ไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย

2.2) ลักษณะอาชีพและการประกอบธุรกิจของลูกค้ำ

(1) ลูกค้ำประกอบอาชีพหรือธุรกิจที่มีการรับเงินสดเป็นจำนวนมาก เช่น

- คาสีโนหรือบ่อนการพนัน
- รับแลกเปลี่ยนเงินตราทั้งนิติบุคคลและบุคคลธรรมดา
- ให้บริการโอนและรับโอนมูลค่าเงินทั้งภายในประเทศและข้ามประเทศ

ซึ่งไม่ใช่สถาบันการเงิน

- สถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ

(2) ลูกค้ำประกอบอาชีพหรือธุรกิจมีการซื้อ ขาย หรือแลกเปลี่ยนสินค้าที่มีราคาสูง โดยไม่มีแหล่งที่มาของเงินสด หรือสินค้าอย่างชัดเจน เช่น

¹⁶ ข้อ 4 (1) แห่งประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางในการพิจารณาปัจจัยเสี่ยงด้านการฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

- ค้าอัญมณี เพชรพลอย ทองคำ หรือเครื่องประดับที่ประดับด้วยอัญมณี เพชรพลอยหรือทองคำ

- ค่าของเก่าที่มีมูลค่าสูง เช่น วัตถุโบราณ ศิลปวัตถุ พระเครื่อง เครื่องรางของขลัง

- ที่เกี่ยวกับการซื้อขายคริปโทเคอร์เรนซีและโทเคนดิจิทัล

- นายหน้าจัดหางาน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการรับคนเข้ามาทำงานจากต่างประเทศหรือส่งคนไปทำงานในต่างประเทศ

- ธุรกิจนำเที่ยว

(3) ลูกค้ายกเว้นได้ประกอบธุรกิจแต่ดำเนินกิจกรรมเป็นผลให้ได้มาซึ่งเงินสดหรือทรัพย์สินโดยไม่มีแหล่งที่มาอย่างชัดเจน

2.3) พื้นที่ซึ่งเป็นถิ่นที่อยู่ไม่ว่าชั่วคราวหรือถาวร หรือแหล่งที่มาของรายได้ หรือพื้นที่ในการทำธุรกรรม เป็นพื้นที่ดังนี้

(1) พื้นที่หรือประเทศที่ได้รับการประเมินหรือกำหนดจากองค์การระหว่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ เช่น คณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน (Financial Action Task Force : FATF) ว่า เป็นพื้นที่หรือประเทศที่ไม่มีมาตรการ หรือไม่มี การใช้หรือประยุกต์ใช้มาตรฐานสากลด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายอย่างเพียงพอ

(2) พื้นที่ที่สำนักงานพิจารณาให้เป็นพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูงด้านการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายตามที่สำนักงานประกาศกำหนด

2.4) ผลิตภัณฑ์หรือบริการ ธุรกรรม หรือช่องทางในการให้บริการ ที่ได้จากผลการประเมินความเสี่ยงตามข้อ 2.1.3 และ 2.1.4

กรณีลูกค้าเป็นนิติบุคคล

1) ปัจจัยความเสี่ยงเกี่ยวกับลูกค้าซึ่งเป็นความเสี่ยงสูงเด็ดขาด ซึ่งผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศต้องพิจารณาจัดระดับความเสี่ยงให้เป็นลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูงทันที มี 3 กรณี ได้แก่

1.1) ผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้าเป็นบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมืองต่างประเทศ หรือเป็นสมาชิกในครอบครัวหรือผู้ใกล้ชิดของบุคคลดังกล่าว

1.2) ลูกค้าหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ามาจากหรือมีการทำธุรกรรมเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูงซึ่งคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน (Financial Action Task Force : FATF) เรียกร้องให้ประเทศสมาชิกดำเนินมาตรการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้นและเรียกร้องให้ดำเนินมาตรการตอบโต้ตามที่เลขาธิการ ปปง. ประกาศกำหนด

1.3) ลูกค้ำหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ำมาจากหรือมีการทำธุรกรรมเกี่ยวข้องกับเชื่อมโยงกับพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูงซึ่งคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน (Financial Action Task Force : FATF) เรียกร้องให้ประเทศสมาชิกดำเนินมาตรการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำในระดับเข้มข้น ตามที่เลขาธิการ ป.ง. ประกาศกำหนด

2) ปัจจัยที่อาจส่งผลให้ลูกค้ำมีความเสี่ยงสูง¹⁷

กรณีที่ลูกค้ำไม่มีลักษณะตรงกับปัจจัยความเสี่ยงสูงเด็ดขาดตามข้อ 1) ให้พิจารณาข้อมูลหรือผลการตรวจสอบการระบุตัวตนของลูกค้ำหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงมีลักษณะดังต่อไปนี้ อาจพิจารณาเป็นลูกค้ำที่มีความเสี่ยงสูง

1. ผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ำเป็นบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมืองในประเทศหรือในองค์การระหว่างประเทศ หรือเป็นสมาชิกในครอบครัวหรือผู้ใกล้ชิดของบุคคลดังกล่าว
2. ลูกค้ำที่มีความเสี่ยงสูงตรงกับข้อมูลที่สำนักงานแจ้งซึ่งควรได้รับการเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด โดยสำนักงาน ป.ง. จะแจ้งรายชื่อดังกล่าวผ่านระบบตรวจสอบรายชื่อบุคคลที่มีความเสี่ยงสูงด้านการฟอกเงินและรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด (AMLO Person Screening System: APS) เป็นช่องทางหลัก
3. นิติบุคคลที่ไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย
4. ลักษณะการประกอบธุรกิจของนิติบุคคล ดังต่อไปนี้
 - (1) ธุรกิจที่มีการรับเงินสดเป็นจำนวนมาก เช่น
 - ธุรกิจคาสีโนหรือบ่อนการพนัน
 - ธุรกิจรับแลกเปลี่ยนเงินตรา
 - ธุรกิจที่ให้บริการโอนและรับโอนมูลค่าเงินทั้งภายในประเทศและข้ามประเทศซึ่งไม่ใช่สถาบันการเงิน
 - ธุรกิจสถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ¹⁸
 - (2) ลูกค้ำประกอบธุรกิจที่มีการซื้อ ขาย หรือแลกเปลี่ยนสินค้าที่มีราคาสูง โดยไม่มีแหล่งที่มาของเงินสด หรือสินค้าอย่างชัดเจน เช่น
 - ธุรกิจค้าอัญมณี เพชรพลอย ทองคำ หรือเครื่องประดับที่ประดับด้วยอัญมณีเพชรพลอยหรือทองคำ
 - ธุรกิจค้าของเก่าที่มีมูลค่าสูง เช่น วัตถุโบราณ ศิลปะวัตถุ พระเครื่อง เครื่องรางของขลัง
 - ธุรกิจที่เกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัล ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล
 - ธุรกิจบริษัทหรือนายหน้าจัดหางาน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการรับคนเข้ามาทำงานจากต่างประเทศหรือส่งคนไปทำงานในต่างประเทศ
 - ธุรกิจนำเที่ยว

¹⁷ ข้อ 4 (1) แห่งประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางในการพิจารณาปัจจัยเสี่ยงด้านการฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

¹⁸ มาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(3) โครงสร้างการถือหุ้นของบริษัท มีความผิดปกติหรือมีความซับซ้อนเกินกว่าการดำเนินธุรกิจปกติ

(4) ลูกค้านิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัด ที่มีการออกไปหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือ

(5) ลูกค้าที่มีได้ประกอบธุรกิจแต่ดำเนินกิจกรรมเป็นผลให้ได้มาซึ่งเงินสดหรือทรัพย์สินโดยไม่มีแหล่งที่มาอย่างชัดเจน เช่น วัด โบสถ์ มัสยิด มูลนิธิ สมาคม และชมรม หรือองค์กรไม่แสวงหากำไรต่าง ๆ ซึ่งมีธุรกรรมที่มีมูลค่าสูงและไม่สามารถตรวจสอบแหล่งที่มาได้อย่างชัดเจน

4. พื้นที่ซึ่งเป็นถิ่นที่อยู่ไม่ว่าชั่วคราวหรือถาวร หรือแหล่งที่มาของรายได้ หรือพื้นที่ในการทำธุรกรรมของลูกค้า เป็นพื้นที่หรือประเทศดังนี้

(1) พื้นที่หรือประเทศที่ได้รับการประเมินหรือกำหนดจากองค์การระหว่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ เช่น คณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน (Financial Action Task Force : FATF) ว่า เป็นพื้นที่หรือประเทศที่ไม่มีมาตรการ หรือไม่มีการใช้หรือประยุกต์ใช้มาตรฐานสากลด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายอย่างเพียงพอ

(2) พื้นที่ที่สำนักงานพิจารณาให้เป็นพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูงด้านการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายตามที่สำนักงานประกาศกำหนด

5. ผลลัพธ์หรือบริการ ธุรกรรม หรือช่องทางในการให้บริการที่ลูกค้ามาสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว ซึ่งมีผลการประเมินความเสี่ยงตามข้อ 2.1.3 และข้อ 2.1.4

กรณีการตรวจสอบพบข้อมูลจากแหล่งอื่น ๆ เช่น สื่อสาธารณะ ฐานข้อมูลภายในองค์กร หรือหน่วยงานราชการอื่น หรือได้รับคำสั่งยึดอายัดจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในกรณี (1) ความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวดำเนินไปอย่างผิดปกติ (2) ลูกค้าอาจเกี่ยวข้องกับความเสี่ยงสูง (3) ลูกค้าเป็นนิติบุคคลที่มีตัวแทนอำนาจเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้น (nominees shareholders) อาจพิจารณาประเมินความเสี่ยงแยกจากปัจจัยข้างต้น แล้วจึงนำไปพิจารณาร่วมกับความเสี่ยงในปัจจัยอื่น ๆ ต่อไป

2.2.2 แนวทางในการประเมินความเสี่ยงลูกค้า

การประเมินความเสี่ยงลูกค้าสามารถจัดทำได้หลายรูปแบบ โดยต้องใช้ปัจจัยหรือลักษณะตามที่กฎหมายกำหนดข้างต้น ได้แก่ ปัจจัยความเสี่ยงเกี่ยวกับลูกค้า ปัจจัยความเสี่ยงที่เกี่ยวกับพื้นที่หรือประเทศ ผลลัพธ์หรือบริการ ธุรกรรม หรือช่องทางในการให้บริการมาประกอบการพิจารณาประเมินความเสี่ยง¹⁹ ซึ่งในขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงลูกค้าบริษัท อาจใช้วิธีประเมินโดยกำหนดว่าหากลูกค้ามีลักษณะใดลักษณะหนึ่งตรงกับปัจจัยที่อาจส่งผลให้ลูกค้ามีความเสี่ยงสูง ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ จะกำหนดให้ลูกค้ารายนั้นเป็นลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูง (Rules-Based) หรือวิธีกำหนดค่าน้ำหนักในแต่ละปัจจัยที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงเป็นค่าคะแนน (Scoring) และนำไปคำนวณเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ออกมาเป็นระดับความเสี่ยงของลูกค้า ของความเสี่ยงลูกค้า ทั้งนี้ สำนักงานได้จัดทำตัวอย่างการประเมินความเสี่ยงของลูกค้าแบบกำหนดค่าคะแนนความเสี่ยง (Scoring) ดังนี้

¹⁹ กฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 ข้อ 10 กำหนดให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ประเมิน บริหารและบรรเทาความเสี่ยงกับลูกค้าทุกรายตั้งแต่สร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ จนยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือเมื่อมีการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้า และให้นำปัจจัยความเสี่ยงตามข้อ 9 วรรคหนึ่ง (1) มาพิจารณาก่อนการกำหนดระดับความเสี่ยงของลูกค้าด้วย

ตัวอย่างตารางวิเคราะห์ความเสี่ยงของลูกค้า : พิจารณากำหนดค่าคะแนนความเสี่ยง (Scoring)

วิธีการประเมินความเสี่ยงแบบพิจารณากำหนดค่าคะแนนความเสี่ยง (Scoring) เหมาะสำหรับธุรกิจขนาดใหญ่ หรือมีผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความหลากหลายและซับซ้อน ธุรกิจโอนเงิน ตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ สามารถกำหนดปัจจัยเพื่อพิจารณาระดับความเสี่ยงของลูกค้าได้หลากหลาย และอาจกำหนดระดับความเสี่ยงได้ละเอียดมากกว่า 3 ระดับ เพื่อประโยชน์ในการบริหารความเสี่ยงลูกค้าอย่างต่อเนื่อง และการติดตามความเคลื่อนไหวทางการเงินลูกค้า

ตัวอย่างหลักเกณฑ์ : กำหนดระดับคะแนนความเสี่ยงไว้ที่ระดับ 1 – 4 จากความเสี่ยงต่ำถึงความเสี่ยงสูง โดยหากลูกค้ามีลักษณะปัจจัยตามที่กำหนดมากกว่า 1 ข้อ ให้ถือคะแนนที่มากที่สุด

ที่	ลูกค้า	คะแนนความเสี่ยง
1	ลูกค้าที่มีอาชีพ หรือแหล่งที่มาของรายได้ชัดเจน เช่น ข้าราชการหรือพนักงานในหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องรัฐบาล และมีรายได้จากเงินเดือนเท่านั้น	1
2	ลูกค้านิติบุคคลที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ หรือองค์กรที่มีการกำกับดูแลในเรื่องของความปลอดภัยจากหน่วยงานรัฐ	1
3	ลูกค้าที่มีแหล่งรายได้ค่อนข้างชัดเจน แต่อาจมีแหล่งรายได้จากหลายแหล่ง ซึ่งไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลได้อย่างแน่ชัด เช่น อาชีพรับจ้างอิสระ (Freelance)	2
4	โครงสร้างการถือหุ้นของบริษัท มีความผิดปกติหรือมีความซับซ้อนเกินกว่าการดำเนินธุรกิจปกติ	3
5	ลูกค้าไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศ	3
6	เป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัด ที่มีการออกใบหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือ	3
7	ประกอบธุรกิจที่มีการรับเงินสดเป็นจำนวนมาก หรือประกอบธุรกิจที่มีการซื้อ ขาย หรือแลกเปลี่ยนสินค้าที่มีราคาสูง โดยไม่มีแหล่งที่มาของเงินสด หรือสินค้าอย่างชัดเจน หรือไม่ประกอบธุรกิจ แต่ดำเนินกิจกรรมเป็นผลให้ได้มาซึ่งเงินสดหรือทรัพย์สินโดยไม่มีแหล่งที่มาอย่างชัดเจน	4
8	เป็นผู้มีสถานภาพทางการเมืองในประเทศ	4
9	เป็นบุคคลที่มีรายชื่อตรงกับข้อมูลที่สำนักงาน ป.ป.ง. แจ้งว่าเป็นรายชื่อที่ต้องกำหนดให้เป็นลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูง	4
10	การสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวดำเนินไปอย่างผิดปกติ	4
11	อาจเกี่ยวข้องกับกระทำความผิดมูลฐาน	4
12	กรณีที่ตรวจสอบพบว่า ลูกค้าเป็นนิติบุคคลที่มีตัวแทนอำพรางเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้น	4

เมื่อกำหนดค่าน้ำหนักของความเสี่ยงลูกค้าแล้ว อาจกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาความเสี่ยงที่แท้จริงของลูกค้า โดยพิจารณาร่วมกับความเสี่ยงด้านพื้นที่ ผลิตภัณฑ์และบริการ และช่องทางการให้บริการ

ตัวอย่างตารางวิเคราะห์ความเสี่ยงโดยรวมของลูกค้า

หลักเกณฑ์: ระดับคะแนน 4-7 เสี่ยงต่ำ ระดับคะแนน 8-11 เสี่ยงกลาง ระดับคะแนน 12-16 เสี่ยงสูง

ลูกค้า	ผลคะแนนความเสี่ยงของลูกค้า	ปัจจัยเกี่ยวกับพื้นที่*	ปัจจัยเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และบริการ	ปัจจัยเกี่ยวกับช่องทางบริการ	ผลรวมความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง
นาย ก ดิทรายชื่อ HR 02 อยู่เชียงราย ใช้ผลิตภัณฑ์เสี่ยงสูง	4	3	4	2	13	สูง
นาย ข ดิทรายชื่อ HR 02 อยู่เชียงราย ใช้ผลิตภัณฑ์เสี่ยงกลาง	4	3	3	2	12	สูง
นาย ค ดิทรายชื่อ HR 02 อยู่ กทม. ใช้ผลิตภัณฑ์เสี่ยงกลาง	4	2	3	2	11	กลาง
นาย ง ดิทรายชื่อ HR 02 อยู่ กทม. ใช้ผลิตภัณฑ์เสี่ยงต่ำ	4	2	1	2	9	กลาง
นางสาว A เป็นชาวต่างชาติ ประเทศญี่ปุ่น ผลิตภัณฑ์เสี่ยงสูง	3	2	4	2	11	กลาง
นาย จ รับราชการ อยู่ปัตตานี ใช้ผลิตภัณฑ์เสี่ยงสูง	1	4	4	2	11	กลาง
นาย ช รับราชการครู อยู่จังหวัดพังงา ใช้ผลิตภัณฑ์เสี่ยงสูง	1	1	4	2	8	กลาง
นาย ซ รับราชการครู อยู่จังหวัดพังงา ใช้ผลิตภัณฑ์เสี่ยงกลาง	1	1	3	2	7	ต่ำ
นาง ย อยู่ในประเทศเสี่ยงสูง ที่สำนักงานปง. ประกาศใช้ผลิตภัณฑ์เสี่ยงสูง	4	4	4	2	14	สูง

*หมายเหตุ 1. ความเสี่ยงในด้านพื้นที่พิจารณาทั้งความเสี่ยงจากตัวลูกค้า ได้แก่ ภูมิลำเนา สถานที่อยู่อาศัย สถานที่ทำงาน และพื้นที่ที่มีการทำธุรกรรม โดยใช้ตัวอย่างการกำหนดค่าความเสี่ยงเชิงพื้นที่ ตามข้อ 2.1.2
2. ตารางข้างต้นเป็นเพียงตัวอย่างเท่านั้น สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 อาจพิจารณากำหนดแนวทางวิเคราะห์ความเสี่ยงของลูกค้าให้เหมาะสม ตามแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงภายในองค์กร

นอกจากการพิจารณาความเสี่ยงสำหรับผลิตภัณฑ์ ประเภทบริการ และช่องทางบริการแล้ว ธุรกิจโอนเงิน ตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ อาจนำข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยความเสี่ยงต่ำหรือสูงบางเรื่องมาใช้ ในกรณีที่สามารถทราบถึงความเสี่ยงนั้นได้ตั้งแต่ในขั้นตอนการแสดงตน เช่น ลักษณะของการทำธุรกรรม หรือมูลค่าในการทำธุรกรรม วัตถุประสงค์ในการทำธุรกรรม เป็นต้น

2.3 การบริหารและบรรเทาความเสี่ยง

2.3.1 การบริหารความเสี่ยงสำหรับลูกค้า

ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศมีหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย/มาตรการหรือหลักเกณฑ์ เพื่อบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง และนำมาปรับใช้กับลูกค้าทุกราย การบริหารความเสี่ยงในที่นี้คือ กระบวนการตั้งแต่การประเมินความเสี่ยงเพื่อกำหนดระดับความเสี่ยงที่เหมาะสมสำหรับลูกค้าแต่ละราย โดยการประเมินความเสี่ยงนั้นต้องพิจารณาจากปัจจัยที่กฎหมายกำหนดไว้ ตามประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางในการพิจารณาปัจจัยความเสี่ยงด้านการฟอกเงินหรือการสนับสนุน

ทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ร่วมกับปัจจัยอื่น ๆ ที่ธุรกิจ โอนเงิน ตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ อาจพิจารณากำหนดเพิ่มเติมตามนโยบายภายในองค์กร เพื่อจะได้ กำหนดมาตรการตรวจสอบที่มีความเข้มข้นสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงของลูกค้า

กระบวนการบริหารความเสี่ยงสำหรับลูกค้านั้น ต้องดำเนินการอยู่ตลอดเวลาจนกว่า ความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้าจะยุติลง หรือเมื่อมีการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้า โดยเริ่มดำเนินการครั้งแรก เมื่อผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศอนุมัติสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมกับ ลูกค้า และต้องดำเนินการตรวจทานปรับปรุงอยู่เสมอ ซึ่งในการบริหารความเสี่ยงในระหว่างการทำ ความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมอยู่ นอกจากจะขึ้นอยู่กับมาตรฐานที่ธุรกิจโอนเงิน ตัวแทนโอนเงิน ระหว่างประเทศ กำหนดขึ้นแล้ว ยังขึ้นอยู่กับพฤติกรรมการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจ การทำธุรกรรม การเคลื่อนไหวทางธุรกิจที่ลูกค้าดำเนินไป เนื่องจากหากลูกค้ามีรูปแบบพฤติกรรมหรือความเคลื่อนไหวในการทำ ธุรกรรมที่ผิดปกติและทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศพบว่ามีโอกาสสูงที่จะเกี่ยวข้องกับ การกระทำความผิดมูลฐาน หรือการฟอกเงิน ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศต้องดำเนินการ บริหารความเสี่ยงด้วยการประเมินความเสี่ยงของลูกค้ารายนั้น ๆ ใหม่อีกครั้งทันที โดยใช้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบันที่สุด เป็นส่วนสำคัญในการประเมินระดับความเสี่ยงและดำเนินการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องต่อไปจนกว่าจะยุติ ความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้า

2.3.2 หลักการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง

ผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศต้องบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการบริหารความเสี่ยงสำหรับลูกค้าที่สร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ โดยหน้าที่ในการประเมินและบริหาร ความเสี่ยงมิใช่ดำเนินการเพียงขั้นตอนอนุมัติรับลูกค้าเท่านั้น หากแต่ธุรกิจโอนเงิน ตัวแทนโอนเงินระหว่าง ประเทศต้องดำเนินการประเมินในขณะดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้าต่อเนื่องไปจนกว่าจะยุติ ความสัมพันธ์ทางธุรกิจ ดังนั้น จึงต้องกำหนดมาตรการ/แนวปฏิบัติ หรือหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนรองรับการบริหาร ความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องดังกล่าว โดยควรกำหนดมาตรการ/แนวปฏิบัติ หรือ หลักเกณฑ์ ในประเด็นต่อไปนี้

1) กำหนดให้การบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องต้องสอดคล้องกับกระบวนการตรวจสอบ ความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรมของลูกค้า โดยต้องกำหนดหลักการให้ผลการประเมิน ความเสี่ยงของลูกค้าแต่ละราย นำไปสู่การกำหนดความเข้มข้นในการตรวจสอบและตรวจทานความเคลื่อนไหว ทางการเงินหรือการทำธุรกรรมของลูกค้ารายนั้น ๆ เสมอ ตามหลักการที่ว่า “กลุ่มลูกค้าที่มีระดับความเสี่ยงสูง จะอยู่ในกระบวนการตรวจสอบและตรวจทานความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรมที่เข้มข้น มากกว่ากลุ่มลูกค้าที่มีระดับความเสี่ยงต่ำ”

2) กำหนดให้การปรับปรุงข้อมูลลูกค้าให้เป็นปัจจุบัน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการบริหาร ความเสี่ยง โดยต้องกำหนดให้มีการปรับปรุงความเสี่ยงเมื่อพบว่าข้อมูลของลูกค้ามีความเปลี่ยนแปลง ดังนั้น จึงต้องกำหนดกรอบการทำงานสำหรับการปรับปรุงข้อมูลของลูกค้าทุกกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ การดำเนินการ ปรับปรุงข้อมูลสำหรับกลุ่มลูกค้าที่มีระดับความเสี่ยงต่ำอาจจะช้ากว่าหรือมีความถี่น้อยกว่ากระบวนการ ปรับปรุงข้อมูลสำหรับกลุ่มลูกค้าที่มีระดับความเสี่ยงสูงก็ได้

3) กำหนดให้มีการปรับปรุงความเสี่ยง ตามผลการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงิน หรือการทำธุรกรรม โดยต้องกำหนดเงื่อนไขหรือแบบแผนของผลการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงิน หรือการทำธุรกรรมของลูกค้า เพื่อเป็นหลักเกณฑ์ในการปรับปรุงความเสี่ยงสำหรับลูกค้า เช่น กำหนดร้อยละ ของวงเงินในการทำธุรกรรมในกรณีที่ลูกค้ามีความเคลื่อนไหวทางการเงินที่ต่างจากเดิม หรือกำหนดรูปแบบ การทำธุรกรรมในกรณีที่ลูกค้ามีความเคลื่อนไหวในการทำธุรกรรมต่างไปจากเดิม ซึ่งควรมีทั้งหลักเกณฑ์ เพื่อปรับลดระดับความเสี่ยงของลูกค้าและหลักเกณฑ์เพื่อปรับเพิ่มระดับความเสี่ยงของลูกค้า โดยให้ผู้บริหาร ระดับสูงเป็นผู้พิจารณาอนุมัติให้เปลี่ยนแปลงระดับความเสี่ยงของลูกค้า

4) ขั้นตอนการบันทึกข้อมูลการบริหารความเสี่ยง ธุรกิจโอนเงิน ตัวแทนโอนเงินระหว่าง ประเทศ ควรกำหนดให้มีการบันทึกข้อมูลการปรับปรุงความเสี่ยงแต่ละครั้งของลูกค้าแต่ละรายไว้เป็นข้อมูล ทางสถิติขององค์กรและเก็บรักษาไว้ให้มีสภาพพร้อมใช้งาน เพื่อในระยะยาวจะสามารถใช้เป็นปัจจัยในการ ตรวจสอบว่า มาตรการบริหารความเสี่ยงที่ใช้อยู่มีแนวโน้มให้เพิ่มปริมาณลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูงมากขึ้นหรือไม่ ซึ่งอาจเป็นตัวชี้วัดให้มีการปรับปรุงมาตรการ/แนวปฏิบัติ/หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงขององค์กร

การบริหารความเสี่ยงในระดับผู้ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การฟอกเงิน และกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและ การแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ยังรวมถึงการตรวจสอบภายใน (Internal Audit) เฉพาะด้าน การปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ตั้งแต่ขั้นตอนการรับลูกค้า ขั้นตอนการบริหารความเสี่ยง ขั้นตอนการตรวจสอบความเคลื่อนไหวของการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจ ขั้นตอนการตรวจสอบข้อมูล พร้อมคำสั่งโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ ขั้นตอนการตรวจสอบตัวแทนและการพึ่งพาบุคคลที่สาม การกำกับดูแล สาขาหรือบริษัทในเครือ รวมถึงระบบการเก็บรักษาข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะได้กล่าวไว้ในส่วนที่เกี่ยวข้อง กับการกำหนดนโยบาย การสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับตัวแทนและการพึ่งพาบุคคลที่สาม การกำกับดูแล สาขาและบริษัทในเครือ การรายงานธุรกรรมต่อสำนักงานต่อไป

หัวข้อที่ 3

การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำก่อนการอนุมัติรับลูกค้ำ

ขั้นตอนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำ เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องจากขั้นตอนการจัดให้ลูกค้ำแสดงตน ที่ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนอนุมัติการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้ำ โดยในการอนุมัติรับลูกค้ำต้องประกอบไปด้วยการประเมินความต้องการข้อมูลเบื้องต้นเพื่อระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้ำ การระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงและใช้มาตรการที่เหมาะสมในการพิสูจน์ทราบผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง การตรวจสอบรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงซึ่งก่อนการอนุมัติรับลูกค้ำ และขอข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการทำธุรกรรมจากลูกค้ำผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ต้องดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำให้แล้วเสร็จก่อน ในกรณีดังต่อไปนี้

- (1) เมื่อเริ่มสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้ำ ที่มีเจตนาสร้างความสัมพันธ์เพื่อใช้บริการโอนเงินและมีการผูกบัญชีในการทำธุรกรรมกับบริษัทอย่างต่อเนื่อง
- (2) เมื่อมีการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว ในแต่ละครั้งที่มีมูลค่าตั้งแต่ห้าหมื่นบาทขึ้นไป ที่ไม่มีเจตนาสร้างความสัมพันธ์เพื่อใช้บริการโอนเงินกับบริษัทอย่างต่อเนื่อง เช่น ลูกค้ำที่ถือเงินสดมาโอนที่เคาน์เตอร์หรือลงทะเบียนสมัครเป็นสมาชิก โดยไม่มีการผูกบัญชี
- (3) เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าอาจเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐาน การฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง
- (4) เมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับข้อมูลตัวตนของลูกค้ำ

3.1 แนวทางในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้ำ

ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศต้องระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้ำโดยใช้เอกสาร ข้อมูล หรือข่าวสารจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ นอกเหนือจากการขอข้อมูลจากลูกค้ำก็ได้ โดยแนวทางในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้ำ ให้เป็นไปตาม **ประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้ำและการระบุและพิสูจน์ทราบตัวตนของผู้ได้รับประโยชน์ที่แท้จริง**

ทั้งนี้ เนื่องจากการกำหนดแนวทางในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้ำตามกฎหมายกำหนดให้ระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้ำให้เหมาะสมกับความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการ²⁰ ที่ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงดังกล่าวไว้ตามผลการประเมินความเสี่ยงภายในองค์กร และผลการประเมินความเสี่ยงก่อนการออกผลิตภัณฑ์ใหม่ การให้บริการใหม่รูปแบบใหม่ในการดำเนินธุรกิจ ช่องทางหรือกลไกใหม่ในการให้บริการ หรือการใช้เทคโนโลยีใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการออกผลิตภัณฑ์และบริการ

²⁰ ระเบียบวิธีการประเมินความเสี่ยงผลิตภัณฑ์หรือบริการสามารถดูได้ในหัวข้อที่ 2 การบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

1) กรณีที่ลูกค้ำเป็นบุคคลธรรมดา

เมื่อผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศได้ดำเนินการจัดให้ลูกค้ำแสดงตนตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง วิธีการแสดงตนของลูกค้ำสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16²¹ แล้ว ให้ดำเนินการระบุและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้ำ โดยผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศต้องระบุตัวตนของลูกค้ำจากข้อมูลการแสดงตนที่ครบถ้วนและพิสูจน์ทราบตัวตนลูกค้ำทั้งแบบพบเห็นลูกค้ำต่อหน้า (Face-to-Face) และแบบไม่พบเห็นลูกค้ำต่อหน้า (Non-Face-to-Face) รวมถึงการรับลูกค้ำนอกสถานที่โดยเจ้าหน้าที่หรือตัวแทนของผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศเป็นผู้ดำเนินการ (ในการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจครั้งแรก) และดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องและความเป็นปัจจุบันของข้อมูลแสดงตนจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ตลอดจนพิสูจน์ว่าลูกค้ำเป็นเจ้าของข้อมูลและหลักฐานดังกล่าวจริง โดยอย่างน้อยผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ต้องดำเนินการตามแนวทางในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้ำตามตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 สรุปแนวทางในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนลูกค้ำที่เป็นบุคคลธรรมดา

ผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศต้องดำเนินการทั้ง 3 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การเก็บข้อมูลและหลักฐานจากการแสดงตน และข้อมูลอื่น ๆ ที่ใช้ในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้ำ

ขั้นตอนที่ 2 การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและหลักฐานที่ได้จากการเก็บข้อมูลตามขั้นตอนที่ 1

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบเปรียบเทียบใบหน้าเพื่อพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้ำ

โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการ และช่องทางการให้บริการที่ลูกค้ำมาขอสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว และเลือกวิธีการใดวิธีการหนึ่งในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตน ดังนี้

²¹ ข้อ 4 ข้อ 5 ข้อ 6 แห่งประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง วิธีการแสดงตนของลูกค้ำสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16

ความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการ	ช่องทางทำให้บริการ	การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและหลักฐาน	การพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า
ต่ำ	พบหน้า	กรณีใช้บัตรประจำตัวประชาชน 1) การใช้เครื่องอ่านบัตร (Card reader) อ่านข้อมูลจากชิปบนบัตรประจำตัวประชาชน แล้วตรวจสอบกับฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของกรมการปกครอง (DOPA) 2) การใช้เครื่องอ่านบัตร (Card reader) อ่านข้อมูลจากชิปบนบัตรประจำตัวประชาชน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบเปรียบเทียบกับข้อมูลตามหน้าบัตรประจำตัวประชาชน 3) ตรวจสอบข้อมูลกับฐานข้อมูลอื่นใดของหน่วยงานภาครัฐ เช่น สหกรณ์ที่ตั้งขึ้นโดยสมาชิกที่เป็นเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานรัฐ สามารถตรวจสอบข้อมูลของผู้สมัครสมาชิกจากหน่วยงานที่ตัวเองสังกัดอยู่ได้ 4) ตรวจสอบหลักฐานและรับรองความถูกต้องของข้อมูลโดยเจ้าหน้าที่ว่าลูกค้านั้นเป็นเจ้าของข้อมูลดังกล่าวจริง กรณีใช้หนังสือเดินทางเป็นหลักฐานแสดงตน 1) นำข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้จากหนังสือเดินทาง เช่น ข้อมูลจากเทคโนโลยีสื่อสารไร้สายระยะใกล้ (NFC) มาตรวจสอบเทียบกับข้อมูลบนหนังสือเดินทาง หรือ 2) ตรวจสอบหลักฐานและรับรองความถูกต้องของข้อมูลโดยเจ้าหน้าที่ว่าลูกค้านั้นเป็นเจ้าของข้อมูลดังกล่าวจริง ** โดยใช่วิธีการหนึ่งวิธีการใด หรือใช้วิธีการอื่นใดที่มีระดับความน่าเชื่อถือเทียบเคียงกัน ทั้งนี้ กรณีลูกค้าที่เป็นบุคคลธรรมดา ซึ่งเป็นคนต่างชาติหรือต่างด้าวที่ไม่มีหนังสือเดินทางอาจตรวจสอบเอกสารอื่นใดที่หน่วยงานรัฐออกให้ก็ได้ เช่น บัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย, เอกสารรับรองบุคคล (Certificate of Identity: CI), Travel Document for Aliens (T.D.), Temporary Passport เป็นต้น	ให้เจ้าหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบใบหน้าของลูกค้ากับภาพของลูกค้าจากบัตรประจำตัวประชาชน หรือหนังสือเดินทาง
ต่ำ	ไม่พบหน้า	กรณีใช้บัตรประจำตัวประชาชน 1) การใช้เครื่องอ่านบัตร (Card reader) อ่านข้อมูลจากชิปบนบัตรประจำตัวประชาชน แล้วตรวจสอบกับฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของกรมการปกครอง (DOPA) 2) การใช้เครื่องอ่านบัตร (Card reader) อ่านข้อมูลจากชิปบนบัตรประจำตัวประชาชน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบเปรียบเทียบกับข้อมูลบนบัตรประจำตัวประชาชน 3) ตรวจสอบข้อมูลกับฐานข้อมูลอื่นใดของหน่วยงานภาครัฐ เช่น สหกรณ์ที่ตั้งขึ้นโดยสมาชิกที่เป็นเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานรัฐ สามารถตรวจสอบข้อมูลของผู้สมัครสมาชิกจากหน่วยงานที่ตัวเองสังกัดอยู่ได้ 4) ตรวจสอบหลักฐานและรับรองความถูกต้องของข้อมูลโดยเจ้าหน้าที่ว่าลูกค้านั้นเป็นเจ้าของข้อมูลดังกล่าวจริง	ถ่ายภาพและบันทึกภาพลูกค้าเพื่อให้เจ้าหน้าที่ใช้ในการตรวจสอบเปรียบเทียบกับภาพใบหน้าของลูกค้ากับภาพของลูกค้าจากบัตรประจำตัวประชาชน หนังสือเดินทาง หรือข้อมูลหรือหลักฐานที่น่าเชื่อถืออื่นเพื่อพิสูจน์ว่าเป็นลูกค้ารายนั้นจริงแทนการพบเห็นลูกค้าต่อหน้า

ความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการ	ช่องทางให้บริการ	การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและหลักฐาน	การพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า
		กรณีใช้หนังสือเดินทางเป็นหลักฐานแสดงตน 1) นำข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้จากหนังสือเดินทาง เช่น ข้อมูลจากเทคโนโลยีสื่อสารไร้สายระยะใกล้ (NFC) มาตรวจสอบเทียบกับข้อมูลบนหนังสือเดินทาง 2) ตรวจสอบหลักฐานและรับรองความถูกต้องของข้อมูลโดยเจ้าหน้าที่ว่าลูกค้านั้นเป็นเจ้าของข้อมูลดังกล่าวจริง ** โดยใช่วิธีการหนึ่งวิธีการใด หรือใช้วิธีการอื่นใดที่มีระดับความน่าเชื่อถือเทียบเคียงกัน ทั้งนี้กรณีลูกค้าบุคคลธรรมดาต่างชาติหรือต่างด้าวที่ไม่มีหนังสือเดินทางอาจตรวจสอบเอกสารอื่นใดที่หน่วยงานรัฐออกให้ก็ได้ เช่น บัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย, เอกสารรับรองบุคคล (Certificate of Identity: CI), Travel Document for Aliens (T.D.), Temporary Passport เป็นต้น	
กลาง	พบหน้า	กรณีใช้บัตรประจำตัวประชาชน 1) การใช้เครื่องอ่านบัตร (Card reader) อ่านข้อมูลจากชิปบนบัตรประจำตัวประชาชน แล้วตรวจสอบกับฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของกรมการปกครอง (DOPA) 2) การใช้เครื่องอ่านบัตร (Card reader) อ่านข้อมูลจากชิปบนบัตรประจำตัวประชาชน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบเปรียบเทียบกับข้อมูลบนบัตรประจำตัวประชาชน 3) ใช้ข้อมูลหน้าบัตรและ Laser Code หลังบัตรประจำตัวประชาชนส่งไปตรวจสอบสถานะบัตรกับระบบอิเล็กทรอนิกส์ของกรมการปกครอง (DOPA) 4) ตรวจสอบข้อมูลกับฐานข้อมูลอื่นใดของหน่วยงานภาครัฐ เช่น สหกรณ์ที่ตั้งขึ้นโดยสมาชิกที่เป็นเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานรัฐ สามารถตรวจสอบข้อมูลของผู้สมัครสมาชิกจากหน่วยงานที่ตัวเองสังกัดอยู่ได้ กรณีใช้หนังสือเดินทางเป็นหลักฐานแสดงตน นำข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้จากหนังสือเดินทาง เช่น ข้อมูลจากเทคโนโลยีสื่อสารไร้สายระยะใกล้ (NFC) มาตรวจสอบเทียบกับข้อมูลบนหนังสือเดินทาง โดยหากไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้จากหนังสือเดินทาง อาจตรวจสอบเอกสารสำคัญประจำตัวอื่นที่รัฐบาลไทย หรือหน่วยงานรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้เทียบกับหนังสือเดินทางทดแทนได้ **หรือใช้วิธีการอื่นใดที่มีระดับความน่าเชื่อถือเทียบเคียงกัน โดยพิจารณาตามตารางที่ 2 ตัวอย่างเอกสารที่สามารถใช้เพื่อการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตน กรณีใช้หนังสือเดินทางในการแสดงตนและไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์จากหนังสือเดินทางได้ เฉพาะช่องเอกสารแสดงตน (ช่องที่ 2)	ให้เจ้าหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบหรืออาจพิจารณานำเทคโนโลยีเปรียบเทียบกับข้อมูลชีวมิติของลูกค้ามาเพิ่มประสิทธิภาพในการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าได้

ความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการ	ช่องทางทำให้บริการ	การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและหลักฐาน	การพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า
กลาง	ไม่พบหน้า	กรณีใช้บัตรประจำตัวประชาชน 1) การใช้เครื่องอ่านบัตร (Card reader) อ่านข้อมูลจากชิปบนบัตรประจำตัวประชาชน แล้วนำข้อมูลที่ได้อ่านมาตรวจสอบเปรียบเทียบกับข้อมูลตามหน้าบัตรประจำตัวประชาชน 2) ใช้ข้อมูลหน้าบัตรและ Laser Code หลังบัตรประจำตัวประชาชน ส่งไปตรวจสอบสถานะบัตรกับ DOPA กรณีใช้หนังสือเดินทางเป็นหลักฐานแสดงตน นำข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้จากหนังสือเดินทาง เช่น ข้อมูลจากเทคโนโลยีสื่อสารไร้สายระยะใกล้ (NFC) มาตรวจสอบเทียบกับข้อมูลบนหนังสือเดินทาง โดยหากไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้จากหนังสือเดินทาง อาจตรวจสอบเอกสารสำคัญประจำตัวอื่นที่รัฐบาลไทย หรือหน่วยงานรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้เทียบกับหนังสือเดินทางทดแทนได้ **หรือใช้วิธีการอื่นใดที่มีระดับความน่าเชื่อถือเทียบเคียงกัน โดยพิจารณาตามตารางที่ 2 ตัวอย่างเอกสารที่สามารถใช้เพื่อการระบุตัวตน กรณีใช้หนังสือเดินทางในการแสดงตนและไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ได้ เฉพาะเอกสารแสดงตน (ช่องที่ 2)	ต้องถ่ายภาพและบันทึกภาพลูกค้า และใช้เทคโนโลยีขั้นสูงที่ได้มาตรฐานสากลหรือมาตรฐานที่ยอมรับโดยทั่วไป หรือให้เจ้าหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบเปรียบเทียบภาพใบหน้าของลูกค้ากับภาพของลูกค้าจากบัตรประจำตัวประชาชน หรือหนังสือเดินทาง เพื่อพิสูจน์ว่าเป็นลูกค้ารายนั้นจริงแทนการพบเห็นลูกค้าต่อหน้า หรือใช้วิธีการอื่นใดที่มีระดับความน่าเชื่อถือเทียบเคียงกัน
สูง	พบหน้า	กรณีใช้บัตรประจำตัวประชาชน การใช้เครื่องอ่านบัตร (Card reader) อ่านข้อมูลจากชิปบนบัตรประจำตัวประชาชน แล้วตรวจสอบกับฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร์ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของกรมการปกครอง (DOPA) กรณีใช้หนังสือเดินทางเป็นหลักฐานแสดงตน ให้นำข้อมูลจากเทคโนโลยีสื่อสารไร้สายระยะใกล้ (NFC) มาตรวจสอบเทียบกับข้อมูลบนหนังสือเดินทาง และตรวจสอบเอกสารสำคัญประจำตัวอื่นที่รัฐบาลไทยออกให้หรือหน่วยงานของรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้ ** หรือใช้วิธีการอื่นใดที่มีระดับความน่าเชื่อถือเทียบเคียงกัน	ให้เจ้าหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบเปรียบเทียบใบหน้าของลูกค้ากับภาพของลูกค้าจากบัตรประจำตัวประชาชน หรือหนังสือเดินทาง เพื่อพิสูจน์ว่าเป็นลูกค้ารายนั้นจริงหรืออาจพิจารณานำเทคโนโลยีเปรียบเทียบข้อมูลชีวมิติของลูกค้ามาเพิ่มประสิทธิภาพในการพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าก็ได้
	ไม่พบหน้า	กรณีใช้บัตรประจำตัวประชาชน การใช้เครื่องอ่านบัตร (Card reader) อ่านข้อมูลจากชิปบนบัตรประจำตัวประชาชน แล้วตรวจสอบกับฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร์ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของกรมการปกครอง (DOPA)	ต้องถ่ายภาพและบันทึกภาพลูกค้าและใช้เทคโนโลยีขั้นสูงที่ได้มาตรฐานสากลหรือมาตรฐานที่ยอมรับโดยทั่วไป เพื่อใช้ตรวจสอบ

ความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการ	ช่องทางให้บริการ	การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและหลักฐาน	การพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า
		กรณีใช้หนังสือเดินทางเป็นหลักฐานแสดงตน นำข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้จากหนังสือเดินทาง เช่น ข้อมูลจากเทคโนโลยีสื่อสารไร้สายระยะใกล้ (NFC) มาตรวจสอบเทียบกับข้อมูลบนหนังสือเดินทาง และ ตรวจสอบเอกสารสำคัญประจำตัวอื่นที่รัฐบาลไทยหรือหน่วยงานรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้ ** หรือใช้วิธีการอื่นใดที่มีระดับความน่าเชื่อถือเทียบเคียงกัน	เปรียบเทียบภาพใบหน้าของลูกค้ากับข้อมูลชีวมิติจากบัตรประจำตัวประชาชนแบบอนเนกประสงค์หรือข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้จากหนังสือเดินทาง เพื่อพิสูจน์ว่าเป็นลูกค้ารายนั้นจริงแทนการพบเห็นลูกค้าต่อหน้า หรือใช้วิธีการอื่นใดที่มีระดับความน่าเชื่อถือเทียบเคียงกัน

**ตารางที่ 2 ตัวอย่างเอกสารที่สามารถใช้เพื่อการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตน
กรณีใช้หนังสือเดินทางในการแสดงตนและไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์จากหนังสือเดินทางได้**

ประเภทเอกสารหรือหลักฐานในการตรวจสอบสำหรับลูกค้าที่เป็นบุคคลธรรมดาที่ไม่มีสัญชาติไทย
ในกรณีที่ไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์จากหนังสือเดินทางได้ให้ธุรกิจโอนเงิน ตัวแทนโอนเงินระหว่าง
ประเทศ พิจารณา โดยจำแนกตามวัตถุประสงค์การเดินทาง สามารถสรุปได้ ดังนี้

วัตถุประสงค์	เอกสารแสดงตน	เอกสารเพิ่มเติมที่น่าเชื่อถือ
1. กรณีชาวต่างชาติทั่วไป เข้ามาทำงาน	(1) หนังสือเดินทาง (Passport) หรือ Travel Document for Aliens (T.D.) หรือ Certificated of Identity (CI) หรือ Temporary Passport และ (2) ทะเบียนบ้านเล่มปกสีเหลือง (ทร.13) ที่ระบุเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก หรือ (3) ใบอนุญาตทำงานในประเทศ (Work Permit) ที่ส่วนราชการไทยออกให้ (อ่าน QR Code) หรือ (4) ตราอนุญาตเข้าประเทศไทย ประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant Visa) หรือ Smart VISA หรือ (5) เอกสารแสดงตนที่ส่วนราชการไทยหรือรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้	(1) เอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน SWIFT Authenticate หรือเอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน Notary Public
2. กรณีทำธุรกิจ ในประเทศไทย	(1) หนังสือเดินทาง (Passport) หรือ Travel Document for Aliens (T.D.) หรือ Certificated of Identity (CI) หรือ Temporary Passport และ (2) ทะเบียนบ้านเล่มปกสีเหลือง (ทร.13) ที่ระบุเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก หรือ (3) ตราอนุญาตเข้าประเทศไทย ประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant Visa) หรือ ประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant Visa) รหัส B (Business) หรือ (4) เอกสารแสดงตนที่ส่วนราชการไทยหรือรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้	(1) เอกสารแสดงถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย หรือ (2) เอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน SWIFT Authenticate หรือเอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน Notary Public
3. กรณีเข้ามาศึกษา ในประเทศไทย ของนักเรียนต่างชาติ	(1) หนังสือเดินทาง (Passport) หรือ Travel Document for Aliens (T.D.) หรือ Certificated of Identity (CI) หรือ Temporary Passport และ (2) ทะเบียนบ้านเล่มปกสีเหลือง (ทร.13) ที่ระบุเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก หรือ (3) ตราอนุญาตเข้าประเทศไทย ประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non – Immigrant Visa) หรือ ประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non – Immigrant Visa) รหัส ED (Education) หรือ (4) เอกสารแสดงตนที่ส่วนราชการไทยหรือรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้	(1) หนังสือรับรองที่โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาออกให้ หรือ (2) เอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน SWIFT Authenticate หรือเอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน Notary Public

วัตถุประสงค์	เอกสารแสดงตน	เอกสารเพิ่มเติมที่น่าเชื่อถือ
4. กรณีเข้ามารับ การรักษาพยาบาล ในประเทศไทย	(1) หนังสือเดินทาง (Passport) หรือ Travel Document for Aliens (T.D.) หรือ Certificated of Identity (CI) หรือ Temporary Passport และ (2) หนังสืออนุญาตให้พำนักอยู่ในประเทศไทยไม่น้อยกว่า 3 เดือนจากกระทรวงการต่างประเทศ หรือ (3) ตราอนุญาตเข้าประเทศไทย ประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non – Immigrant Visa) หรือ ประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non – Immigrant Visa) รหัส O (MT-90) หรือ รหัส O (MD) หรือ รหัส B (Business) หรือ (4) เอกสารแสดงตนที่ส่วนราชการไทยหรือรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้	(1) หนังสือรับรองจากสถานพยาบาลว่าเข้ารับการรักษจริง หรือ (2) เอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน SWIFT Authenticate หรือเอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน Notary Public
5. กรณีเข้ามา ซื้อสังหาริมทรัพย์	(1) หนังสือเดินทาง (Passport) และ (2) ตราอนุญาตเข้าประเทศไทย ประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant Visa) หรือ (3) เอกสารแสดงตนที่ส่วนราชการไทยหรือรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้	เอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน SWIFT Authenticate หรือเอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน Notary Public
6. กรณีเพื่อลงทุน ซื้อขายหลักทรัพย์	(1) หนังสือเดินทาง (Passport) หรือ Travel Document for Aliens (T.D.) หรือ Certificated of Identity (CI) หรือ Temporary Passport และ (2) ตราอนุญาตเข้าประเทศไทย ประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant Visa) หรือ (3) เอกสารแสดงตนที่ส่วนราชการไทยหรือรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้	เอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน SWIFT Authenticate หรือเอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน Notary Public
7. กรณีเจ้าหน้าที่ หน่วยงานราชการ ของต่างประเทศ หรือ เจ้าหน้าที่องค์การ ระหว่างประเทศ	(1) หนังสือเดินทาง (Passport) หรือ Travel Document for Aliens (T.D.) หรือ Certificated of Identity (CI) หรือ Temporary Passport และ (2) ตราอนุญาตเข้าประเทศไทยประเภททูต (Diplomatic Visa) หรือประเภทราชการ (Official Visa) หรือ (3) ตราอนุญาตเข้าประเทศไทยประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant Visa) หรือ (4) เอกสารแสดงตนที่ส่วนราชการไทยหรือรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้	หนังสือรับรองการเป็นนักการทูต (Diplomatic Visa) เจ้าหน้าที่สถานทูต (Embassy Staff) เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานราชการของต่างประเทศ เจ้าหน้าที่องค์การสหประชาชาติ (UN Staff) จากหน่วยงานต้นสังกัด หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ
8. กรณี Retirement	(1) หนังสือเดินทาง (Passport) หรือ Travel Document for Aliens (T.D.) หรือ Certificated of Identity (CI) หรือ Temporary Passport และ (2) ตราอนุญาตเข้าประเทศไทยประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non – Immigrant Visa) รหัส O-X หรือ รหัส O-A หรือตราประทับสำหรับกรณีที่ใช้ชีวิตบั้นปลาย (Retirement) ในประเทศไทย หรือ	(1) เอกสารแสดงถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย หรือ (2) เอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน SWIFT Authenticate หรือเอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน Notary Public หรือ (3) หนังสือรับรองจากสถานทูต (ถ้ามี)

วัตถุประสงค์	เอกสารแสดงตน	เอกสารเพิ่มเติมที่น่าเชื่อถือ
	(3) ทรานนุญาตเข้าประเทศไทย ประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant Visa) หรือ Long Stay ต้องใช้ ประกอบกับหนังสือรับรองจากสถานทูต หรือ (4) เอกสารแสดงตนที่ส่วนราชการไทยหรือรัฐเจ้าของ สัญชาติออกให้	
9. กรณีผู้ถือบัตร Thailand Elite หรือ Thailand Privilege Card	(1) หนังสือเดินทาง (Passport) หรือ Travel Document for Aliens (T.D.) หรือ Certificated of Identity (CI) หรือ Temporary Passport และ (2) ทรานนุญาตเข้าประเทศไทยประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant Visa) หรือ (3) ทรานนุญาตเข้าประเทศไทยประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant Visa) รหัส SE (Social Entry) รหัส PE (Privilege Entry) หรือ (4) เอกสารแสดงถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย เช่น หนังสือรับรอง แสดงถิ่นที่อยู่ จากสถานทูตหรือจากสำนักงานตรวจคน เข้าเมือง เป็นต้น หรือ (5) เอกสารแสดงตนที่ส่วนราชการไทยหรือรัฐเจ้าของสัญชาติ ออกให้	(1) บัตร Thailand Elite Card หรือ หนังสือรับรองการเป็นสมาชิก Thailand Elite หรือ (2) เอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน SWIFT Authenticate หรือเอกสาร การพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน Notary Public
10. กรณีนักบวช ต่างชาติเข้ามาศึกษา พุทธศาสนา หรือ ปฏิบัติพุทธศาสนกิจ	(1) หนังสือเดินทาง (Passport) หรือ Travel Document for Aliens (T.D.) หรือ Certificated of Identity (CI) หรือ Temporary Passport และ (2) ทรานนุญาตเข้าประเทศไทยประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non – Immigrant VISA) หรือ (3) ทรานนุญาตเข้าประเทศไทยประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non – Immigrant Visa) รหัส ED (Education) หรือ (4) เอกสารแสดงตนที่ส่วนราชการไทยหรือรัฐเจ้าของ สัญชาติออกให้	(1) หนังสือรับรองการเข้าศึกษาจากสำนัก พระพุทธศาสนาแห่งชาติ หรือสำนัก นายกรัฐมนตรีหรือมหาจุฬาลงกรณ์ ราชวิทยาลัย หรือหนังสือรับรองจาก สำนักพุทธศาสนาประจำจังหวัด หรือ (2) เอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน SWIFT Authenticate หรือเอกสาร การพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน Notary Public
11. กรณีนักบวช / ผู้เผยแผ่ศาสนา ต่างชาติเข้ามา เพื่อเผยแผ่ศาสนา	(1) หนังสือเดินทาง (Passport) หรือ Travel Document for Aliens (T.D.) หรือ Certificated of Identity (CI) หรือ Temporary Passport หรือเอกสารแสดงตน ที่ส่วนราชการไทยหรือรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้ และ (2) ทรานนุญาตเข้าประเทศไทยประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non – Immigrant VISA) หรือ (3) ทรานนุญาตเข้าประเทศไทยประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non – Immigrant Visa) รหัส R (Religion) (4) เอกสารแสดงตนที่ส่วนราชการไทยหรือรัฐเจ้าของ สัญชาติออกให้	(1) หนังสือรับรองจากกรมการศาสนา วัตถุประสงค์เผยแผ่ศาสนา และ (2) หนังสือรับรองจากองค์กรศาสนา คริสต์ อิสลาม หรือองค์กรศาสนา ของนักบวชนั้น หรือ (3) เอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน SWIFT Authenticate หรือเอกสาร การพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน Notary Public

วัตถุประสงค์	เอกสารแสดงตน	เอกสารเพิ่มเติมที่น่าเชื่อถือ
12. คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในประเทศไทยถาวร ได้แก่ คนต่างด้าวที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน (ทร.13) หรือชนกลุ่มน้อย และบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน ซึ่งรอการพิสูจน์สัญชาติ	(1) บัตรประจำตัวที่กรมการปกครองกระทรวงมหาดไทยออกให้ เช่น บัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย (เลขประจำตัว13 หลัก ที่ขึ้นต้นด้วยเลข 6 หรือ 7 หรือ 8 แล้วแต่กรณี) หรือ บัตรประจำตัวบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน (เลขประจำตัว13 หลัก ที่ขึ้นต้นด้วยเลข 0) หรือ สมุดประจำตัวคนต่างด้าว และ (2) แบบรับรองรายการทะเบียนประวัติของบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน (ทร.38 ข) หรือ แบบรับรองรายการทะเบียนราษฎร ทร.13/1 หรือ ทร.14/1 แล้วแต่กรณี หรือ (3) ทะเบียนบ้าน (ทร.13 หรือ ทร.14) (4) เอกสารแสดงตนที่ส่วนราชการไทยออกให้ <i>* ทั้งนี้ หลักฐานอย่างใดอย่างหนึ่งที่ต้องปรากฏรูปถ่ายใบหน้า และเลขประจำตัว 13 หลักที่กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ออกให้</i>	
13. แรงงานต่างด้าว สัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา แต่ได้รับการผ่อนผันให้อยู่ในประเทศไทยชั่วคราวเป็นกรณีพิเศษ	(1) หนังสือเดินทาง (Passport) หรือ Travel Document for Aliens (T.D.) หรือ เอกสารรับรองบุคคล (Certificate of Identity: CI) หรือ Temporary Passport หรือบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย (เลขประจำตัว 13 หลัก ขึ้นต้นด้วย 00) และ (2) แบบรับรองรายการทะเบียนประวัติของคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ (ท.ร. 38/1) หรือ (3) เอกสารแสดงตนที่ส่วนราชการไทยหรือรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้	(1) หนังสือรับรองจากนายจ้าง โดยระบุข้อมูลและรายละเอียดของนายจ้าง ลูกจ้าง (ชื่อเต็ม วันเดือนปีเกิด เลขบัตรประจำตัว ประเทศเจ้าของสัญชาติ และที่อยู่ปัจจุบัน) สถานที่ประกอบการ และข้อมูลการติดต่อ และแนบบัตรประจำตัวประชาชนของนายจ้าง หรือหนังสือรับรองนิติบุคคล หรือ (2) ใบอนุญาตทำงาน (Work Permit) ที่กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงานออกให้

หมายเหตุ : 1) กรณีชาวต่างชาติประเภทอื่นนอกเหนือจากที่ระบุไว้ให้ใช้เอกสารตามที่กำหนดไว้ข้างต้นได้เช่นเดียวกัน

2) เอกสารแสดงตนที่ส่วนราชการไทยหรือรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้ตามที่กำหนดไว้ข้างต้น ต้องมีลักษณะ อย่างน้อยดังต่อไปนี้

2.1) ต้องมีข้อมูลเพียงพอที่จะตรวจสอบกับข้อมูลแสดงตนของลูกค้ำในบัตรประจำตัวประชาชนหรือในหนังสือเดินทาง

2.2) ข้อมูลต้องเป็นปัจจุบัน

2.3) หน่วยงานผู้ออกเอกสารต้องมีกระบวนการตรวจสอบและพิสูจน์ทราบตัวตนของบุคคล และรับรองว่าข้อมูลเป็นข้อมูลที่ถูกต้อง

3) การเลือกใช้เอกสาร

3.1) สำหรับผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงกลาง ให้เลือกใช้เอกสารที่ระบุไว้ในตารางเอกสารช่องแสดงตน (ช่องที่ 2) ทั้ง 2 รายการ

3.2) สำหรับผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงสูง สามารถเลือกใช้เอกสารที่ระบุไว้ในตารางเอกสารช่องแสดงตน (ช่องที่ 2) ทั้ง 3 รายการ หรือ เลือกจากช่องเอกสารแสดงตน (ช่องที่ 2) จำนวน 2 รายการ และเลือกเอกสารจากช่องเอกสารเพิ่มเติมที่น่าเชื่อถือ (ช่องที่ 3) จำนวน 1 รายการ ก็ได้

ในกรณีที่หน่วยงานทางการมีการเปลี่ยนแปลงประเภทเอกสาร ขอให้ผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับประเภทเอกสารของหน่วยงานทางการตามที่ประกาศ

1.1) กรณีมีเหตุจำเป็นไม่สามารถตรวจสอบเอกสารหลักฐานตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดได้

1) กรณีที่บัตรประจำตัวประชาชนไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลจากเครื่องอ่านบัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์ได้ อันเนื่องจากชิปที่อยู่ในบัตรประจำตัวประชาชนเสียหายชำรุด หรือ ไม่สามารถอ่านได้เนื่องจากข้อจำกัดของบัตร ให้ดำเนินการดังนี้

(1) แจ้งให้ลูกค้าทำบัตรประจำตัวประชาชนใบใหม่ หรือ

(2) ให้นำข้อมูลบนบัตรประจำตัวประชาชน พร้อม Laser Code ตรวจสอบกับระบบการตรวจสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานภาครัฐ ทั้งนี้ หากเป็นกรณีผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงสูง ต้องขอเอกสารเพิ่มเติม จำนวน 1 ประเภท โดยเอกสารที่ขอต้องเป็นเอกสารที่ออกโดยหน่วยงานทางการ เช่น ทะเบียนบ้าน หรือ ใบขับขี่ เป็นต้น

(3) กรณีไม่สามารถดำเนินการตามข้อ (1) และ (2) ได้ ให้สามารถระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตน โดยขอเอกสารเพิ่มเติมจากลูกค้าอย่างน้อย 1 ประเภท สำหรับผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงกลาง และจำนวน 2 ประเภท สำหรับผลิตภัณฑ์เสี่ยงสูง โดยเอกสารที่ขอต้องเป็นเอกสารที่ออกโดยส่วนราชการ เช่น ทะเบียนบ้าน หรือ ใบขับขี่ เป็นต้น เพื่อนำมาพิจารณาประกอบกับบัตรประจำตัวประชาชน

ทั้งนี้ ในการใช้มาตรการในข้อ (3) ผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศต้องมีมาตรการที่แน่ใจได้ว่าเป็นกรณีความเสียหายจากชิปที่อยู่ในบัตรบัตรประจำตัวประชาชนอย่างแท้จริง ไม่ได้เกิดจากการใช้บัตรประจำตัวประชาชนปลอมหรือชิปปลอม หากไม่มีมาตรการที่สามารถทำให้แน่ใจได้ผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศควรพิจารณาให้ลูกค้าทำบัตรประจำตัวประชาชนใบใหม่ตาม (1)

2) กรณีที่บัตรประจำตัวประชาชนไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลจากเครื่องอ่านบัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์ได้ เนื่องจากเป็นบัตรประจำตัวประชาชนรุ่นเก่า ให้ดำเนินการดังนี้

(1) แจ้งให้ลูกค้าทำบัตรประจำตัวประชาชนใบใหม่ หรือ

(2) สามารถระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตน โดยขอเอกสารเพิ่มเติมอย่างน้อย 1 ประเภท สำหรับผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงกลาง และจำนวน 2 ประเภท สำหรับผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงสูง โดยเอกสารที่ขอต้องเป็นเอกสารที่ออกโดยส่วนราชการ เช่น ทะเบียนบ้าน หรือใบขับขี่ เป็นต้น เพื่อนำมาพิจารณาประกอบกับบัตรประจำตัวประชาชน

3) กรณีที่ไม่สามารถตรวจสอบบัตรประจำตัวประชาชนกับระบบการตรวจสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานภาครัฐได้ เนื่องจากระบบการตรวจสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานภาครัฐมีปัญหา ให้ดำเนินการดังนี้

(1) ตรวจสอบข้อมูลจากเครื่องอ่านบัตรประจำตัวประชาชนแบบอนเนกประสงค์เทียบกับใบหน้าลูกค้า (Offline) และอนุมัติการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ แต่ยังไม่อนุมัติให้ทำธุรกรรม โดยให้ตรวจสอบข้อมูลบนบัตรประจำตัวประชาชนกับระบบการตรวจสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานภาครัฐในภายหลังจากระบบสามารถใช้งานได้ ซึ่งลูกค้าจะไม่สามารถทำธุรกรรมได้จนกว่าการตรวจสอบดังกล่าวจะเสร็จสิ้น หรือ

(2) ตรวจสอบข้อมูลจากเครื่องอ่านบัตรประจำตัวประชาชนแบบอนเนกประสงค์เทียบกับใบหน้าลูกค้า (Offline) และต้องขอเอกสารที่ออกโดยหน่วยงานภาครัฐเพิ่มเติมอีกจำนวน 1 รายการ (เอกสารเพิ่มเติมไม่จำเป็นต้องมีรูปของลูกค้า) เพื่อตรวจสอบซ้ำผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศที่สามารถที่จะอนุมัติการสร้างสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้า ซึ่งลูกค้าสามารถทำธุรกรรมได้ทันที โดยไม่ต้องจำกัดจำนวนเงินในการเปิดบัญชี แต่อย่างไรก็ดี ควรตรวจสอบบัตรประจำตัวประชาชนกับระบบการตรวจสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานภาครัฐอีกครั้งเมื่อระบบสามารถใช้งานได้ ซึ่งหากตรวจสอบภายหลังพบว่าผลการตรวจสอบไม่ผ่าน ผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศต้องมีกระบวนการดำเนินการ เช่น มาตรการระงับการใช้บัญชี เป็นต้น หรือ

(3) ตรวจสอบข้อมูลจากเครื่องอ่านบัตรประจำตัวประชาชนแบบอนเนกประสงค์ (Offline) และต้องถ่ายภาพและบันทึกภาพลูกค้า และใช้เทคโนโลยีขั้นสูงที่ได้มาตรฐานสากลหรือมาตรฐานที่ยอมรับโดยทั่วไป เพื่อใช้ตรวจสอบเปรียบเทียบภาพใบหน้าของลูกค้ากับภาพของลูกค้าจากบัตรประจำตัวประชาชนหรือหนังสือเดินทางเพื่อพิสูจน์ว่าเป็นลูกค้ารายนั้นจริง ธุรกิจโอนเงิน ตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศที่สามารถที่จะอนุมัติการสร้างสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้า ซึ่งลูกค้าสามารถทำธุรกรรมได้ทันที

1.2) การพิสูจน์ทราบตัวตนลูกค้าที่เป็นบุคคลธรรมดา กรณีผู้เยาว์ที่ไม่มีบัตรประจำตัวประชาชน

กรณีเด็กอายุต่ำกว่า 7 ปี ในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนให้ดำเนินการโดยขอบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ปกครองและตรวจสอบข้อมูลด้วยวิธีการตามความเสี่ยงผลิตภัณฑ์ พร้อมทั้งขอสำเนาสูติบัตรผู้เยาว์ เพื่อนำมาพิจารณาประกอบกัน

1.3) การแสดงตนและการระบุตัวตนและการพิสูจน์ทราบตัวตนลูกค้าบุคคลธรรมดา กรณีผู้พิการหรือผู้ทุพพลภาพที่ไม่มีบัตรประจำตัวประชาชน

ในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของผู้พิการหรือผู้ทุพพลภาพที่ไม่มีบัตรประจำตัวประชาชนให้ดำเนินการขอบัตรประจำตัวคนพิการ และเอกสารที่ออกจากหน่วยงานของรัฐอย่างน้อยจำนวน 1 รายการ เช่น ทะเบียนบ้าน ใบขับขี่ หนังสือเดินทาง (Passport) บัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ บัตรประจำตัวข้าราชการ บัตรประจำตัวพนักงานรัฐวิสาหกิจที่ระบุเลขประจำตัวประชาชน เป็นต้น โดยมาตรฐานในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้านั้น ให้ใช้หลักเกณฑ์และวิธีการตามความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์ และช่องทางการให้บริการตามตารางที่ 1 สรุปแนวทางในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าที่เป็นบุคคลธรรมดา

ทั้งนี้ มาตรการดังกล่าวข้างต้นเป็นมาตรการเฉพาะเพื่อขจัดอุปสรรคในการแสดงตนของผู้พิการหรือผู้ทุพพลภาพเท่านั้น ซึ่งผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศจะต้องกำหนดกระบวนการตรวจสอบความเคลื่อนไหวให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ ระดับความเสี่ยงของลูกค้า และแหล่งที่มาของรายได้ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการนำบัญชีของผู้พิการหรือผู้ทุพพลภาพไปใช้ในการกระทำความผิด เพราะหากเกิดความบกพร่องในกระบวนการดังกล่าวผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ อาจมีความเสี่ยงที่จะปฏิบัติที่ไม่สอดคล้องกับกฎหมายอันอาจนำไปสู่การถูกดำเนินคดีได้

1.4) แนวทางการพิสูจน์และยืนยันตัวตนบนแพลตฟอร์มกลางที่ได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ระบบพิสูจน์และยืนยันตัวตน National Digital ID (NDID)

กรณีการใช้แพลตฟอร์มกลาง เช่น NDID ถือเป็นทางเลือกที่สามหรือเป็นการใช้ตัวแทน²² ในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าก่อนที่จะอนุมัติการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้า ซึ่งองค์กรที่ได้พิสูจน์ทราบตัวตนลูกค้ารายนั้นมาแล้ว (Identity Provider: IDP) เป็นผู้ยืนยันตัวตนลูกค้าให้กับผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ที่ลูกค้ากำลังทำธุรกรรมอยู่ (Relying Party: RP) ซึ่งรูปแบบการให้บริการยืนยันตัวตนนั้น จะต้องให้ลูกค้าทำการยืนยันตัวตนจาก Authenticator ที่องค์กรผู้ที่ได้พิสูจน์ทราบตัวตนลูกค้ารายนั้นเป็นผู้ออกให้ และหลังจากลูกค้ารายนั้นทำการยืนยันตัวตนสำเร็จแล้ว องค์กรที่ได้พิสูจน์ทราบตัวตนลูกค้าจะทำการยืนยันกลับไปยังผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศรายนั้นกำลังทำธุรกรรมอยู่ว่าเป็นลูกค้ารายนั้นจริง ผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ จึงจะสามารถอนุมัติการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้า

กรณีลูกค้าจะใช้บริการแพลตฟอร์มกลางลูกค้าต้องทำการลงทะเบียนเพื่อขอใช้บริการผ่านช่องทางที่กำหนด โดยต้องผ่านการพิสูจน์ทราบตัวตนในระดับความน่าเชื่อถือของอัตลักษณ์ (Identity Assurance Level: IAL) ตามมาตรฐานที่กำหนด ได้แก่

- การตรวจสอบความถูกต้องและความแท้จริงของบัตรประจำตัวประชาชน โดยการใช้เครื่องอ่านบัตร (Card Reader) อ่านข้อมูลจาก Chip บนบัตรประจำตัวประชาชน (Dip Chip)
- การตรวจสอบความเป็นปัจจุบันของบัตรประจำตัวประชาชน โดยการนำข้อมูลที่ได้จาก Chip ในบัตรประจำตัวประชาชนไปตรวจสอบกับฐานข้อมูลของกรมการปกครองทางอิเล็กทรอนิกส์ (Online to DOPA)
- การถ่ายภาพและบันทึกภาพใบหน้าของลูกค้า
- การใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการตรวจสอบเปรียบเทียบภาพใบหน้าของลูกค้ากับข้อมูลชีวมิติจากบัตรประจำตัวประชาชนของลูกค้า (Biometric)

1.5) การระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า ที่ผ่านการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนมาแล้ว

ในกรณีที่ผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศได้ทำการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนลูกค้าตามประกาศสำนักงาน ป.ง. เรื่อง แนวทางในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า และการระบุและพิสูจน์ทราบตัวตนของผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงมาแล้ว ผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศสามารถบริหารความเสี่ยงโดยให้พิจารณา ดังนี้

²² รายละเอียดเป็นไปตามแนวปฏิบัติฉบับนี้ หัวข้อที่ 7.2 เรื่องการพึ่งพาบุคคลที่สาม

1. ให้บริหารความเสี่ยงโดยต้องพิจารณาวิธีการยืนยันตัวตนที่น่าเชื่อถือ (Authentication)
 2. ต้องพิจารณาว่าข้อมูลที่ใช้ในการสมัครใช้บริการต้องเป็นปัจจุบัน ซึ่งอาจดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังนี้

- ตรวจสอบข้อมูลจากบัตรประจำตัวประชาชนกับระบบการตรวจสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานภาครัฐ โดยสามารถนำข้อมูลเดิมที่ลูกค้าเคยให้ไว้กับธุรกิจโอนเงิน ตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศไปตรวจสอบกับระบบการตรวจสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานภาครัฐได้ หรือ

- ให้ลูกค้าตรวจสอบและยืนยันข้อมูล KYC/CDD ของตนเอง แล้วตรวจสอบเทียบกับหลักฐานที่ลูกค้าได้เคยแสดงตนไว้ก่อนแล้ว หากลูกค้าที่มีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ควรขอหลักฐานในการยืนยันข้อมูลดังกล่าว หรือนำข้อมูลจากบัตรประจำตัวประชาชนที่ลูกค้าเคยแสดงตนไว้ไปตรวจสอบข้อมูลกับระบบการตรวจสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานภาครัฐ

3. ต้องพิจารณาว่าในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนในครั้งก่อนมีความเข้มข้นเพียงพอต่อการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าในครั้งปัจจุบันที่ลูกค้ามาสมัครใช้บริการ โดยพิจารณาตามระดับความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์

2) กรณีที่ลูกค้าเป็นนิติบุคคล เมื่อผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศได้ดำเนินการจัดให้ลูกค้าแสดงตนตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง วิธีการแสดงตนของลูกค้าสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 แล้ว ให้ดำเนินการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า อย่างน้อยดังต่อไปนี้

(1) กรณีที่ลูกค้าที่ใช้ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำ ต้องระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าจากข้อมูลการแสดงตนที่ครบถ้วนและจัดให้ได้มาซึ่งข้อมูลอื่น ๆ ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 โดยต้องดำเนินการอย่างน้อยดังต่อไปนี้

(ก) กรณีนิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศไทย ให้ตรวจสอบหนังสือรับรองการจดทะเบียนที่นายทะเบียนออกให้ไม่เกินหกเดือน

(ข) กรณีที่ไม่ใช่นิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศไทย ให้ตรวจสอบหลักฐานการเป็นนิติบุคคล ที่หน่วยงานหรือองค์กรที่น่าเชื่อถือรับรองหรือออกให้ไม่เกินหกเดือน

(ค) กรณีลูกค้าที่เป็นส่วนราชการ องค์กรของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่เป็นนิติบุคคล ให้ตรวจสอบหนังสือแสดงความประสงค์ในการทำธุรกรรม หนังสือแต่งตั้ง หรือหนังสือมอบอำนาจ

(ง) กรณีลูกค้าที่เป็นสหกรณ์ มูลนิธิ สมาคม สโมสร วัด มัสยิด ศาลเจ้า และนิติบุคคลอื่นในลักษณะเดียวกัน ให้ตรวจสอบหนังสือแสดงความประสงค์ในการทำธุรกรรม หนังสือแสดงการจดทะเบียนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หนังสือแต่งตั้ง หรือหนังสือมอบอำนาจ

(2) กรณีที่ลูกค้านิติบุคคลที่ใช้ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีระดับความเสี่ยงสูง ต้องระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าจากข้อมูลการแสดงตนที่ครบถ้วนและจัดให้ได้มาซึ่งข้อมูลอื่น ๆ ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 และต้องตรวจสอบข้อมูลและหลักฐานกับฐานข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐ โดยต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(ก) กรณีนิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศไทย ให้ตรวจสอบหนังสือรับรองการจดทะเบียนที่นายทะเบียนออกให้ไม่เกินหกเดือน

(ข) กรณีที่ไม่ใช่นิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศไทย ให้ตรวจสอบหลักฐานการเป็นนิติบุคคลที่หน่วยงานหรือองค์กรที่น่าเชื่อถือรับรองหรือออกให้ไม่เกินหกเดือน

(ค) กรณีลูกค้าที่เป็นส่วนราชการ องค์กรของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่เป็นนิติบุคคล ให้ตรวจสอบหนังสือแสดงความประสงค์ในการทำธุรกรรม หนังสือแต่งตั้ง หรือหนังสือมอบอำนาจ

(ง) กรณีลูกค้าที่เป็นสหกรณ์ มูลนิธิ สมาคม สโมสร วัด มัสยิด ศาลเจ้า และนิติบุคคลอื่นในลักษณะเดียวกัน ให้ตรวจสอบหนังสือแสดงความประสงค์ในการทำธุรกรรม หนังสือแสดงการจดทะเบียนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หนังสือแต่งตั้ง หรือหนังสือมอบอำนาจ

ทั้งนี้ กรณีที่พบว่าความเสี่ยงโดยรวมของลูกค้าอยู่ในระดับที่มีความเสี่ยงสูง ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ อาจพิจารณาขั้นตอนในการระบุตัวตนเพิ่มเติม โดยขอข้อมูลหรือตรวจสอบข้อมูลอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 เช่น ข้อมูลการชำระค่าสาธารณูปโภคจากสถานที่อยู่หรือสถานที่ประกอบการ สำเนาสัญญาหรือข้อตกลงทางธุรกิจระหว่างลูกค้ากับบุคคลภายนอกเฉพาะส่วนที่พิสูจน์ถึงการดำเนินกิจการของลูกค้า ข้อมูลที่อ้างอิงได้ว่าลูกค้ามีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับสถาบันการเงินอื่นที่น่าเชื่อถือ เป็นต้น

(3) กรณีที่ลูกค้านิติบุคคลที่ใช้ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไม่ใช่ระดับความเสี่ยงต่ำหรือสูง ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศต้องระบุและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าจากข้อมูลการแสดงผลที่ครบถ้วนและจัดให้ได้มาซึ่งข้อมูลอื่น ๆ ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 และอาจตรวจสอบข้อมูลและหลักฐานกับฐานข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐ โดยต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(ก) กรณีนิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศไทย ให้ตรวจสอบหนังสือรับรองการจดทะเบียนที่นายทะเบียนออกให้ไม่เกินหกเดือน

(ข) กรณีที่ไม่ใช่นิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศไทย ให้ตรวจสอบหลักฐานการเป็นนิติบุคคล ที่หน่วยงานหรือองค์กรที่น่าเชื่อถือรับรองหรือออกให้ไม่เกินหกเดือน

(ค) กรณีลูกค้าที่เป็นส่วนราชการ องค์กรของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่เป็นนิติบุคคล ให้ตรวจสอบหนังสือแสดงความประสงค์ในการทำธุรกรรม หนังสือแต่งตั้ง หรือหนังสือมอบอำนาจ

(ง) กรณีลูกค้าที่เป็นสหกรณ์ มูลนิธิ สมาคม สโมสร วัด มัสยิด ศาลเจ้า และนิติบุคคลอื่นในลักษณะเดียวกัน ให้ตรวจสอบหนังสือแสดงความประสงค์ในการทำธุรกรรม หนังสือแสดงการจดทะเบียนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หนังสือแต่งตั้ง หรือหนังสือมอบอำนาจ

หมายเหตุ : ในการตรวจสอบข้อมูลและหลักฐานกับฐานข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐ ตามข้อ (ข) – (ง) สำหรับนิติบุคคลที่ไม่มีฐานข้อมูลในการตรวจสอบของภาครัฐ ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศอาจตรวจสอบจากเว็บไซต์ของหน่วยงานรัฐที่เป็นนายทะเบียนขององค์กรนั้น ขอตรวจสอบจากหน่วยงานรัฐดังกล่าวโดยตรง หรือตรวจสอบเอกสารที่ออกโดยหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องที่สามารถใช้ในการยืนยันตัวตนของลูกค้าได้เพิ่มเติม

3) กรณีการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของผู้รับมอบอำนาจทอดสุดท้ายของลูกค้าที่เป็นนิติบุคคล ให้ดำเนินการตามข้อ 18 แห่งกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 กล่าวคือ ในกรณีที่มีการมอบอำนาจให้สร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวในนามของลูกค้า ให้ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศต้องดำเนินการ ดังนี้

3.1) ตรวจสอบเพื่อทราบว่าลูกค้ำได้มีการมอบอำนาจให้สร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวในนามของลูกค้ำจริง โดยตรวจสอบจากหลักฐานการมอบอำนาจให้สร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ เช่น หนังสือมอบอำนาจ

3.2) ตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงของบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจดังกล่าว ดังนี้

3.2.1) ดำเนินการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของผู้รับมอบอำนาจทอดสุดท้าย ตามข้อ 17 วรรคหนึ่ง (1) แห่งกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำ พ.ศ. 2563 อย่างไรก็ตามในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของผู้รับมอบอำนาจทอดสุดท้ายดังกล่าว ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศไม่จำเป็นต้องใช้มาตรการที่เทียบเท่ากับลูกค้ำที่เป็นบุคคลธรรมดา เนื่องจากมาตรการดังกล่าวกำหนดขึ้นเพื่อใช้กับลูกค้ำของผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ เท่านั้น แต่บุคคลดังกล่าวไม่ใช่ลูกค้ำของผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศโดยตรง เป็นเพียงผู้รับมอบอำนาจมาทำธุรกรรมแทนลูกค้ำ ดังนั้น ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศต้องดำเนินการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้ำที่เป็นนิติบุคคลเป็นหลักว่ามีตัวตนและประกอบกิจการจริง ในส่วนของผู้รับมอบอำนาจทอดสุดท้ายให้ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศสามารถดำเนินการตรวจสอบตามนโยบายและระเบียบวิธีการของผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศเองได้

3.2.2) ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลของผู้รับมอบอำนาจทอดสุดท้ายกับข้อมูลรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ตามข้อ 17 วรรคหนึ่ง (3) แห่งกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำ พ.ศ. 2563

4) กรณีการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้ำที่เป็นนิติบุคคล ให้ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศมีมาตรการในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะธุรกิจของลูกค้ำ ตลอดจนโครงสร้างการบริหารจัดการหรือการเป็นเจ้าของ และอำนาจในการควบคุมนิติบุคคลหรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมายนั้นด้วยโดยพิจารณาจากข้อมูลหรือหลักฐานตามข้อ 19 แห่งกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำ พ.ศ. 2563 ดังนี้

4.1) ชื่อและประเภท ตลอดจนข้อมูลที่สามารถพิสูจน์ได้ถึงสถานะทางกฎหมายและการมีอยู่จริงของนิติบุคคลหรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย

4.2) ข้อมูลเกี่ยวกับอำนาจในการควบคุม กำกับดูแล และผูกพันนิติบุคคลหรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย รวมทั้งให้ระบุบุคคลที่เกี่ยวข้องซึ่งมีตำแหน่งบริหารระดับสูง ทั้งนี้ ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศต้องดำเนินการตรวจสอบบุคคลดังกล่าวกับข้อมูลรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ตามข้อ 17 วรรคหนึ่ง (3) แห่งกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำ พ.ศ. 2563

4.3) สถานที่ตั้งตามที่จดทะเบียนและสถานที่ตั้งสำนักงานใหญ่

5) ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศต้องปฏิบัติตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการระบุตัวตนของลูกค้าและการระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้า ที่มีความเข้มงวดแตกต่างจากประกาศสำนักงาน ป.ง. เรื่อง แนวทางในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าและการระบุและพิสูจน์ทราบตัวตนของผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง ให้ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ถือปฏิบัติตามมาตรการทางกฎหมายที่มีความเข้มงวดมากกว่า

3.2 แนวทางการระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง

ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศต้องกำหนดวิธีการให้แก่บุคลากรผู้ใช้ดุลยพินิจเพื่อระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง และใช้มาตรการที่เหมาะสมในการพิสูจน์ทราบ “ผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้า” โดยระบุวิธีการหาตัวผู้ได้รับผลประโยชน์ดังกล่าว จากข้อมูล ข้อเท็จจริง หลักฐานต้นฉบับหรือเอกสารอ้างอิงใดบ้าง และระบุขั้นตอนต่อไปในกรณีที่วิธีการแรกไม่ทำให้เกิดผลลัพธ์ได้ ทั้งนี้ ควรกำหนดตามหลักการในกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 และประกาศสำนักงาน ป.ง. ที่เกี่ยวข้อง

กรณีผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้าบุคคลธรรมดา ให้สันนิษฐานว่า ลูกค้าบุคคลธรรมดาที่สร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเพื่อประโยชน์ของตนเอง อย่างไรก็ตามปัจจุบันมีการใช้ Nominee ในการทำธุรกรรมมากขึ้น หากสถาบันการเงินตรวจพบก็สามารถระบุบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงได้

สำหรับกรณีลูกค้านิติบุคคล วิธีการในการระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง และพิสูจน์ทราบ “ผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง” ของลูกค้านิติบุคคล ให้ดำเนินการดังนี้

วิธีที่ 1 ตรวจสอบข้อมูลการได้รับประโยชน์หรือการถือสิทธิเป็นเจ้าขององค์กรลูกค้า โดยพิจารณาจากการถือหุ้นตั้งแต่ร้อยละ 25 ขึ้นไป²³ ตามที่ปรากฏในหลักฐานหรือเอกสารอ้างอิง กรณีที่ผู้ถือหุ้นในสัดส่วนดังกล่าวเป็นบุคคลธรรมดาให้ระบุบุคคลนั้นเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้า และกรณีที่ผู้ถือหุ้นในสัดส่วนดังกล่าวเป็นนิติบุคคล ให้เรียกข้อมูลการถือหุ้นทอดต่อไปจากลูกค้าเพื่อระบุให้บุคคลธรรมดาที่ถือหุ้นในสัดส่วนสูงสุดของนิติบุคคลนั้นเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้า หากตรวจสอบข้อมูลการถือหุ้นจำนวน 3 ทอดแล้วไม่พบบุคคลธรรมดาเป็นผู้ถือหุ้น ให้ดำเนินการตามวิธีที่ 2

ตัวอย่าง

ตรวจสอบข้อมูลการได้รับประโยชน์หรือการถือสิทธิเป็นเจ้าขององค์กรลูกค้า โดยพิจารณาจากการถือหุ้นตั้งแต่ร้อยละ 25 ขึ้นไป ตามที่ปรากฏในหลักฐานหรือเอกสารอ้างอิง ในกรณีที่ผู้ถือหุ้นในสัดส่วนดังกล่าวเป็น

■ **บุคคลธรรมดา** ให้ระบุบุคคลธรรมดาที่ถือหุ้นตั้งแต่ร้อยละ 25 ขึ้นไป เป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้า

²³ ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ อาจกำหนดนโยบายภายในเกี่ยวกับการพิสูจน์ทราบผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงในระดับที่เข้มข้นกว่าได้ เช่น กำหนดให้พิจารณาการระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงจากการถือหุ้นตั้งแต่ร้อยละ 20 ขึ้นไป

■ **นิติบุคคล** ให้เรียกข้อมูลการถือหุ้นทอดต่อไปจากลูกค้า เพื่อระบุให้บุคคลธรรมดาที่ถือหุ้นในสัดส่วนสูงสุดของนิติบุคคลนั้น เป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้า ทั้งนี้ หากตรวจสอบข้อมูลการถือหุ้นจำนวน 3 ทอดแล้วไม่พบบุคคลธรรมดาเป็นผู้ถือหุ้นให้ดำเนินการหาผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงตามวิธีที่ 2 ต่อไป

ตัวอย่างที่ 1

กรณีตามตัวอย่างที่ 1 นี้ บริษัท A มีเฉพาะบุคคลธรรมดาเป็นผู้ถือหุ้น โดยมีบุคคลธรรมดาที่ถือหุ้นตั้งแต่ร้อยละ 25 ขึ้นไป จำนวน 2 ราย ได้แก่ นาย ก ที่ถือหุ้นร้อยละ 50 และ นาย ข ที่ถือหุ้นร้อยละ 30 ดังนั้น ผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของบริษัท A ได้แก่

- ❖ นาย ก (ถือหุ้น 50% ของบริษัท A)
- ❖ นาย ข (ถือหุ้น 30% ของบริษัท A)

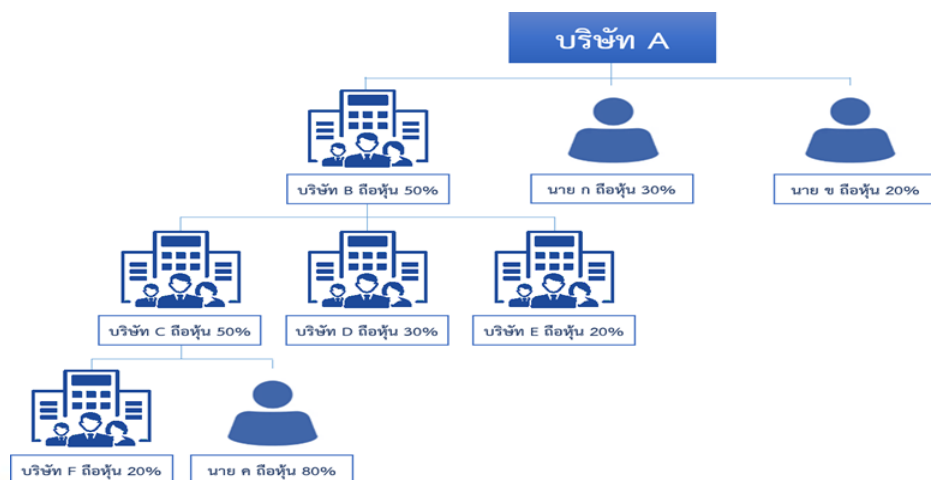
ตัวอย่างที่ 2

กรณีตามตัวอย่างที่ 2 นี้ บริษัท A มีนิติบุคคลและบุคคลธรรมดาที่ถือหุ้นตั้งแต่ร้อยละ 25 ขึ้นไป จำนวน 2 ราย ได้แก่ บริษัท B ที่ถือหุ้นร้อยละ 50 และ นาย ก ที่ถือหุ้นร้อยละ 30 จึงทำให้ต้องเรียกข้อมูลการถือหุ้นในทอดที่ 2 จากลูกค้า คือ ข้อมูลการถือหุ้นของบริษัท B เพื่อระบุบุคคลธรรมดาที่ถือหุ้นในสัดส่วนสูงสุดของบริษัท B เป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของบริษัท A ด้วย ซึ่งข้อมูลการถือหุ้นของบริษัท B (ทอดที่ 2) มีบุคคลธรรมดาที่ถือหุ้นในสัดส่วนสูงสุด จำนวน 1 ราย ได้แก่ นาย ค ที่ถือหุ้นร้อยละ 20 ดังนั้น ผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของบริษัท A ได้แก่

- ❖ นาย ก ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นในทอดที่ 1 (ถือหุ้น 30% ของบริษัท A)
- ❖ นาย ค ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นในทอดที่ 2 (ถือหุ้น 20% ของบริษัท B)

ตัวอย่างที่ 3

กรณีตามตัวอย่างที่ 3 นี้ บริษัท A มีนิติบุคคลและบุคคลธรรมดาที่ถือหุ้นตั้งแต่ร้อยละ 25 ขึ้นไป จำนวน 2 ราย ได้แก่ บริษัท B ที่ถือหุ้นร้อยละ 50 และ นาย ก ที่ถือหุ้นร้อยละ 30 จึงทำให้ต้องเรียกข้อมูลการถือหุ้น ในทอดที่ 2 จากลูกค้ำ คือ ข้อมูลการถือหุ้นของบริษัท B เพื่อระบุบุคคลธรรมดาที่ถือหุ้นในสัดส่วนสูงสุด ของบริษัท B เป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของบริษัท A ด้วย ซึ่งข้อมูลการถือหุ้นของบริษัท B (ทอดที่ 2) ไม่พบบุคคลธรรมดา เป็นผู้ถือหุ้น มีเฉพาะนิติบุคคลเป็นผู้ถือหุ้น จึงทำให้ต้องเรียกข้อมูลการถือหุ้นในทอดที่ 3 จากลูกค้ำ คือ ข้อมูล การถือหุ้นของบริษัท C เพื่อระบุบุคคลธรรมดาที่ถือหุ้นในสัดส่วนสูงสุดของบริษัท C เป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง ของบริษัท A ด้วย ซึ่งข้อมูลการถือหุ้นของบริษัท C (ทอดที่ 3) มีบุคคลธรรมดา ที่ถือหุ้นในสัดส่วนสูงสุด จำนวน 1 ราย ได้แก่ นาย ค ที่ถือหุ้นร้อยละ 80 ดังนั้น ผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง ของบริษัท A ได้แก่

- ❖ นาย ก ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นในทอดที่ 1 (ถือหุ้น 30% ของบริษัท A)
- ❖ นาย ค ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นในทอดที่ 3 (ถือหุ้น 80% ของบริษัท C)

วิธีที่ 2 กรณีที่ไม่อาจหาผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ำได้ตามวิธีที่ 1 หรือสามารถหา ผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ำได้ตามวิธีที่ 1 แต่มีข้อสงสัยว่ามีบุคคลอื่นที่อาจเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ ที่แท้จริงของลูกค้ำนอกเหนือจากบุคคลธรรมดาที่สามารถระบุให้เป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ำ ตามวิธีที่ 1 ให้ผู้ประกอบการธุรกิจให้บริการการชำระเงินตรวจสอบจากข้อมูลหรือข้อเท็จจริงในการครอบงำ การบริหารองค์กรลูกค้ำ โดยอาจดำเนินการแสวงหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถืออื่น ๆ หากไม่พบข้อมูล ให้ดำเนินการตามวิธีที่ 3

ตัวอย่าง 1) กรณีที่องค์กรลูกค้ำไม่มีผู้ถือหุ้นถึงร้อยละ 25 อาจพิจารณาระบุให้บุคคลธรรมดา ที่ถือหุ้นในสัดส่วนสูงสุดและปรากฏข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือหรือมีข้อสงสัยว่าผู้ถือหุ้นดังกล่าวเป็นผู้มีอำนาจควบคุมหรือเป็นผู้ครอบงำการบริหารองค์กรลูกค้ำ เป็นผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ำ

2) กรณีที่องค์กรลูกค้ำมีผู้ถือหุ้นถึงร้อยละ 25 แต่ปรากฏข้อมูลจากแหล่งข้อมูล ที่น่าเชื่อถือหรือปรากฏข้อมูลจากสื่อสาธารณะว่า มีบุคคลธรรมดาบุคคลใดเป็นผู้มีอำนาจควบคุมหรือเป็นผู้ ครอบงำการบริหารองค์กรลูกค้ำที่แท้จริง นอกจากจะระบุให้ผู้ถือหุ้นถึงร้อยละ 25 เป็นผู้รับประโยชน์ที่แท้จริง ของลูกค้ำแล้ว ให้ระบุบุคคลผู้มีอำนาจควบคุมหรือครอบงำการบริหารองค์กรลูกค้ำดังกล่าวเป็นผู้รับประโยชน์ ที่แท้จริงของลูกค้ำเพิ่มเติม

วิธีที่ 3 ให้พิจารณาโดยนัยว่า บุคคลธรรมดาที่มีอำนาจลงนามผูกพันลูกค้าหรือผู้ที่มีตำแหน่งเป็นเจ้าหน้าที่บริหารระดับสูงที่อาจเป็น “ผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง” ของลูกค้า

สำหรับกรณีลูกค้าที่เป็นบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย วิธีการในการระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง และพิสูจน์ทราบ “ผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง” ของลูกค้าที่เป็นบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมายให้ดำเนินการดังนี้

กรณีที่ 1 ในกรณีที่เป็นทรัสต์ ให้ระบุชื่อผู้ก่อตั้งทรัสต์และทรัสต์ ผู้คุ้มครอง ผู้รับประโยชน์หรือประเภทของผู้รับประโยชน์ และบุคคลธรรมดาซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจควบคุมทรัสต์ ซึ่งรวมถึงบุคคลที่อยู่ในสายการควบคุมหรือการเป็นเจ้าของด้วย

กรณีที่ 2 ในกรณีที่เป็นทรัสต์ตามกฎหมายว่าด้วยทรัสต์เพื่อธุรกรรมในตลาดทุนให้ระบุชื่อผู้ก่อตั้งทรัสต์และทรัสต์ ผู้รับประโยชน์ วัตถุประสงค์ของทรัสต์ และทรัพย์สินที่จะให้เป็นกองทรัสต์

กรณีที่ 3 ในกรณีที่เป็นบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมายประเภทอื่น ให้ระบุตัวตนของบุคคลที่อยู่ในตำแหน่งเทียบเท่าบุคคลตามกรณีที่ 1 หรือกรณีที่ 2 ตามประเภทของบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมายนั้น

ทั้งนี้ ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศต้องกำหนดวิธีการจัดให้ทรัสต์หรือบุคคลที่มีฐานะเทียบเท่าทรัสต์ เปิดเผยสถานะของตนต่อผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศตั้งแต่เริ่มสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือมีการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้า

นอกจากนี้ ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศต้องกำหนดประเภทข้อมูลผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงที่ต้องได้มาเพื่อนำไปใช้ตรวจสอบกับรายชื่อที่กฎหมายกำหนดในขั้นตอนต่อไป เช่น เมื่อตรวจสอบและทราบถึง “ผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้า” แล้ว ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศต้องกำหนดให้มีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้ได้รับผลประโยชน์ดังกล่าว โดยอย่างน้อยต้องได้ ชื่อเต็ม ที่ถูกต้อง และเลขประจำตัวประชาชน และในกรณีที่ไม่สามารถให้ข้อมูลเลขประจำตัวประชาชนด้วยอุปสรรคเกี่ยวกับแหล่งที่มาของข้อมูล ก็ควรกำหนดมาตรการในการดำเนินการอื่น ๆ และหาข้อมูลแวดล้อมของผู้ได้รับผลประโยชน์นั้น เช่น สัญชาติ ชื่อนิติบุคคลอื่นที่ผู้รับประโยชน์ถือหุ้ญอยู่ด้วย ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตรวจสอบกับรายชื่อตามที่กฎหมายกำหนดในขั้นตอนต่อไป

ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศต้องให้ความอิสระในการใช้ดุลยพินิจของบุคลากรผู้ตรวจสอบ แต่ต้องมั่นใจได้ว่า บุคลากรนั้นเข้าใจหลักการและวิธีปฏิบัติอย่างแท้จริง และปฏิบัติหน้าที่ภายใต้หลักการนั้นอย่างเคร่งครัด และจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศต้องกำหนดให้บุคลากรผู้ใช้ดุลยพินิจตรวจสอบข้อมูลการระบุตัวตนที่เพิ่มเติมของลูกค้า สามารถปฏิเสธคำขอสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมของลูกค้าได้ หากปรากฏเหตุสงสัยที่อาจเสี่ยงต่อการฟอกเงินหรือสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ให้จัดทำรายงานข้อเท็จจริงส่งให้ผู้ตรวจสอบที่มีตำแหน่งสูงกว่าเป็นผู้กลั่นกรองรายงานและร่วมพิจารณาว่า เห็นควรรายงานเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงานหรือไม่

กรณีที่ตรวจสอบหรือได้รับแจ้งจากลูกค้าจนทราบตัวผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ต้องกำหนดข้อมูลของ “ผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง” ดังนี้

- (ก) ข้อมูลชื่อเต็ม
- (ข) ข้อมูลหมายเลขประจำตัวที่รัฐออกให้ หรือ
- (ค) ข้อมูลที่อยู่ หรือ ประเทศเจ้าของสัญชาติ หรือ
- (ง) วันเดือนปีเกิด

กรณีที่ลูกค้าไม่สามารถแจ้งข้อมูลในข้อ (ข) หรือ (ค) หรือ (ง) หรือทั้งสามข้อได้ ธุรกิจโอนเงินตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศอาจพิจารณากำหนดมาตรการในการหาข้อมูลแวดล้อมอื่นที่เป็นประโยชน์ในการตรวจสอบ เช่น ข้อมูลอาชีพหรือตำแหน่งที่ผู้รับประโยชน์ที่แท้จริง ดำรงอยู่ในนิติบุคคลอื่น เป็นต้น

หากปฏิบัติครบทุกวิธีอย่างเคร่งครัดแล้ว ยังไม่พบ “ผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง” ของลูกค้า ประกอบกับผลการประเมินเบื้องต้นว่า ลูกค้ามีปัจจัยเสี่ยงอันต้องขอข้อมูลเพิ่มเติมอย่างแน่แท้ ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ**ต้องปฏิเสธคำขอสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมของลูกค้ารายดังกล่าวในที่สุด**

อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศไม่ต้องระบุและพิสูจน์ทราบผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง เมื่อมีการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้าดังต่อไปนี้

- (1) รัฐบาล ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ
- (2) มูลนิธิชัยพัฒนา มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ หรือมูลนิธิสายใจไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์
- (3) สถาบันการเงินเฉพาะกิจตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน
- (4) บริษัทที่มีหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์หรือศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
- (5) กองทุนสำรองเลี้ยงชีพที่จัดตั้งขึ้นและจดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
- (6) กองทุนรวมที่จัดตั้งขึ้นและจดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
- (7) กองทุนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายเฉพาะ
- (8) รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐ ของต่างประเทศ
- (9) บริษัทที่มีหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์หรือที่มีหลักทรัพย์ซื้อขายในศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์ ในต่างประเทศที่ไม่ใช่พื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูงด้านการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงตามที่เลขาธิการประกาศกำหนด²⁴
- (10) ลูกค้าอื่นตามที่เลขาธิการประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

เว้นแต่ในกรณีที่มิเหตุอันควรสงสัยว่าการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้าดังกล่าว เกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับความผิดมูลฐานการฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ให้ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงด้วย

²⁴ ข้อ 14 แห่งกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563

3.3 การตรวจสอบรายชื่อลูกค้าและผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้า กับรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

ตามข้อบัญญัติในกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 กำหนดให้ “กระบวนการตรวจสอบข้อมูลลูกค้ารวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องในการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับข้อมูลรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง” เป็นส่วนสำคัญในขั้นตอนก่อนการอนุมัติรับลูกค้าหรือทำธุรกรรมกับลูกค้า **ลูกค้าที่ต้องดำเนินการตรวจสอบ**

- ลูกค้าบุคคลธรรมดาที่ขอสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ หรือบุคคลธรรมดาที่ขอทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว
- บุคคลที่รับมอบอำนาจจากลูกค้าบุคคลธรรมดาที่ขอสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือบุคคลธรรมดา ที่ขอทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว (กรณีที่มี)
- ลูกค้านิติบุคคลที่ขอสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือนิติบุคคลที่ขอทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว
- บุคคลหรือนิติบุคคลที่มีนัยสำคัญภายในองค์กรลูกค้านิติบุคคล ในที่นี้ หมายถึง กรรมการผู้มีอำนาจทุกราย รวมถึง ผู้รับมอบอำนาจทอดสุดท้ายที่มาดำเนินการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ (กรณีที่มี)
- ผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้าบุคคลธรรมดา (กรณีที่มี)
- ผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้านิติบุคคล

3.4 การขอข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการทำธุรกรรมจากลูกค้า เพื่อนำมาพิจารณาความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้า

โดยผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศขอข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ตั้งแต่เริ่มสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ หรือทำธุรกรรมจากลูกค้า ให้ชัดเจนและเพียงพอ ตัวอย่างเช่น

- เพื่อชำระค่าสินค้าบริการ
- เพื่อใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน
- เพื่อประกอบธุรกิจ
- เพื่อการชำระหนี้
- วัตถุประสงค์ด้านการลงทุน
- วัตถุประสงค์ด้านการกู้ยืม

ทั้งนี้ เพื่อนำไปใช้ในการพิจารณาความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับการทำธุรกรรมและความเคลื่อนไหวทางการเงินของลูกค้า ซึ่งมูลค่าและรูปแบบการทำธุรกรรม จะทำให้ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศสามารถเชื่อมโยงถึงผลลัพธ์ในขั้นนี้ได้ เนื่องจากมูลค่าในการทำธุรกรรมและวิธีการทำธุรกรรม ไม่ว่าจะเป็นผลิตภัณฑ์ทางการเงิน ประเภทบริการหรือช่องทางการใช้บริการ จะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการดำเนินการความสัมพันธ์เสมอ เพียงแต่จะตรงกับข้อมูลวัตถุประสงค์ที่ลูกค้าแจ้งไว้ขณะสร้างความสัมพันธ์หรือไม่

หากนำผลการประเมินทั้งหมดมาพิจารณาแล้ว พบความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์อื่นที่ต่างไปจากวัตถุประสงค์เดิมที่ลูกค้าแจ้งความประสงค์ไว้ในขณะสร้างความสัมพันธ์ หรือในการประเมินรอบก่อน ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศต้องกำหนดแนวทางการประเมินเพื่อพิจารณาความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นจากวัตถุประสงค์ที่เพิ่มขึ้นหรือเปลี่ยนแปลงไป

ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศควรกำหนดแบบแผนความเชื่อมโยงระหว่างรูปแบบการทำธุรกรรม กับ วัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และรูปแบบธุรกรรมที่มีอยู่

3.5 วิธีปฏิบัติในการอนุมัติรับลูกค้า

ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศต้องกำหนดวิธีหรือขั้นตอนการพิจารณาเพื่ออนุมัติค่าขอสร้างความสัมพันธ์ของลูกค้า โดยต้องจำแนกประเภทความสัมพันธ์ และกำหนดระดับตำแหน่งของบุคลากรที่มีอำนาจอนุมัติให้สอดคล้องกับประเภทความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรม หรือกลุ่มลูกค้า เพื่อให้มั่นใจได้ว่าก่อนอนุมัติสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมกับลูกค้า ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ได้กลั่นกรองอย่างรอบคอบ สอดคล้องกับระดับการประเมินความเสี่ยงเพื่อขอข้อมูลลูกค้าเพิ่มเติม และตลอดจนถึงการประเมินความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงของลูกค้า ณ ขั้นตอนที่ยื่นอนุมัติสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมนั้นด้วย

แม้ว่าผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศจะได้กำหนดนโยบายรับลูกค้า ซึ่งประกอบไปด้วยขั้นตอน หลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติ หรือแนวทางในการตรวจสอบอื่น ๆ อย่างครบถ้วนแล้ว ตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ยังมีหน้าที่ในการบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงของลูกค้าภายหลังจากการอนุมัติรับลูกค้าอย่างต่อเนื่องด้วยหมายความว่า เมื่อมีการอนุมัติรับลูกค้าแล้ว ลูกค้ารายดังกล่าว จะต้องได้รับการจัดระดับความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ซึ่งเป็นไปตามนโยบาย หรือ มาตรการ หรือหลักเกณฑ์ ในการบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ที่ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศได้จัดทำขึ้นภายใต้ขอบเขตของกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า และกฎระเบียบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และต้องมีกระบวนการบริหารความเสี่ยง รวมถึงการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรมของลูกค้า อย่างต่อเนื่องตลอดช่วงเวลาที่ความสัมพันธ์ทางธุรกิจยังดำเนินอยู่

หัวข้อที่ 4

การทบทวนข้อมูลและตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรมของลูกค้า

กระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงในส่วนนี้ หมายถึง ขั้นตอนในการทบทวนข้อมูลของลูกค้า และผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้า และการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรม หรือความเคลื่อนไหวในการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจของลูกค้า ขั้นตอนดังกล่าวมีความสำคัญที่จะทำให้ทราบว่า ลูกค้าแต่ละรายมีโอกาสเสี่ยงต่อการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง (ความเสี่ยง) เปลี่ยนแปลงไปมากน้อยเพียงใด และต้องดำเนินมาตรการการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสมสำหรับลูกค้าแต่ละราย

ทั้งนี้ เมื่อมีการรับมาเป็นลูกค้าแล้ว ต้องมีกระบวนการทบทวนข้อมูลของลูกค้าให้เป็นปัจจุบันตามความเสี่ยง และเป็นไปตามนโยบายภายในของผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ รวมถึงต้องมีกระบวนการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรมของลูกค้าทุกราย ดังนี้

4.1 การทบทวนข้อมูลของลูกค้าให้เป็นปัจจุบัน

ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศต้องตรวจทานและปรับปรุงข้อมูลต่าง ๆ ของลูกค้าที่ใช้ในการแสดงตน การระบุตัวตน ข้อมูลผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง และข้อมูลที่น่ามาพิจารณาในการบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงให้เป็นข้อมูลปัจจุบันและดำเนินการอย่างสม่ำเสมอจนกว่าจะยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้า โดยการทบทวนข้อมูลของลูกค้าอาจกำหนดความเข้มข้นที่แตกต่างกันตามระดับความเสี่ยงของลูกค้า เช่น กรณีลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูง ให้ทบทวนข้อมูลทุก ๆ 1 ปี กรณีลูกค้าที่มีความเสี่ยงกลาง ให้ทบทวนข้อมูลทุก ๆ 2 ปี และกรณีลูกค้าที่มีความเสี่ยงต่ำ ให้ทบทวนข้อมูลทุก ๆ 3 ปี เป็นต้น

ในกรณีที่ลูกค้าสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวไว้ก่อนแล้ว และลูกค้าประสงค์จะทำธุรกรรมครั้งต่อไป ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศอาจใช้ข้อมูลการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าที่ได้จัดทำไว้แล้วสำหรับลูกค้ารายนั้นได้ โดยนำข้อมูลมาทบทวนและปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน เว้นแต่กรณีสงสัยในความถูกต้องของข้อมูลนั้น ให้ดำเนินการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนลูกค้ารายนั้นใหม่

อย่างไรก็ตาม ในการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า หากผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ได้รับข้อมูลไม่ครบถ้วนให้ติดตามและตรวจสอบข้อมูลลูกค้าตามระดับความเสี่ยงลูกค้าให้ครบถ้วน และในกรณีที่ลูกค้าไม่สามารถติดตามข้อมูลได้ หรือผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศได้ใช้ความพยายามติดต่อลูกค้าเพื่อตรวจทานและปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอย่างเต็มที่แล้ว และไม่สามารถติดต่อลูกค้าได้ ให้กำหนดมาตรการที่สามารถทบทวนข้อมูลลูกค้าให้เป็นปัจจุบันเมื่อลูกค้ามาทำธุรกรรม หรือในโอกาสแรกที่สามารถติดต่อลูกค้าได้ เว้นแต่กรณีที่การทำธุรกรรมมีความผิดปกติ ทำให้ลูกค้ามีความเสี่ยงสูงขึ้น ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศต้องดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงของลูกค้าแบบเข้มข้นทันที หากไม่สามารถดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าได้ ให้ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ไม่ทำธุรกรรม ยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจ หรือไม่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้าดังกล่าว และพิจารณารายงานเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน

4.2 ตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรมของลูกค้า

การตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรม หรือความเคลื่อนไหวในการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจของลูกค้า เป็นขั้นตอนที่ผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศต้องดำเนินการต่อจากขั้นตอนการสร้างความสัมพันธ์และการจัดระดับความเสี่ยงในครั้งแรก และต้องดำเนินขั้นตอนนี้ตลอดไปจนกว่าจะยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้า ดังนี้

1) เพื่อทราบว่า ลูกค้ายังคงมีการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจ ในรูปแบบที่เป็นปกติ ไม่มีพฤติกรรมหรือความเคลื่อนไหวที่มีเหตุอันควรสงสัย เช่น มีการหมุนเวียนเงินในการทำธุรกรรมในระดับปกติและสม่ำเสมอเมื่อเทียบกับอาชีพและการดำเนินความสัมพันธ์ในช่วงแรก ๆ หรือในรอบก่อนที่ได้ตรวจสอบและบันทึกไว้

2) เพื่อทราบว่า ลูกค้ายังคงดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งไว้ในขั้นตอนการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ หรือไม่พบวัตถุประสงค์แอบแฝงอื่น ๆ ที่ทำให้แนวทางการดำเนินความสัมพันธ์เปลี่ยนแปลงไป (ซึ่งจะดูได้จากความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือธุรกรรมในภาพรวม และการขอสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจเพิ่มในบริการอื่น ๆ หรือผลิตภัณฑ์อื่น ๆ)

3) ดำเนินการตรวจสอบเพื่อให้ข้อมูลของลูกค้าโดยเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งที่มาของรายได้ เป็นข้อมูลที่เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

4) เพื่อทราบว่า ลูกค้าควรเข้าสู่ขั้นตอนการปรับปรุงความเสี่ยงเป็นระดับอื่นหรือไม่ ซึ่งหากผลจากข้อ 1) - 3) ไม่มีการเปลี่ยนแปลงหรือเป็นปกติ ก็มักจะไม่ต้องปรับปรุงระดับความเสี่ยงของลูกค้า แต่หากผลจากข้อ 1) - 3) อาจจะมีข้อใดข้อหนึ่งหรือหลายข้อมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอาจส่งผลต่อการปรับปรุงระดับความเสี่ยงของลูกค้าได้

(5) เพื่อทราบว่า ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศสมควรจะคงความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้าต่อไปหรือควรยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้า

1) การกำหนดขั้นตอนการตรวจสอบและตรวจทานความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรมของลูกค้า

ผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศต้องกำหนดวิธีการตรวจสอบความเคลื่อนไหวในการดำเนินความสัมพันธ์กับลูกค้าให้สอดคล้องกับประเภทธุรกิจและแนวทางการทำธุรกรรมของลูกค้า โดยต้องกำหนดวิธีการเพื่อตรวจสอบข้อมูลต่อไปนี้

(1) ตรวจสอบมูลค่าการทำธุรกรรมของลูกค้าตลอดระยะเวลาที่ดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจ

ผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศต้องกำหนดวิธีการในการตรวจสอบหรือวิเคราะห์ห่วงเงินในการทำธุรกรรมของลูกค้า ตั้งแต่เมื่อเริ่มสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ โดยเมื่อดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจมาแล้วเป็นระยะเวลาหนึ่ง ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศต้องตรวจทานการทำธุรกรรมในระยะเวลาตั้งแต่เริ่มสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจจนถึงยุติความสัมพันธ์ โดยในขณะที่ดำเนินการตรวจทาน ต้องสามารถสรุปมูลค่าหรือสถิติหรือระดับความเข้มข้นของการทำธุรกรรมของลูกค้ารายนั้น ๆ เพื่อที่จะเป็นหลักในการประเมินในครั้งต่อไปว่า ลูกค้ายังมีการทำธุรกรรมในภาพรวมที่เท่ากับหรือใกล้เคียงกับมูลค่าหรือสถิติหรือระดับที่ได้ประมาณการไว้ในครั้งก่อนหรือไม่ และหากมีการเปลี่ยนแปลงในลักษณะที่เห็นได้ชัด ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศต้องกำหนดขั้นตอนในการตรวจทานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

เพื่อวิเคราะห์ได้ว่า มูลค่าหรือสถิติหรือระดับความเข้มข้นที่มีการเปลี่ยนแปลงนั้น อาจเกี่ยวข้องกับปัจจัยใดที่จะใช้พิจารณาเพื่อปรับปรุงระดับความเสี่ยงให้เพิ่มขึ้นหรือลดลง โดยวิธีการต่าง ๆ ในขั้นตอนนี้ ต้องสอดคล้องกับรูปแบบการให้บริการและวิธีการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจของลูกค้ากับผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ

ตัวอย่างที่ 1

ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศให้บริการกับลูกค้าผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์เป็นวิธีการหลัก ควรจัดทำระบบเพื่อรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ผลการตรวจสอบและตรวจทานความเคลื่อนไหวในการทำธุรกรรม หรือ

ตัวอย่างที่ 2

ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศให้บริการทางธุรกิจที่ลูกค้ามีความเคลื่อนไหวตลอดเวลา ไม่ควรกำหนดวิธีการประเมินผลจากการทำธุรกรรมในช่วงเวลาสั้น ๆ เพียงช่วงเดียวโดยผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศต้องกำหนดวิธีการที่จะสามารถเห็นผลการทำธุรกรรมของลูกค้าทั้งหมดในช่วงเวลาหนึ่งที่ยาวนานพอจะเห็นรูปแบบพฤติกรรมของลูกค้าและนำมาประมาณการหามูลค่าหรือข้อมูลกลาง หรือ

ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศให้บริการทางธุรกิจแบบครั้งเดียว หรือเป็นรูปแบบที่ลูกค้าไม่สามารถหมุนเวียนเงินที่นำมาดำเนินความสัมพันธ์ได้ โดยมีเงื่อนไขกำหนด ทำให้ลูกค้ามีการทำธุรกรรมน้อยครั้ง หรืออาจครั้งเดียวแต่มีผลผูกพันระยะยาว ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศก็ไม่จำเป็นต้องนำวิธีการในตัวอย่างที่ 2 มาใช้ แต่กำหนดวิธีการตรวจสอบเป็นครั้งคราวที่มีกำหนดเวลาแน่นอนสำหรับลูกค้าแต่ละรายหรือตามเงื่อนไขเมื่อมีการทำธุรกรรมก็ได้ แต่ต้องดำเนินการอย่างสม่ำเสมอและเคร่งครัด เป็นต้น

(2) ตรวจสอบรูปแบบการทำธุรกรรมของลูกค้าตลอดระยะเวลาที่ดำเนินความสัมพันธ์

ทางธุรกิจ

ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ต้องกำหนดวิธีการตรวจสอบ ในกรณีที่ลูกค้ามีการเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำธุรกรรม ไม่ว่าจะ เป็น รูปแบบของบริการ หรือรูปแบบของช่องทางการใช้บริการ เนื่องจาก รูปแบบการทำธุรกรรมเป็นส่วนหนึ่งในการนำมาพิจารณาเป็นปัจจัยความเสี่ยงที่จะส่งผลกระทบต่อการบริหารความเสี่ยงของลูกค้า

ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ต้องกำหนดวิธีการตรวจสอบให้สอดคล้องกับรูปแบบธุรกรรมเกี่ยวกับกิจการของตน หากตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศมีการให้บริการ บริการ หรือช่องทางบริการ ควรต้องมีระบบที่สามารถบันทึกได้ว่า ลูกค้ามีการทำธุรกรรมที่เกี่ยวกับบริการ หรือช่องทางบริการใดบ้าง (ซึ่งในที่นี้หมายความรวมถึงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบปฏิบัติการโดยบุคลากร) และสามารถวิเคราะห์หรือประมาณการ ความเสี่ยงอันเกิดจากการทำธุรกรรมเหล่านั้น โดยอย่างน้อยที่สุด ควรตอบใจได้ว่า “ลูกค้ามีการทำธุรกรรมเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือบริการรวมถึงมีการใช้ช่องทางการบริการที่แตกต่างไปจากในช่วงแรกของการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ หรือในการตรวจทานและวิเคราะห์ในครั้งก่อน และข้อมูลความแตกต่างในการทำธุรกรรมดังกล่าว ส่งผลกระทบต่อความเสี่ยงด้านการฟอกเงินหรือการสนับสนุน

ทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงที่เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ บริการ และช่องทางบริการ มากขึ้นจากช่วงแรกในการดำเนินความสัมพันธ์หรือการประเมินในครั้งก่อนหรือไม่”

ตัวอย่าง

ผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศควรต้องวิเคราะห์ได้ว่า เกิดความเสี่ยงเกี่ยวกับการใช้ช่องทางการบริการในต่างประเทศ และตรวจสอบว่าประเทศดังกล่าวมีความเสี่ยงมากน้อยเพียงใด เพื่อประเมินการทำธุรกรรมของลูกค้าตรงกับปัจจัยความเสี่ยงสูงบางประการ ในเรื่องช่องทางการใช้ บริการ และอาจเกี่ยวข้องกับพื้นที่หรือประเทศเสี่ยง เมื่อวิเคราะห์กับข้อมูลอื่น ๆ ประกอบ ผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ อาจประเมินว่า

- ลูกค้ามีการทำธุรกรรมในรูปแบบหรือพฤติกรรมหรือจำนวนเงินที่แตกต่างไปจากที่เคยทำ
- รูปแบบธุรกรรมที่เปลี่ยนไปอาจส่งผลกระทบต่อวัตถุประสงค์การดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจที่เปลี่ยนไปด้วย โดยลูกค้าทำธุรกรรมในพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยง ทำให้วัตถุประสงค์เปลี่ยนจากใช้จ่ายส่วนตัว เป็นการทำธุรกรรมข้ามประเทศ โดยลูกค้าระบุในข้อมูล คำขอว่า เพื่อการชำระค่าสินค้าและบริการ
- ปัจจัยด้านอื่นยังคงที่ไม่มีเปลี่ยนแปลง
- ข้อเสนอแนะ : อาจกำหนดมาตรการในการสอบถามข้อมูลลูกค้าเพิ่มเติมหากไม่สามารถตรวจสอบหรือไม่ได้รับแจ้งข้อมูลที่สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ ผลการประเมินจะแสดงว่าลูกค้าต้องได้รับการปรับปรุงความเสี่ยงให้มีระดับความเสี่ยงสูงขึ้น

(3) วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างความเคลื่อนไหวในการทำธุรกรรมกับวัตถุประสงค์ในการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจ

จากข้อมูลผลการประเมินเรื่อง การตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงิน หรือการทำธุรกรรมหรือการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจเรื่อง มูลค่า ความถี่ และรูปแบบการทำธุรกรรม จะทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ สามารถเชื่อมโยงถึงผลลัพธ์ในข้อนี้ได้ เนื่องจาก มูลค่าในการทำธุรกรรมและวิธีการทำธุรกรรม ไม่ว่าจะให้บริการหรือช่องทางการใช้บริการจะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจเสมอ เพียงแต่จะตรงกับข้อมูลวัตถุประสงค์ที่ลูกค้าแจ้งไว้ขณะสร้างความสัมพันธ์หรือไม่

หากนำผลการประเมินทั้งหมดมาพิจารณาแล้ว พบความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์อื่นที่ต่างไปจากวัตถุประสงค์เดิมที่ลูกค้าแจ้งความประสงค์ไว้ในขณะสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ หรือในการประเมินรอบก่อน ธุรกิจโอนเงิน ตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศต้องกำหนดแนวทางการประเมินเพื่อพิจารณาความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นจากวัตถุประสงค์ที่เพิ่มขึ้นหรือเปลี่ยนแปลงไป

ผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ อาจพิจารณากำหนดแบบแผนความเชื่อมโยงระหว่าง รูปแบบการทำธุรกรรมกับวัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และรูปแบบธุรกรรมที่มีอยู่เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาประเมินความสอดคล้องของรูปแบบการทำธุรกรรมกับวัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมที่ลูกค้าแจ้งไว้

ตัวอย่าง

วัตถุประสงค์ สอดคล้องกับรูปแบบธุรกรรมประเภท
การรับโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์
สอดคล้องกับมูลค่าในการทำธุรกรรม
 ไม่จำกัดมูลค่าธุรกรรม โดยขึ้นอยู่กับรายได้ของลูกค้า

(4) การตรวจสอบข้อมูลด้านอื่น ๆ ประกอบผลการวิเคราะห์จากการตรวจสอบและตรวจทานความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรม

เมื่อดำเนินการตามขั้นตอนที่ (1) – (3) แล้ว ธุรกิจโอนเงิน ตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ต้องกำหนดขั้นตอนในการตรวจสอบข้อมูลอื่น ๆ เพื่อหาข้อเท็จจริงมาสนับสนุนผลการวิเคราะห์ที่ได้จากทั้ง 3 ขั้นตอน เพื่อจะได้ประเมินผลการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงของลูกค้าในแต่ละครั้งได้

ผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ไม่ควรเจาะจงการหาข้อมูลเพิ่มเติมว่าต้องเป็นข้อมูลประเภทใด ควรให้บุคลากรผู้เกี่ยวข้องสามารถหาข้อมูลได้โดยอิสระ แต่อาจกำหนดกรอบการหาข้อมูลไว้ โดยเฉพาะเรื่องความน่าเชื่อถือของข้อมูล

ตัวอย่าง

ผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ต้องกำหนดหน้าที่สำหรับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ให้หาข้อเท็จจริงหรือข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนผลการวิเคราะห์การตรวจสอบและตรวจทานความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรมหรือการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจของลูกค้า โดยเฉพาะในกรณีต่อไปนี้

- (1) กรณีที่ผลการวิเคราะห์พบว่า ลูกค้ามีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงจากการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจช่วงแรก หรือจากการประเมินครั้งก่อน
- (2) กรณีที่ผลการวิเคราะห์มีแนวโน้มว่า ควรมีการปรับปรุงความเสี่ยงของลูกค้าในระดับที่สูงขึ้นผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ควรกำหนดแนวทางในการหาข้อมูลหรือข้อเท็จจริงมาสนับสนุนผลการวิเคราะห์

ตัวอย่าง

บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ในการตรวจทานผลการวิเคราะห์การตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรมหรือการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจของลูกค้า ควรหาข้อมูลหรือข้อเท็จจริงมาประกอบผลการวิเคราะห์ ในกรณีที่วิเคราะห์ว่า ลูกค้ามีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงหรือผิดปกติ โดยข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่นำมาสนับสนุน ควรเป็นไปตามหลักการต่อไปนี้

- เป็นข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่ได้จากการสอบถามลูกค้าโดยตรง
- เป็นข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่ได้จากฝ่ายดูแลผลิตภัณฑ์หรือบริการ ภายในองค์กร
- เป็นข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่ได้จากสถาบันการเงินอื่นโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย
- เป็นข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่ได้จากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ เช่น ฐานข้อมูลที่รัฐจัดทำขึ้น

- กรณีที่ข้อมูลที่ได้มา บุคลากรไม่มั่นใจว่าน่าเชื่อถือหรือไม่ ควรระบุแหล่งที่มาและความเห็น ว่าได้มาจากแหล่งข้อมูลเปิดทั่วไป และควรสืบค้นข้อมูลที่ตรงกันจากหลายแหล่งข้อมูล เป็นต้น

(5) การสรุปผลการประเมิน

เมื่อได้ดำเนินการตามขั้นตอนข้างต้นครบถ้วนแล้ว ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ต้องกำหนดให้ มีขั้นตอนสรุปผลการประเมิน ซึ่งการสรุปผลการประเมิน ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ควรต้องตอบโจทย์ดังต่อไปนี้ได้

(1) ความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรมหรือการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจของลูกค้ารายนั้น ๆ มีความเปลี่ยนแปลงหรือไม่ หากเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับใด (อาจแบ่งเป็นกี่ระดับก็ได้ ตามความเหมาะสมกับโครงสร้างลูกค้าทั้งหมด โดยอาจพิจารณาจากร้อยละของการเปลี่ยนแปลงจากการประเมินครั้งแรก หรือครั้งก่อน)

(2) ผลลัพธ์ใน (1) ส่งผลต่อการปรับปรุงความเสี่ยงของลูกค้าหรือไม่ หากส่งผลให้ปรับปรุง ผู้ประเมินพบว่าปัจจัยข้อใดที่เป็นส่วนสำคัญให้มีการปรับปรุงความเสี่ยงของลูกค้า

(3) กรณีที่มีการปรับปรุงความเสี่ยงของลูกค้า ควรเข้าสู่ขั้นตอนการอนุมัติของผู้บริหาร ที่มีหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานนี้หรือไม่

(4) เห็นควรดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้าดังกล่าวต่อไปหรือไม่ กรณีที่ไม่จำเป็นต้องคงความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้าต้องแสดงเหตุผลว่า ความเสี่ยงของลูกค้า นั้น จะกระทบต่อกิจการขององค์กร และอาจเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินหรือไม่ (ความผิดฐานฟอกเงิน หรือความผิดมูลฐาน หรือความผิดเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง)

เมื่อดำเนินการสรุปผลเสร็จสิ้นในแต่ละครั้ง ควรจัดเก็บบันทึกเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงสำหรับลูกค้ารายนั้น ๆ และเก็บรักษาไว้เป็นเวลา 10 ปีนับแต่วันที่มีการปิดบัญชี หรือยุติความสัมพันธ์กับลูกค้า

3) การกำหนดขั้นตอนในการอนุมัติผลการประเมินและบันทึกผลการอนุมัติการประเมิน

ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ต้องกำหนดขั้นตอนในการพิจารณาและอนุมัติโดยผู้บริหารที่มีอำนาจในการกำกับดูแลการปฏิบัติงาน ในกรณีที่พบว่า บุคลากรที่เกี่ยวข้องได้ระบุผลการประเมินว่า

(1) ลูกค้ามีผลการประเมินจากการตรวจสอบและตรวจทานความเคลื่อนไหวทางการเงิน ที่ทำให้ต้องปรับปรุงเป็นระดับความเสี่ยงสูง และ/หรือ อาจต้องรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน

(2) ลูกค้ามีผลการประเมินจากการตรวจสอบและตรวจทานความเคลื่อนไหวทางการเงิน ที่ทำให้ต้องปรับปรุงระดับความเสี่ยงจากระดับความเสี่ยงสูง ลงสู่ระดับความเสี่ยงต่ำ

(3) ลูกค้ามีผลการประเมินจากการตรวจสอบและตรวจทานความเคลื่อนไหวทางการเงิน ที่ระบุว่า ควรยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจเนื่องจากมีความเสี่ยงสูงอันจะกระทบต่อความเสี่ยงในการปฏิบัติงานขององค์กร (ระบุเหตุแห่งความเสี่ยง) และ/หรือ อาจต้องรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน

ผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ อาจกำหนดให้ผู้บริหารระดับสูงคนใดคนหนึ่ง หรือคณะทำงานที่มีผู้บริหารระดับสูงรวมอยู่ด้วยและเป็นผู้มีอำนาจลงนามอนุมัติผลการประเมิน โดยพิจารณาตามเงื่อนไขข้างต้น ก่อนที่จะดำเนินการปรับปรุงความเสี่ยงหรือยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน แล้วแต่กรณี

*** การรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน ให้นับ 7 วัน จากวันที่ผู้บริหารระดับสูง วิเคราะห์และอนุมัติให้รายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย²⁵

²⁵ แนวปฏิบัติ เรื่อง การรายงานธุรกรรม สำหรับธุรกิจต่าง ๆ ที่สำนักงาน ปปง. เผยแพร่

หัวข้อที่ 5

การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าสำหรับลูกค้าความเสี่ยงสูง (Enhanced CDD)

และมาตรการตอบโต้กับลูกค้าหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของ

ลูกค้าที่มาจากพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูง

5.1 ลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูง

สำหรับประเภทของลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูงตามกฎหมายกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 ซึ่งต้องดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้น (Enhanced CDD) ตามข้อ 12 ของกฎหมายดังกล่าว มี 3 ประเภท ดังนี้

1) ลูกค้าหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้าซึ่งมีข้อมูลตรงกับปัจจัยความเสี่ยงสูงเด็ดขาดที่ต้องกำหนดให้เป็นลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูงทันที มี 3 กรณี ได้แก่

1.1) ผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้าเป็นบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมืองต่างประเทศหรือเป็นสมาชิกในครอบครัวหรือผู้ใกล้ชิดของบุคคลดังกล่าว

1.2) ลูกค้าหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ามาจากหรือมีการทำธุรกรรมเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูงซึ่งคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน (Financial Action Task Force : FATF) เรียกร้องให้ประเทศสมาชิกดำเนินมาตรการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้นและเรียกร้องให้ดำเนินมาตรการตอบโต้

1.3) ลูกค้าหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ามาจากหรือมีการทำธุรกรรมเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูงซึ่งคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน (Financial Action Task Force : FATF) เรียกร้องให้ประเทศสมาชิกดำเนินมาตรการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้น

2) ลูกค้าที่ได้รับการประเมินความเสี่ยงตามปัจจัยที่อาจส่งผลให้ลูกค้ามีความเสี่ยงสูง และมีผลการประเมินความเสี่ยงในระดับสูง (รายละเอียดปัจจัยเป็นไปตามข้อ 2.2.1 ข้อ 2) ปัจจัยที่อาจส่งผลให้ลูกค้ามีความเสี่ยงสูง (หน้า 25))

3) กรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าลูกค้ามีส่วนร่วมในการกระทำ หรือมีการทำธุรกรรม หรือมีการดำเนินการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับความผิดมูลฐาน การฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

5.2 ขั้นตอนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าสำหรับลูกค้าความเสี่ยงสูง (Enhanced CDD)

กระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงสำหรับกลุ่มลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูง คือ การเพิ่มระดับความเข้มข้นในขั้นตอนต่าง ๆ ตั้งแต่ขั้นตอนการระบุตัวตน ขั้นตอนการบริหารความเสี่ยง ขั้นตอนการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือธุรกรรม จนถึงขั้นตอนการทบทวนข้อมูลของลูกค้า

ในการพิจารณานำกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูง ซึ่งต่อไปนี้จะใช้คำว่า “การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าอย่างเข้มข้น” มาปรับใช้ ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ต้องกำหนดนโยบายหรือมาตรการหรือหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงด้วยการกำหนดปัจจัยการพิจารณาความเสี่ยงที่สอดคล้องกับข้อบัญญัติตามกฎหมายว่าด้วยการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าและประกาศที่เกี่ยวข้อง และในการกำหนดขั้นตอนในการดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าอย่างเข้มข้น ควรพิจารณากำหนดขั้นตอนให้สอดคล้องกับแนวทางฉบับนี้ ได้แก่

1. ขั้นตอนการพิสูจน์ทราบข้อมูลและสถานะของลูกค้า
2. ขั้นตอนการบริหารความเสี่ยง
3. ขั้นตอนการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือธุรกรรม
4. ขั้นตอนการทบทวนข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นตอนการพิสูจน์ทราบข้อมูลและสถานะของลูกค้าอย่างเข้มข้น

ดังที่ได้กล่าวมาในหัวข้อที่ 3 เรื่อง การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าก่อนการอนุมัติรับลูกค้า ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ต้องมีขั้นตอนในการประเมินผลเบื้องต้นว่า ลูกค้ารายที่ขอสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ หรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้า นั้น ควรขอข้อมูลเพิ่มเติมในขั้นตอนการระบุตัวตนหรือไม่ ซึ่งในขั้นตอนนี้เป็นการพิจารณาเบื้องต้นว่า ข้อมูลของลูกค้าที่ให้มีความถูกต้องแท้จริง เช่น ที่อยู่ อาชีพ สถานที่ทำงาน ลักษณะของการประกอบธุรกิจ และวัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์ เป็นต้น โดยพิจารณาจากเงื่อนไขหรือปัจจัยที่ยกตัวอย่างไว้ในหัวข้อดังกล่าว

กรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ได้ดำเนินการประเมินผลเบื้องต้นพบว่า ควรขอข้อมูลเพิ่มเติมจากลูกค้า เนื่องจาก ลูกค้าอาจมีข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่ตรงกับเงื่อนไขการประเมินเบื้องต้น ธุรกิจโอนเงิน ตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ต้องกำหนดแนวทางให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ขอข้อมูลหรือตรวจสอบข้อมูลของลูกค้าเพิ่มเติม ไม่ว่าจะลูกค้าจะเป็นบุคคลธรรมดา นิติบุคคล บุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย หรือผู้จัดการทรัพย์สินตามกฎหมาย

(1) ความเข้มข้นในการขอข้อมูลของลูกค้าบุคคลธรรมดา

ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ต้องดำเนินการตรวจสอบข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือ หรือขอข้อมูลเพิ่มเติมจากลูกค้า หรือตรวจสอบข้อมูลอื่น ๆ เพิ่มเติมที่สามารถนำมาพิจารณาในการอนุมัติรับลูกค้า โดยอย่างน้อยได้แก่ข้อมูลหรือข้อเท็จจริง เช่น

- (1.1) แหล่งที่มาของเงินหรือทรัพย์สิน
- (1.2) แหล่งที่มาของฐานะความมั่งคั่ง หรือข้อมูล/หลักฐานแสดงฐานะทางการเงิน (รายได้)
- (1.3) วัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว

ที่เฉพาะเจาะจงในแต่ละครั้ง ในกรณีที่สงสัยว่า ลูกค้าขอใช้บริการเพื่อวัตถุประสงค์บางอย่าง เช่น การซื้อทรัพย์สินรายการขายหลายรายการและมีมูลค่าสูง (ให้ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ พิจารณาตามความเหมาะสมกับลักษณะการทำธุรกรรมของลูกค้าส่วนใหญ่) เป็นต้น

(1.4) หลักฐานเกี่ยวกับการประกอบกิจการของลูกค้า อาชีพ ชื่อและสถานที่ตั้งของที่ทำงาน หรือลายมือชื่อของผู้ทำธุรกรรม เช่น ใบอนุญาตประกอบธุรกิจ ใบทะเบียนพาณิชย์ ใบเสร็จค่าสาธารณูปโภค

(2) ความเข้มข้นในการขอข้อมูลของลูกค้านิติบุคคล หรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย หรือผู้จัดการทรัพย์สินตามกฎหมาย

ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ต้องดำเนินการตรวจสอบข้อมูลเพิ่มเติมจาก แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ หรือขอข้อมูลเพิ่มเติมจากลูกค้า หรือตรวจสอบข้อมูลอื่น ๆ เพิ่มเติม ที่สามารถนำมา พิจารณาในการอนุมัติรับลูกค้า เช่น

(2.1) แหล่งที่มาของรายได้ เช่น ลักษณะของการประกอบธุรกิจ พื้นที่หรือประเทศที่ดำเนินธุรกิจ

(2.2) แหล่งที่มาของฐานะความมั่งคั่ง เช่น ข้อมูล/หลักฐานแสดงฐานะทางการเงิน

(2.3) ข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจการที่แท้จริง (กรณีพบว่า ลูกค้ามีการดำเนิน กิจการหลายอย่างและมีกิจการที่ทำให้เกิดรายได้หลักและรายได้เสริม หรือลูกค้าไม่ระบุวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ในเอกสารขอสมัครใช้บริการ)

(2.4) ข้อมูลโครงสร้างสำคัญของลูกค้า ได้แก่ ข้อมูลที่แสดงถึงโครงสร้างหลักอันทำให้กิจการ ของลูกค้าดำเนินอยู่ได้ เช่น โครงสร้างผู้บริหารตั้งแต่ระดับสูงจนถึงระดับปฏิบัติงาน หรือโครงสร้างผู้ถือหุ้น รายสำคัญ หรือโครงสร้างบริษัทและบริษัทในเครือ ทั้งนี้ ข้อมูลในข้อนี้จะเป็นประโยชน์ในการตรวจสอบไปถึง ข้อมูลผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้า

(2.5) ข้อมูลของผู้บริหารที่มีอำนาจสูงสุด ได้แก่ ข้อมูลบุคคลธรรมดาหรือเป็นคณะบุคคล ที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งด้านงานบริหารและมีอำนาจสูงสุด อาจเป็นบุคคลที่มีตำแหน่ง ซึ่งมีอำนาจสำคัญ เกี่ยวกับการดำเนินงานและการเงินของลูกค้า เช่น ข้อมูลชื่อเต็ม หมายเลขประจำตัวหรือสัญชาติที่ทำให้ สามารถตรวจสอบกับข้อมูลรายชื่อตามที่กฎหมายกำหนด รวมถึงฐานข้อมูลรายชื่ออื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ ในการบริหารความเสี่ยงของลูกค้า

ขั้นตอนที่ 2 การบริหารความเสี่ยงและประเมินผลความเสี่ยงสูง

เมื่อผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ได้ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลของลูกค้า อย่างเข้มข้นตามขั้นตอนที่ 1 ข้างต้น และนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์เพื่อนำไปสู่การอนุมัติหรือปฏิเสธ การสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ หรือทำธุรกรรม แล้วแต่กรณี ดังนี้

(1) กรณีที่ตรวจสอบข้อมูลของลูกค้าแล้วพบว่า ไม่สามารถระบุแหล่งที่มาของเงินหรือทรัพย์สิน ของลูกค้าได้อย่างชัดเจน หรือการทำธุรกรรมของลูกค้าไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์ ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวตามที่ลูกค้าเคยแจ้งไว้ ซึ่งผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่าง ประเทศ พิจารณาแล้วว่ามีความเสี่ยงสูงที่ลูกค้าอาจใช้ผลิตภัณฑ์หรือบริการของผู้ประกอบธุรกิจตัวแทน โอนเงินระหว่างประเทศ เป็นช่องทางในการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและ การแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง และอาจส่งผลกระทบต่อความเสี่ยงขององค์กร ผู้ประกอบธุรกิจ ตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ อาจพิจารณาปฏิเสธการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ ไม่ทำธุรกรรม ยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจ หรือไม่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้าดังกล่าว

(2) กรณีที่ตรวจสอบข้อมูลของลูกค้าแล้วพบว่า สามารถระบุแหล่งที่มาของเงินหรือทรัพย์สินของลูกค้าได้อย่างชัดเจน หรือการทำธุรกรรมของลูกค้าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวตามที่ลูกค้าเคยแจ้งไว้ ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ อาจพิจารณาอนุมัติการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ หรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้าดังกล่าว

กรณีที่พบว่า ลูกค้ามีข้อมูลตรงกับปัจจัยความเสี่ยงสูง ซึ่งสงสัยได้ว่าอาจเกี่ยวข้องกับการกระทำ ความผิดมูลฐานหรือการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ให้ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ รายงานเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ขั้นตอนที่ 3 การได้รับอนุมัติจากผู้บริหารระดับสูงที่มีอำนาจในขั้นตอนสำคัญ

ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ต้องกำหนดให้ผู้บริหารระดับสูงหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้อนุมัติการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูง และเป็นผู้พิจารณาอนุมัติผลการทบทวนระดับความเสี่ยงของลูกค้า

(1) กำหนดให้ผู้บริหารระดับสูงที่มีอำนาจหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้อนุมัติการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูง ทั้งนี้ผู้บริหารควรใช้อำนาจในการใช้ดุลยพินิจรับหรือไม่รับลูกค้าที่มีความเสี่ยงระดับสูงในขั้นตอนสุดท้าย ซึ่งก่อนจะอนุมัติรับลูกค้าหรือไม่นั้น ผู้บริหารดังกล่าวควรได้รับข้อมูลที่เพียงพอเกี่ยวกับลูกค้านั้น ๆ

(2) กำหนดให้ผู้บริหารระดับสูงที่มีอำนาจหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้ตัดสินใจขั้นตอนสุดท้ายในการปฏิเสธการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ ไม่ทำธุรกรรม ยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจ หรือไม่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้า รวมถึงพิจารณาให้รายงานเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน

(3) ในกรณีที่มีการทบทวนข้อมูลและระดับความเสี่ยงของลูกค้า รวมถึงการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินของลูกค้าแล้ว มีการปรับระดับความเสี่ยงของลูกค้าดังกล่าวเป็นลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูง ต้องกำหนดให้ผู้บริหารระดับสูงที่มีอำนาจหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้พิจารณาผลการทบทวนดังกล่าวว่าสมควรจะอนุมัติให้ดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้านั้นต่อไปหรือไม่

ขั้นตอนที่ 4 แนวทางในการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงิน การทำธุรกรรมหรือการดำเนินความสัมพันธ์ที่เข้มข้น

การดำเนินการในข้อนี้ ให้พิจารณาใช้กับลูกค้ากลุ่มที่มีระดับความเสี่ยงสูง

ในการกำหนดมาตรการสำหรับขั้นตอนการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงิน การทำธุรกรรมหรือการดำเนินความสัมพันธ์อย่างเข้มข้น ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ต้องกำหนดวิธีการหรือลักษณะการตรวจสอบที่ชัดเจนและมีความเข้มข้นกว่ามาตรการตรวจสอบฯ สำหรับลูกค้าที่มีความเสี่ยงต่ำกว่า โดยต้องคำนึงถึงรูปแบบหรือลักษณะของความสัมพันธ์ทางธุรกิจของลูกค้ากับผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศด้วย

การตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงิน การทำธุรกรรม หรือการดำเนินความสัมพันธ์ที่เข้มข้น อย่างน้อยควรพิจารณาถึงแนวทาง ดังต่อไปนี้ (ทั้งนี้อาจพิจารณาดำเนินการทุกข้อหรือเลือกเฉพาะข้อที่เหมาะสมกับรูปแบบความสัมพันธ์ทางธุรกิจที่สามารถดำเนินการได้จริง)

(1) การกำหนดระบบหรือขั้นตอนในการกลั่นกรอง ตรวจสอบและตรวจทานข้อมูลที่เข้มข้นกว่าลูกค้ากลุ่มอื่น

(2) การกำหนดระยะเวลาในการทบทวนข้อมูล และการติดตามความสัมพันธ์ทางธุรกิจและความเคลื่อนไหวในการทำธุรกรรมที่สั้นหรือถี่กว่าลูกค้ากลุ่มอื่น

(3) การกำหนดระบบการอนุมัติรายงานการสรุปผลวิเคราะห์ ข้อเท็จจริง หรือการประเมินผลข้อมูลที่เข้มข้นหรือซับซ้อนกว่าลูกค้ากลุ่มอื่น และกำหนดให้ผู้บริหารระดับสูงที่มีอำนาจ เป็นผู้อนุมัติผลลัพธ์สำหรับลูกค้ากลุ่มนี้

(4) การตรวจสอบและทบทวนข้อมูลการระบุตัวตนของลูกค้าและผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงที่เข้มข้นกว่าลูกค้ากลุ่มอื่น โดยอาจตรวจสอบข้อมูลเพิ่มเติม ตามลักษณะของความเสี่ยงสูงที่พบ

โดยผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ สามารถกำหนดแนวทางในการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูงที่เข้มข้น เพิ่มเติมจากแนวทางที่กำหนดนี้ก็ได้ แต่ยังคงต้องคำนึงถึงการรักษาความลับหรือการพยายามดำเนินการมิให้ลูกค้าล่วงรู้ถึงการตรวจสอบของผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ

5.3 มาตรการตอบโต้ (Countermeasures)

ในกรณีที่ลูกค้าหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ามาจากพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูงตามที่เลขาธิการประกาศกำหนด หรือมีการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องหรือเชื่อมโยงกับประเทศดังกล่าว ให้ธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้นโดยเลขาธิการอาจกำหนดให้ ผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ดำเนินการตามมาตรการตอบโต้กับลูกค้าตามที่กำหนดในกฎกระทรวงฯ ข้อ 14 ประกอบกับประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง พื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูงที่ต้องดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้นและใช้มาตรการตอบโต้ ได้ดังต่อไปนี้

(1) จำกัดการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรม เช่น กำหนดให้เปิดได้ไม่เกิน 1 บัญชีให้ใช้ได้เฉพาะผลิตภัณฑ์ที่มีความเสี่ยงต่ำ หรือ จำกัดวงเงินการทำธุรกรรม เป็นต้น

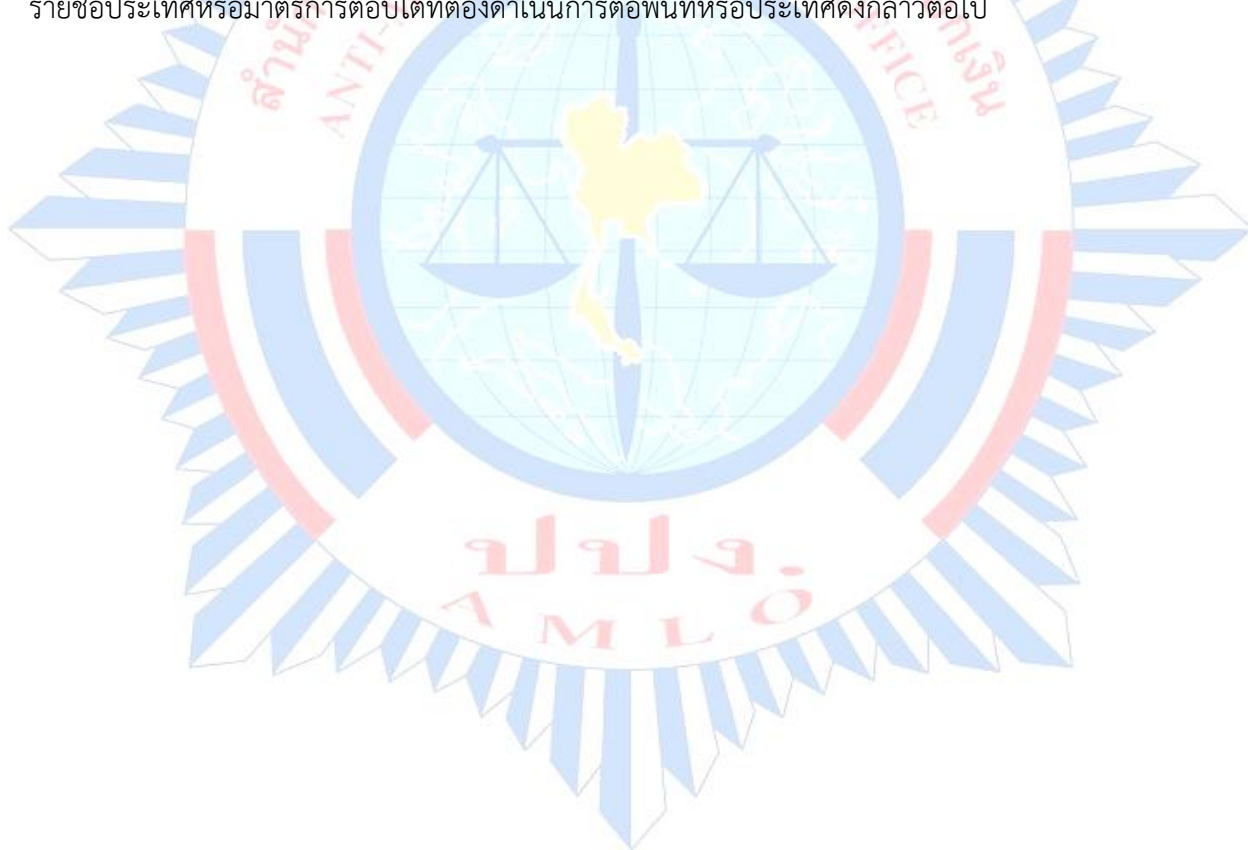
(2) ทบทวนการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ เช่น อาจพิจารณายุติการให้บริการผลิตภัณฑ์ที่มีความเสี่ยงสูง เป็นต้น

(3) ปฏิเสธไม่ให้จัดตั้งสาขาหรือบริษัทในเครือ หรือสำนักงานตัวแทนของสถาบันการเงินจากประเทศที่มีความเสี่ยงสูง

นอกจากนี้ ผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ต้องมีมาตรการในด้านควบคุมภายในเกี่ยวกับประเทศที่ต้องมีมาตรการตอบโต้ โดยเป็นส่วนหนึ่งของมาตรการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับที่เข้มข้นสูงสุด (Enhanced Customer Due Diligence) สำหรับการสร้างความสัมพันธ์ของผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ

- (1) ห้ามไม่ให้จัดตั้งสาขาหรือบริษัทในเครือในประเทศที่มีความเสี่ยงสูง
- (2) ห้ามไม่ให้พึ่งพาบุคคลที่สามที่เป็นสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ซึ่งอยู่ในประเทศที่มีความเสี่ยงสูงให้ตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า
- (3) กำหนดให้มีการทบทวน แก้ไข หรือกรณีหากจำเป็นให้ยกเลิกความสัมพันธ์ในลักษณะสถาบันการเงินตัวแทนกับสถาบันการเงินในประเทศที่มีความเสี่ยงสูง
- (4) กำหนดให้มีการตรวจสอบภายในในระดับเข้มข้นสำหรับสาขาหรือบริษัทในเครือของสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ที่ตั้งอยู่ในประเทศที่มีความเสี่ยงสูง

ทั้งนี้ กรณีหากมีการเปลี่ยนแปลงรายชื่อประเทศที่มีความเสี่ยงสูง หรือพื้นที่หรือประเทศที่คณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน (FATF) เรียกร้องให้ประเทศสมาชิกดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้นและใช้มาตรการตอบโต้กับประเทศที่มีความเสี่ยงสูงตามเอกสารเผยแพร่ของ FATF เพื่อป้องกันระบบการเงินระหว่างประเทศจากความเสียด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงที่อาจเกิดจากพื้นที่หรือประเทศดังกล่าว เลขธิการจะออกประกาศเพื่อเปลี่ยนแปลงรายชื่อประเทศหรือมาตรการตอบโต้ที่ต้องดำเนินการต่อพื้นที่หรือประเทศดังกล่าวต่อไป

หัวข้อที่ 6

การส่งข้อมูลพร้อมคำสั่งโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์

ผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ มีการให้บริการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์มีหน้าที่ในการจัดให้ลูกค้าแสดงตน ระบุตัวตน บริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง และดำเนินการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรม ตามหลักการทั่วไปในกฎกระทรวงฯ แต่เนื่องจาก การโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นช่องทางการทำธุรกรรมที่มีความเสี่ยงสูงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ทำให้มีการกำหนดวิธีการพิเศษเกี่ยวกับการส่งข้อมูลพร้อมคำสั่งโอนเงิน กรณีเป็นฝ่ายส่งคำสั่งโอนเงิน และการตรวจสอบข้อมูลที่ได้รับมาเกี่ยวกับคำสั่งโอนเงิน กรณีเป็นฝ่ายรับโอนเงิน

6.1 การกำหนดมาตรการสำหรับการให้บริการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์

ผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ต้องกำหนดหลักเกณฑ์ คู่มือ หรือแนวปฏิบัติภายในองค์กร เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่กรณีที่ตนเป็นผู้ส่งคำสั่งโอนเงิน และในกรณีที่ตนเป็นผู้รับคำสั่งโอนเงิน รวมถึงกรณีที่ตนเป็นตัวกลางในการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วย ซึ่งสาระสำคัญของหลักเกณฑ์ คู่มือ หรือแนวปฏิบัติดังกล่าว ควรพิจารณาแนวทางต่อไปนี้

1) กรณีการส่งคำสั่งโอนเงินระหว่างประเทศ สถาบันการเงินต้องกำหนดมาตรการดังนี้

(1.1) จัดให้บุคลากรดำเนินการขอข้อมูลจากลูกค้าเกี่ยวกับผู้รับเงินปลายทาง วัตถุประสงค์ในการทำธุรกรรมให้มากที่สุดเท่าที่จะดำเนินการได้ และกำหนดให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ระบุข้อมูลให้ครบถ้วน และถูกต้องตรงตามหัวข้อที่กฎหมายกำหนด พร้อมทั้งกำหนดมาตรการในการพิสูจน์ทราบความถูกต้องของข้อมูลที่จะต้องส่งไปพร้อมคำสั่งโอนเงิน ก่อนส่งคำสั่งโอนเงินไปยังผู้รับเงินทุกครั้ง เนื่องจากแม้จะสามารถส่งคำสั่งโอนเงินไปยังผู้รับเงินปลายทางได้อย่างครบถ้วน แต่ด้วยความซับซ้อนของระบบเครือข่ายหรือด้วยเหตุหนึ่งเหตุใดอันเกิดจากบทบัญญัติทางกฎหมายของผู้รับโอนเงินปลายทาง สถาบันการเงินซึ่งมีสถานะเป็นผู้ส่งคำสั่งโอนเงิน อาจต้องส่งข้อมูลเพิ่มเติมตามคำร้องขอของผู้รับคำสั่งก็ได้ จึงควรกำหนดแนวปฏิบัติอย่างเคร่งครัดให้บุคลากรขอข้อมูลและตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการส่งคำสั่งโอนเงินอย่างรอบคอบที่สุด โดยเฉพาะข้อมูลที่ครบถ้วนของฝ่ายผู้รับโอน

(1.2) กำหนดข้อตกลงและขั้นตอนที่เหมาะสมในการส่ง-รับข้อมูลเพิ่มเติม กรณีที่เกิดความบกพร่อง ซึ่งทำให้เกิดการส่งข้อมูลที่ไม่ครบถ้วน โดยกำหนดระยะเวลาและประเภทข้อมูลที่สามารถส่งให้แก่ผู้รับคำสั่งโอนเงิน กรณีที่ร้องขอ

2) กรณีการรับคำสั่งโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ข้ามประเทศ ผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ต้องกำหนดมาตรการดังนี้

(2.1) จัดให้มีระบบการปฏิบัติการ (ไม่ว่าจะเป็นระบบอัตโนมัติดำเนินการโดยเทคโนโลยีหรือระบบที่ดำเนินการโดยบุคลากร) ที่สามารถตรวจสอบได้ว่า คำสั่งโอนเงินที่ได้รับนั้น มีข้อมูลที่ครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนดให้ตรวจสอบหรือไม่ โดยเฉพาะในการรับคำสั่งโอนเงินที่เป็นธุรกรรมขนาดใหญ่ ทั้งนี้ กรณีที่มีการตรวจสอบขั้นแรกโดยระบบปฏิบัติการที่ดำเนินการโดยเทคโนโลยี ผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศควรกำหนดให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องดำเนินการตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง เพื่อตรวจสอบว่าข้อมูลใดที่บกพร่องและพิจารณาว่าสำคัญหรือจำเป็นต้องได้รับตามกฎหมายหรือไม่

(2.2) กำหนดขั้นตอนในการขอข้อมูล แจ้งเตือน หรืออื่น ๆ ที่จะทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศลดความเสี่ยงในการฝ่าฝืนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรับ-ส่งข้อมูลพร้อมคำสั่งโอนเงินฯ ข้ามประเทศได้ รวมถึงข้อตกลงและขั้นตอนที่เหมาะสมในการรับ-ส่งข้อมูลเพิ่มเติม กรณีที่เกิดความบกพร่องซึ่งทำให้เกิดการส่งข้อมูลที่ไม่ครบถ้วนโดยกำหนดระยะเวลาและประเภทข้อมูลในการส่งข้อมูลให้ชัดเจน

(2.3) ควรกำหนดมาตรการเพื่อดำเนินการกับฝ่ายผู้ส่งคำสั่งโอน กรณีที่ไม่ได้รับความร่วมมือในการรับ-ส่งข้อมูลสำคัญ หรือไม่ได้รับความร่วมมือในการปฏิบัติตามกฎหมาย

3) กรณีที่ดำเนินการเป็นตัวกลางในการส่งคำสั่งโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ หมายความว่า กรณี ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการโอนเงิน ที่รับคำสั่งโอนเงินจากผู้ส่งคำสั่งที่ส่งคำสั่งมาจากต่างประเทศ เพื่อจะส่งต่อไปยังผู้รับโอนปลายทาง (ซึ่งอยู่ภายในประเทศ) หรือทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการรับคำสั่งโอนเงินฯ จากผู้ส่งคำสั่งภายในประเทศ เพื่อจะส่งไปยังผู้รับโอนที่ตนมีความสัมพันธ์อยู่ในต่างประเทศ ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศต้องกำหนดมาตรการดังนี้

(3.1) กำหนดให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องดำเนินการตรวจสอบข้อมูลที่ส่งมาพร้อมคำสั่งโอนเงินจากผู้ส่งคำสั่งโอนเงินในต่างประเทศหรือภายในประเทศแล้วแต่กรณี ก่อนส่งต่อไปยังฝ่ายผู้รับโอนเงินฯ ปลายทางอย่างครบถ้วน กรณีคำสั่งโอนเงินมีข้อมูลของผู้โอนเงินและผู้รับโอนเงินไม่ครบถ้วน ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศต้องกำหนดมาตรการที่เหมาะสมในการบริหารความเสี่ยงเพื่อนำมาใช้พิจารณาว่าควรส่งคำสั่งโอนเงินที่มีข้อมูลไม่ครบถ้วนนั้นหรือควรปฏิเสธหรือระงับการส่งคำสั่งโอนเงินนั้นไว้ก่อน รวมทั้งติดตามข้อมูลดังกล่าวให้ครบถ้วน

(3.2) จัดให้มีระบบปฏิบัติการ (ไม่ว่าจะเป็นระบบอัตโนมัติดำเนินการโดยเทคโนโลยีหรือระบบที่ดำเนินการโดยบุคลากร) ที่สามารถตรวจสอบได้ว่า คำสั่งโอนที่ได้รับนั้น มีข้อมูลที่ครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด (เนื่องจากจะต้องส่งคำสั่งโอนเงินที่มีข้อมูลครบถ้วน ต่อไปยังผู้รับโอนปลายทางอีกทอดหนึ่ง)

(3.3) กำหนดข้อตกลงและขั้นตอนที่เหมาะสมในการส่ง-รับข้อมูลเพิ่มเติม กรณีที่เกิดความบกพร่องซึ่งทำให้เกิดการส่งหรือรับข้อมูลที่ไม่ครบถ้วน โดยกำหนดระยะเวลาและประเภทข้อมูลที่สามารถร้องขอ และรับ-ส่ง ให้แก่ผู้ส่งคำสั่งโอนเงินฯ หรือผู้รับคำสั่งโอนเงิน แล้วแต่กรณี

(3.4) กำหนดให้มีระบบการเก็บรักษาข้อมูลพร้อมคำสั่งโอนเงินฯ กรณีที่เกิดข้อบกพร่องเกี่ยวกับระบบการส่งข้อมูลและคำสั่งโอนเงินอันทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศไม่สามารถส่งข้อมูลพร้อมคำสั่งโอนเงินที่ครบถ้วนไปยังฝ่ายผู้รับโอนเงินปลายทางได้ รวมถึงขั้นตอนในการส่งข้อมูลเพิ่มเติมให้แก่ฝ่ายผู้รับโอนเงินกรณีที่เกิดจากข้อบกพร่องของระบบการส่งคำสั่งดังกล่าว

(3.5) ควรกำหนดมาตรการเพื่อดำเนินการกับฝ่ายผู้ส่งคำสั่งโอนหรือฝ่ายผู้รับคำสั่งโอนเงิน กรณีที่ไม่ได้รับความร่วมมือในการรับ-ส่งข้อมูลสำคัญ หรือไม่ได้รับความร่วมมือในการปฏิบัติตามกฎหมาย

6.2 ขั้นตอนการตรวจสอบข้อมูลพร้อมคำสั่งโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์

ในการโอนเงินอิเล็กทรอนิกส์ ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศจำเป็นต้องดำเนินการกระบวนการบางขั้นตอนที่เพิ่มเติมจากกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าสำหรับธุรกรรมทั่วไป ดังนี้

1) หน้าที่ของสถาบันการเงินผู้ส่งข้อมูลพร้อมคำสั่งโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์

(1.1) กรณีการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศที่มีมูลค่าตั้งแต่ห้าหมื่นบาทขึ้นไป สถาบันการเงินผู้ส่งข้อมูลพร้อมคำสั่งโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ต้องส่งข้อมูลต่อไปนี้ พร้อมกับการส่งคำสั่งโอนเงินอิเล็กทรอนิกส์ไปยังผู้รับโอนปลายทาง

- (1) ข้อมูลชื่อเต็มผู้โอน
- (2) ข้อมูลหมายเลขบัญชีหรือหมายเลขอ้างอิงที่ตรวจสอบได้ ของผู้ส่งโอนเงินฯ
- (3) ข้อมูลที่อยู่ หรือหมายเลขประจำตัวประชาชน หรือหมายเลขประจำตัวบุคคล

ที่รัฐออกให้ หรือวัน เดือน ปี และสถานที่เกิดของผู้ส่งโอนเงิน

- (4) ข้อมูลชื่อเต็มของผู้รับโอน
- (5) ข้อมูลหมายเลขบัญชีหรือหมายเลขอ้างอิงที่ตรวจสอบได้ของผู้รับโอน

นอกจากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นสถาบันการเงินผู้ส่งข้อมูลพร้อมคำสั่งโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์อาจส่งข้อมูลจำนวนเงินและสกุลเงินที่สั่งโอนฯ ข้อมูลชื่อหรือรหัสแสดงถึงชื่อและสาขาของสถาบันการเงินผู้ส่งคำสั่งโอนเงินฯ ข้อมูลชื่อหรือรหัสแสดงถึงชื่อและสาขา ของผู้ให้บริการที่รับคำสั่งโอนเงินฯ เพิ่มเติมเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินด้วยก็ได้

สำหรับข้อมูลดังกล่าวข้างต้นนั้น สถาบันการเงินผู้ส่งข้อมูลพร้อมคำสั่งโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ต้องดำเนินการตรวจสอบและพิสูจน์ทราบความถูกต้องของข้อมูลก่อนที่จะดำเนินการส่งคำสั่งโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ไปยังสถาบันการเงินผู้รับคำสั่งโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ทุกครั้ง

(1.2) กรณีการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศที่มีมูลค่าต่ำกว่าห้าหมื่นบาท สถาบันการเงินผู้ส่งข้อมูลพร้อมคำสั่งโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ต้องส่งข้อมูลต่อไปนี้ พร้อมกับการส่งคำสั่งโอนเงินอิเล็กทรอนิกส์ไปยังผู้รับโอนเงินปลายทาง

- (1) ข้อมูลชื่อเต็มผู้โอน
- (2) ข้อมูลหมายเลขบัญชีหรือหมายเลขอ้างอิงที่ตรวจสอบได้ ของผู้ส่งโอนเงินฯ
- (3) ข้อมูลชื่อเต็มของผู้รับโอน
- (4) ข้อมูลหมายเลขบัญชีหรือหมายเลขอ้างอิงที่ตรวจสอบได้ของผู้รับโอน

ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าธุรกรรมการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ใดที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับหรืออาจเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐาน การกระทำความผิดฐานฟอกเงิน หรือการกระทำความผิดเกี่ยวกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ให้สถาบันการเงินผู้ส่งคำสั่งโอนเงินต้องดำเนินการตรวจสอบและพิสูจน์ทราบความถูกต้องของข้อมูลก่อนที่จะดำเนินการส่งคำสั่งโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ไปยังสถาบันการเงินผู้รับคำสั่งโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ทุกครั้ง

(1.3) สำหรับกรณีที่มีการโอนทางอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศจากผู้โอนรายเดียวไปยังผู้รับโอนหลายราย ให้สถาบันการเงินผู้ส่งคำสั่งโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์จัดให้มีข้อมูลหมายเลขบัญชีหรือหมายเลขอ้างอิงและข้อมูลอื่นของผู้โอนและผู้รับโอนที่สามารถนำไปใช้ตรวจสอบข้อมูลการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการโอนเงินในครั้งนั้น ๆ ภายในประเทศของผู้รับโอนได้

ห้ามสถาบันการเงินผู้ส่งคำสั่งโอน ส่งคำสั่งโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ให้แก่สถาบันการเงินผู้รับคำสั่งโอน ในกรณีที่สถาบันการเงินผู้ส่งคำสั่งโอนเงินไม่สามารถปฏิบัติตามข้อ (1.1) – (1.3) ข้างต้น

2) หน้าที่ของสถาบันการเงินตัวกลางในสายการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (Sponsoring Bank)

2.1) สถาบันการเงินตัวกลางต้องส่งข้อมูลของผู้โอนและผู้รับโอนไปพร้อมกับคำสั่งโอนเงินตามที่ได้รับจากสถาบันการเงินผู้ส่งคำสั่งโอนไปยังสถาบันการเงินผู้รับคำสั่งโอนให้ครบถ้วน หากมีข้อจำกัดหรืออุปสรรคอันเกิดจากเทคโนโลยีในการส่งคำสั่งโอนทำให้ไม่สามารถส่งข้อมูลได้ครบถ้วนตามที่ได้รับมอบหมายจากสถาบันการเงินผู้ส่งคำสั่งโอนหรือสถาบันการเงินตัวกลางอีกฝ่ายหนึ่งให้สถาบันการเงินตัวกลางเก็บรักษาข้อมูลตามคำสั่งโอนเงินดังกล่าวไว้เป็นเวลา 10 ปีนับจากวันที่ได้รับคำสั่งโอนเงินนั้น อนึ่ง สถาบันการเงินตัวกลางควรมีมาตรการในการจัดส่งข้อมูลดังกล่าวให้สถาบันการเงินผู้รับคำสั่งโอนให้ครบถ้วน และหากดำเนินการส่งข้อมูลดังกล่าวแล้วสถาบันการเงินตัวกลางก็ไม่จำเป็นต้องเก็บรักษาข้อมูลตามคำสั่งโอนเงินแล้ว

2.2) กำหนดให้ต้องตรวจสอบความครบถ้วนเกี่ยวกับข้อมูลของผู้โอนและผู้รับโอนในคำสั่งโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ หากพบว่ามีข้อมูลของผู้โอนและผู้รับโอนไม่ครบถ้วน ให้สถาบันการเงินตัวกลางกำหนดมาตรการที่เหมาะสมในการบริหารความเสี่ยง เพื่อนำมาใช้พิจารณาว่าควรส่งคำสั่งโอนเงินที่มีข้อมูลไม่ครบถ้วนนั้นหรือควรปฏิเสธ หรือควรระงับการส่งคำสั่งโอนเงินนั้นไว้ก่อนรวมทั้งกระบวนการติดตามข้อมูลดังกล่าวให้ครบถ้วน

สำหรับมาตรการในการบริหารและบรรเทาความเสี่ยงกรณีที่สถาบันการเงินตัวกลางต้องการส่งคำสั่งโอนเงินที่มีข้อมูลไม่ครบถ้วนหรือกรณีที่มีข้อจำกัดหรืออุปสรรคอันเกิดจากเทคโนโลยีในการส่งคำสั่งโอนทำให้ไม่สามารถส่งข้อมูลได้ครบถ้วนตามที่ได้รับมอบหมายจากสถาบันการเงินผู้ส่งคำสั่งโอน สถาบันการเงินตัวกลางจะต้องจำกัดจำนวนเงินของการทำธุรกรรมโอนเงินให้ไม่ควรเกิน 50,000²⁶ บาทต่อการทำธุรกรรม 1 ครั้ง

3) หน้าที่ของสถาบันการเงินผู้รับคำสั่งโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์

3.1) สถาบันการเงินผู้รับคำสั่งโอนต้องตรวจสอบความครบถ้วนเกี่ยวกับข้อมูลของผู้โอนและผู้รับโอน โดยการตรวจสอบในขณะดำเนินการตามคำสั่งโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์นั้น เพื่อป้องกันมิให้เงินถูกโอนไปยังบุคคลที่ถูกกำหนด

3.2) สถาบันการเงินผู้รับคำสั่งโอนต้องพิสูจน์ทราบตัวตนของผู้รับโอนก่อนจ่ายเงินตามคำสั่งโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ เว้นแต่ได้พิสูจน์ทราบตัวตนและมีข้อมูลของผู้รับโอนนั้นอยู่แล้ว เช่น กรณีผู้รับโอนเป็นลูกค้าของสถาบันการเงินซึ่งผ่านขั้นตอนการแสดงตนและกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า กรณีนี้สถาบันการเงินไม่ต้องดำเนินการพิสูจน์ทราบตัวตนของผู้รับโอนอีกก็ได้

3.3) การรับคำสั่งโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งมีข้อมูลของผู้โอนและผู้รับโอนไม่ครบถ้วน ให้สถาบันการเงินผู้รับคำสั่งโอนกำหนดมาตรการที่เหมาะสมในการบริหารความเสี่ยงเพื่อนำมาใช้พิจารณาว่าควรรับคำสั่งโอนเงินที่ไม่ครบถ้วนนั้นหรือควรปฏิเสธหรือระงับการรับคำสั่งนั้นไว้ก่อน และควรมีกระบวนการติดตามข้อมูลดังกล่าวให้ครบถ้วนด้วย

²⁶ อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินการแสดงผลของลูกค้ำที่ทำธุรกรรมครั้งคราวของผู้ให้บริการเงินอิเล็กทรอนิกส์และการให้บริการโอนเงินด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ประกอบแนวปฏิบัติเรื่อง การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ในหัวข้อที่ 2 การบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

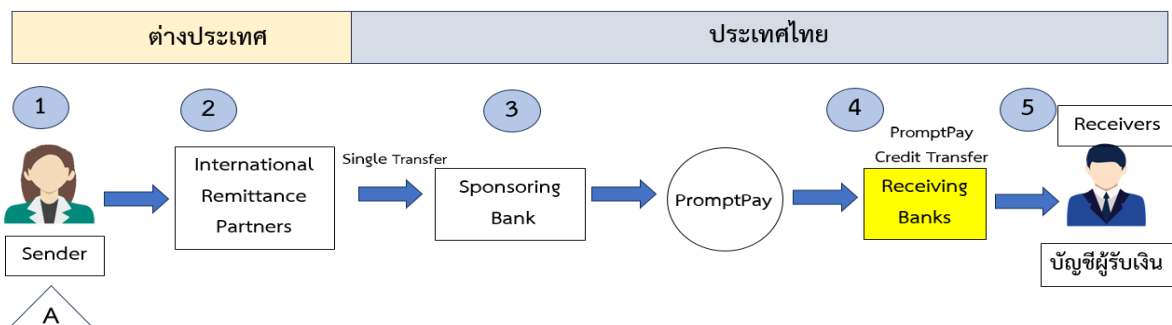
3.4) ไม่ว่าผู้ส่งโอนเงินและผู้รับเงิน จะเป็นลูกค้าของสถาบันการเงิน หรือบุคคลที่ทำธุรกรรมแบบครั้งคราว สถาบันการเงินต้องดำเนินการตรวจสอบผู้ส่งโอนและผู้รับเงินตามคำสั่งโอน ตามกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 ข้อ 17(3) เกี่ยวกับขั้นตอนการตรวจสอบข้อมูลลูกค้ากับรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด ก่อนส่งคำสั่งโอนกรณีเป็นฝ่ายส่งค่าโอนเงินฯ หรือก่อนดำเนินการตามคำสั่งโอนเงินฯ กรณีเป็นฝ่ายรับคำสั่งโอนเงินฯ

3.5) สถาบันการเงิน ต้องมีระบบปฏิบัติการที่มีประสิทธิภาพในการยับยั้ง ระงับ หรือปฏิเสธกรณีที่น่าสงสัยว่าคำสั่งโอนเงินฯ อาจเกี่ยวข้องกับการฟอกเงิน หรือความผิดมูลฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีที่น่าสงสัยว่า มีผู้เกี่ยวข้องในคำสั่งโอนเงินฯ มีข้อมูลตรงกับรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดให้ตรวจสอบ ทั้งนี้ อาจพิจารณาข้อมูลอื่น ๆ ประกอบ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่ต้นทางหรือพื้นที่ปลายทางของเส้นทางการโอนเงิน หรือจำนวนเงินสูงผิดปกติ

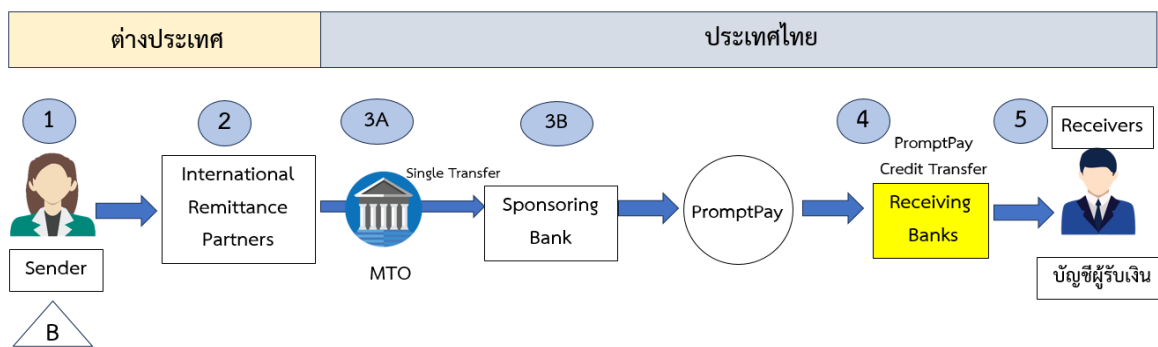
6.3 รูปแบบการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์

โดยการทำธุรกรรมโอนเงินหากมีการเคลื่อนย้ายเงินไปพักในบัญชีของผู้ให้บริการเพื่อ ประโยชน์ในการบริหารจัดการ ให้ถือว่าธุรกรรมยังไม่สิ้นสุดจนกว่าเงินจะเข้าไปถึงบัญชีของลูกค้า ซึ่งผู้ให้บริการที่เกี่ยวข้องทั้งหมดต้องได้รับข้อมูลครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด แต่กรณีที่ระหว่างการทำธุรกรรม หากมีการโอนเงินไปถึงบัญชีที่ลูกค้าเป็นเจ้าของโดยตรง ให้ถือว่าสิ้นสุดธุรกรรมลง และธุรกรรมที่เกิดขึ้นต่อเนื่องให้ถือเป็นธุรกรรมใหม่ โดยแยกเป็นกรณีตัวอย่าง ดังนี้

รูปแบบที่ 1: ผู้โอนในต่างประเทศ ส่งคำสั่งโอนเงินที่ละรายการผ่านสถาบันการเงินในต่างประเทศ มายังบัญชีผู้รับในไทย ซึ่งมีตัวกลางในสายการโอนเงิน (Sponsoring Bank) ให้บริการโอนเงินให้กับผู้รับในไทย โดยทำรายการผ่านระบบ PromptPay ซึ่งมีข้อจำกัดในการส่งข้อมูลไปพร้อมคำสั่งโอน

รูปแบบที่ 2: ผู้โอนในต่างประเทศ ส่งคำสั่งโอนเงินที่ละรายการผ่าน สถาบันการเงินในต่างประเทศ มายัง สถาบันการเงิน (MTO) ใน ไทย ที่เชื่อมกับตัวกลางในสายการโอนเงิน (Sponsoring Bank) ให้บริการโอนเงินให้กับผู้รับในไทย โดยทำรายการผ่านระบบ PromptPay

- รูปแบบที่ 1 และ 2 เป็นธุรกรรมโอนเงินระหว่างประเทศ ธนาคารตัวกลางสายการโอนเงิน (Sponsoring Bank) สามารถ ดำเนินการได้ สำหรับมูลค่าเงินโอนต่ำกว่า 50,000 บาทที่ส่งผ่านระบบ PromptPay เนื่องจากปัจจุบันมีข้อจำกัดของระบบในการส่งข้อมูลไปพร้อมคำสั่งโอน จึงต้องมีการบริหารจัดการความเสี่ยง เช่น มีการส่งข้อมูลผู้โอนที่แท้จริง (Ultimate sender) บางส่วนและมีการส่ง Flag แจ้งให้ธนาคารผู้รับคำสั่งโอนเงิน (Receiving Bank) ทราบว่าเป็นรายการจากต่างประเทศ

- สำหรับมูลค่าเงินโอนที่เกิน 50,000 บาท Sponsoring Bank จะต้องส่งข้อมูลทั้ง 5 fields ให้ครบตามที่กฎหมายกำหนด พร้อมคำสั่งโอนเงิน รวมถึงต้องระบุชื่อผู้ส่ง (Ultimate sender) (1) และ ผู้ให้บริการในต่างประเทศที่รับส่งคำสั่งโอนจาก Ultimate sender (2) นั้นด้วย เนื่องด้วยผู้ให้บริการดังกล่าว เป็นผู้ที่ยุ้จักกับผู้โอนที่แท้จริง โดยไม่จำเป็นต้องระบุข้อมูลของผู้ให้บริการที่เป็นสถาบันการเงินที่เป็นตัวแทน (Intermediary institution)

รูปแบบที่ 3: บริษัทแม่แห่งหนึ่งในต่างประเทศ ส่งคำสั่งโอนเงินผ่าน สถาบันการเงิน ในต่างประเทศมายังบัญชีบริษัทลูกในไทย ซึ่งเปิดบัญชีกับสถาบันการเงินในไทยเพื่อโอนเงินเดือนให้กับ พนักงานบริษัทโดยทำรายการผ่านระบบ SMART/Bulk Payment²⁷ รูปแบบนี้สามารถเกิดขึ้นได้ โดยมองว่า เกิด 2 ธุรกรรม ได้แก่

1) **ธุรกรรมโอนเงินระหว่างประเทศ** กรณีบริษัทแม่ในต่างประเทศโอนเงินมายังบัญชีบริษัทลูกในไทย สถาบันการเงินในไทยก็ต้องได้รับข้อมูลผู้โอนที่แท้จริงและสถาบันการเงินในต่างประเทศ

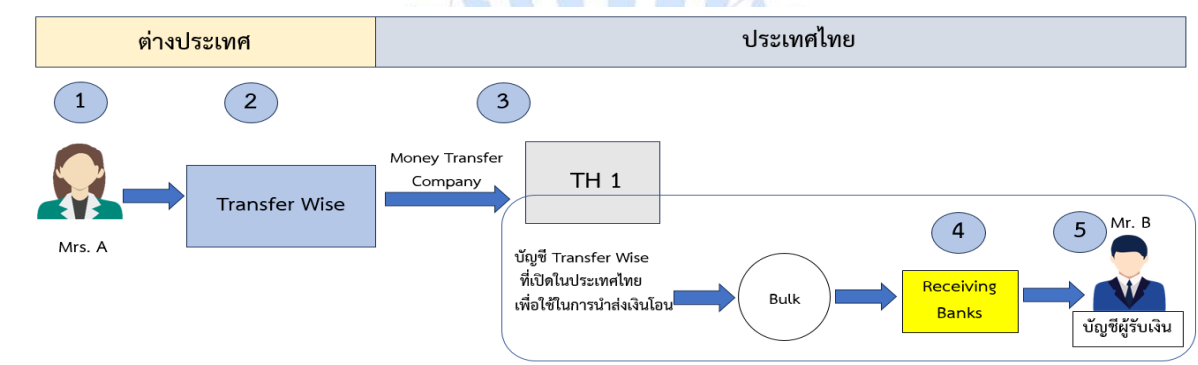
2) **ธุรกรรมโอนเงินภายในประเทศ** กรณีบริษัทลูกในไทยโอนเงินเดือนเข้าบัญชีของ พนักงานที่อยู่ต่างธนาคาร ผ่านระบบ SMART/Bulk Payment

รูปแบบที่ 4: บริษัทแห่งหนึ่งในต่างประเทศ ส่งคำสั่งโอนเงินผ่าน สถาบันการเงิน ในต่างประเทศมายังบัญชีพักที่ สถาบันการเงิน หนึ่งในไทยเพื่อใช้โอนเงินเดือนให้กับพนักงานบริษัท โดยทำรายการผ่านระบบ SMART/Bulk Payment รูปแบบนี้ถือเป็นธุรกรรมโอนเงินระหว่างประเทศ ซึ่ง สถาบันการเงิน ผู้รับโอนต้องทราบและได้รับข้อมูลครบตามที่กฎหมายกำหนด เช่น ผู้โอนที่แท้จริงและสถาบันผู้ให้บริการที่รับส่งคำสั่งโอนของผู้โอนนั้น (เพื่อใช้รายงานตามเกณฑ์ที่กำหนด เช่น รายงาน 1-05-9 ที่มีการรายงานข้อมูล สถาบันการเงิน ต้นทางและปลายทาง ไม่จำเป็นต้องรายงานข้อมูล สถาบันการเงิน ระหว่างทาง))

²⁷ เป็นบริการสำหรับรายการโอนเงินระหว่างธนาคารที่มีจำนวนเงินไม่สูง แต่มีปริมาณรายการจำนวนมาก และผู้รับโอนที่อยู่ต่างธนาคารจะได้รับเงินในวันไหนนั้น ขึ้นอยู่กับการเลือกใช้บริการแบบ Same Day (DC2) หรือ Next Day (DC3) เช่น จ่ายเงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ เข้าบัญชีพนักงานหรือลูกจ้าง

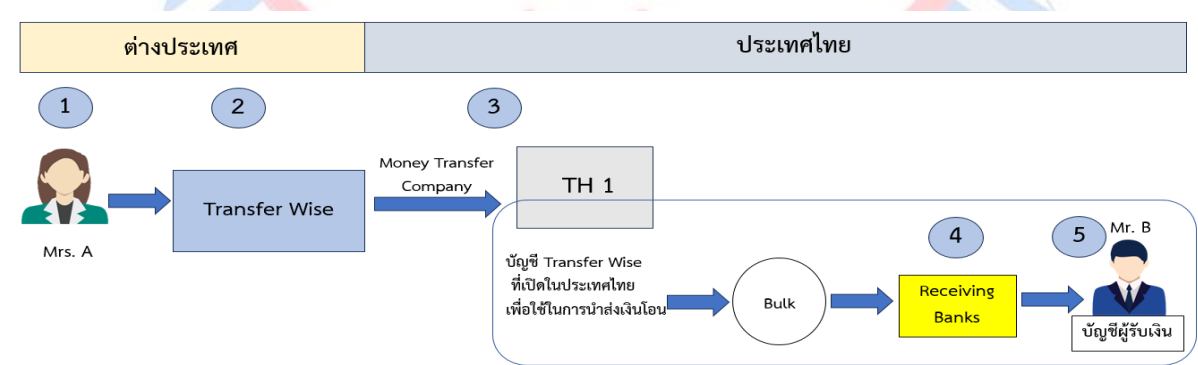
ทั้งนี้ สถาบันการเงินที่ให้บริการต้องตรวจสอบและมีการบริหารจัดการที่ดีเพียงพอ เพื่อป้องกันความเสี่ยงต่างๆ ในธุรกรรมโอนเงินระหว่างประเทศ และบริษัทตัวแทนที่ให้บริการในรูปแบบนี้ต้องไม่เป็นผู้ให้บริการโอนเงิน เนื่องจากถือว่าเป็นสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินที่จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดด้วย (ซึ่งต้องหารือ Business model ของการให้บริการเป็นตัวแทนจ่ายเงินเดือนพนักงานต่อบริษัทในต่างประเทศ กับธนาคารแห่งประเทศไทยก่อนเริ่มให้บริการ เพื่อพิจารณาว่าต้องขอใบอนุญาตให้บริการโอนเงินด้วยหรือไม่)

รูปแบบที่ 5: ผู้โอนรายหนึ่งในต่างประเทศ ส่งคำสั่งโอนเงินผ่าน TransferWise ผู้ให้บริการโอนเงินระหว่าง ประเทศ มายังบัญชีที่ สถาบันการเงิน หนึ่งในไทย ใช้เพื่อโอนเงินเดือนให้กับพนักงานบริษัท โดยทำ รายการผ่านระบบ SMART/Bulk Payment

กรณีนี้เป็นการโอนเงินระหว่างประเทศ เนื่องจากมีลักษณะเดียวกันกับการใช้บัญชีพักรับเงินโอนจากต่างประเทศ และใช้โอนเงินต่อให้บัญชีผู้รับในไทย ซึ่งสถาบันการเงิน ผู้รับโอน (ลำดับที่ 4) ต้องทราบและได้รับข้อมูลครบตามที่กฎหมายกำหนด

รูปแบบที่ 6: ผู้โอนรายหนึ่งในต่างประเทศ ส่งคำสั่งโอนเงินผ่าน TransferWise ผู้ให้บริการโอนเงินระหว่างประเทศมายังบัญชีที่สถาบันการเงินหนึ่งในไทย ใช้เพื่อโอนเงินเดือนให้กับพนักงาน TransferWise เอง โดยทำรายการ ผ่านระบบ SMART/Bulk Payment

รูปแบบนี้ก็คล้ายกับ รูปแบบที่ 3 (บริษัทแม่-ลูก) ที่ดำเนินการ 2 ธุรกรรมโอนเงินข้างต้น (ทั้งระหว่างประเทศและภายในประเทศ)

6.4 ซ้อยกเว้น

ตามกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 ข้อ 30 ประกอบประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง การโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่ต้องส่งข้อมูลพร้อมคำสั่งโอนเงิน ได้กำหนดให้กรณีที่มีการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ที่มีลักษณะให้วงเงินในการจ่ายล่วงหน้า หรือวัตถุประสงค์เป็นการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นผลมาจากธุรกรรมเพื่อชำระหนี้ค่าสินค้าและบริการจากบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ บัตรเครดิต (การใช้จ่ายตามวงเงินที่กำหนดในบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์และลูกค้ามีหน้าที่ชำระคืนตามเวลาที่บริษัทบัตรเครดิตกำหนดไว้) หรือบัตรเดบิต (การใช้จ่ายตามมูลค่าเงินที่มีอยู่ในบัญชี) ซึ่งข้อมูลในการใช้จ่าย เปรียบเสมือนข้อมูลการเบิกถอนเงินในบัญชีเงินฝากของลูกค้า สถาบันการเงินผู้ส่งคำสั่งโอนเงินอิเล็กทรอนิกส์ไม่ต้องส่งข้อมูลพร้อมคำสั่งโอนเงินอิเล็กทรอนิกส์ และสถาบันการเงินผู้รับคำสั่งโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ไม่ต้องตรวจสอบข้อมูลในการรับคำสั่งโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวด้วย รวมทั้งการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นการโอนเงินระหว่างสถาบันการเงินเพื่อประโยชน์ของสถาบันการเงินเอง ผู้ส่งคำสั่งโอนไม่ต้องส่งข้อมูลไปพร้อมคำสั่งโอนก็ได้

หัวข้อที่ 7

การพึ่งพาบุคคลที่สาม การควบคุมภายในและนโยบายสำหรับสาขาและบริษัทในเครือ

7.1 การพึ่งพาบุคคลที่สาม

“พึ่งพาบุคคลที่สาม” หมายความว่า การที่สถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 พึ่งพาสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ซึ่งเป็นบุคคลที่สาม ให้ตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ทั้งนี้ ไม่หมายความรวมถึงการจัดจ้างบุคคลภายนอกหรือการจัดตั้งความสัมพันธ์ในลักษณะตัวแทน ดังนั้น เพื่อความมั่นใจว่าการพึ่งพาดังกล่าว จะไม่ก่อให้เกิดความเสี่ยงในด้านการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายของผู้มีหน้าที่รายงานธุรกรรม ต้องพิจารณาพึ่งพาบุคคลที่สามที่มีสถานภาพเป็นผู้มีหน้าที่รายงานที่ต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวง เรื่อง การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ซึ่งมีระบบปฏิบัติงานตามกฎหมายดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพ

เมื่อผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ประกอบกิจการให้บริการแก่ลูกค้า โดยอาศัยข้อตกลงทางธุรกิจกับสถาบันการเงินอื่นในการขายผลิตภัณฑ์หรือความร่วมมือการให้บริการของทั้งสองฝ่ายแก่ลูกค้า เพื่อประโยชน์ของผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ สถาบันการเงินที่ตกลงร่วม และตัวลูกค้า อาจทำให้ต้องมีการพึ่งพาหรือเกิดการระงับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งในการปฏิบัติตามกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ในขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการพบหน้าหรือขอข้อมูลจากลูกค้า ดังนั้น กรณีที่มีการตกลงร่วมกันให้บริการแก่ลูกค้ารายเดียวกัน สถาบันการเงินที่ตกลงร่วมอาจรับหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการหลักในการให้บริการลูกค้าและรับลูกค้า ทำให้ธุรกิจโอนเงิน ตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ต้องพึ่งพาสถาบันการเงินนั้น ในขั้นตอนการตรวจสอบข้อมูลของลูกค้าเมื่อเริ่มสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ

หลักการสำคัญในการพึ่งพาบุคคลที่สาม มีดังต่อไปนี้

(1) พึ่งพาได้เฉพาะในกระบวนการจัดให้ลูกค้าแสดงตน การระบุและพิสูจน์ทราบตัวตนลูกค้า รวมทั้ง การประเมินผลเบื้องต้นในการขอข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า ข้อมูลการระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงและข้อมูลในการพิสูจน์ทราบผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงอย่างเหมาะสม วัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์หรือในการทำธุรกรรมและการตรวจสอบการมอบอำนาจให้สร้างความสัมพันธ์หรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวจนถึงขั้นตอนการตรวจสอบข้อมูลรายชื่อตามที่กฎหมายกำหนด โดยการพึ่งพาอาจอยู่บนเงื่อนไขการปฏิบัติการของบุคคลที่สาม กล่าวคือ ผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ อาจไม่มีอำนาจในการกำหนดระบบปฏิบัติการในการจัดให้ลูกค้าแสดงตน ระบุตัวตน หรือดำเนินการตรวจสอบกับรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด เนื่องจากเป็นการพึ่งพาที่ธุรกิจผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ต้องอาศัยบุคคลที่สาม ในการช่วยดำเนินการตามขั้นตอนดังกล่าว ตามระบบปฏิบัติการที่บุคคลที่สามถือปฏิบัติหรือมีนโยบายกำหนดไว้อยู่แล้ว (ซึ่งต่างจากการจ้างตัวแทนหรือผู้ให้บริการภายนอกมาดำเนินการให้ ซึ่งกรณีนี้ผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ มีอำนาจในการกำหนดกรอบข้อตกลงให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขของตนได้) ดังนั้น ผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ต้องมั่นใจได้ว่าบุคคลที่สามที่ได้ทำการพึ่งพานั้น มีระบบปฏิบัติการในการดำเนินการข้างต้น รวมถึงมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติตามกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าตามกฎหมายและต้องได้รับการกำกับและตรวจสอบจากสำนักงาน ปง. หรือหน่วยกำกับ หรือจากหน่วยงานที่มีอำนาจอย่างเหมาะสม

(2) ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ต้องมีข้อกำหนดให้บุคคลที่สามส่งข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า ข้อมูลการระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง และข้อมูลในการพิสูจน์ทราบผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงอย่างเหมาะสม วัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์หรือในการทำธุรกรรม ข้อมูลการมอบอำนาจให้สร้างความสัมพันธ์หรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว จนถึงขั้นตอนการตรวจสอบข้อมูลรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดโดยทันที และต้องมีข้อกำหนดเกี่ยวกับการจัดส่งเอกสาร หลักฐานของข้อมูลข้างต้น หรือข้อมูลอื่นของลูกค้าในทันทีเมื่อมีการร้องขอ

(3) การพึ่งพาในการเก็บรักษาข้อมูล ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ พึ่งพาให้บุคคลที่สามเก็บรักษาข้อมูลลูกค้าที่ได้ในขั้นตอนการดำเนินการตามข้อ (1) เพื่อตนได้ หากบุคคลที่สามยินยอม ทั้งนี้ความรับผิดชอบในการเก็บรักษาข้อมูลยังคงตกอยู่กับผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ดังนั้นในการพึ่งพาศักดิ์บุคคลที่สาม ควรมีข้อตกลงที่มั่นใจได้ว่า บุคคลที่สามจะดำเนินการเก็บรักษาข้อมูลที่ได้ดำเนินการตามข้อ (1) และสามารถส่งข้อมูลดังกล่าวให้แก่ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ได้เมื่อร้องขอตาม (2) หรือให้สำเนาข้อมูลดังกล่าวส่งให้ธุรกิจโอนเงิน ตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ (ถ้าบุคคลที่สามยินยอม)

(4) บุคคลที่สามที่ตั้งและดำเนินการอยู่ในต่างประเทศ ให้ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ นำระดับความเสี่ยงของประเทศนั้น มาประกอบการพิจารณาความน่าเชื่อถือของบุคคลที่สามดังกล่าวด้วย

(5) ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ต้องตระหนักเสมอว่าตนยังคงมีหน้าที่และความรับผิดชอบในกรณีที่กระบวนการในข้อ (1) เกิดความบกพร่อง แม้ว่าความบกพร่องนั้นจะเกิดจากระบบการปฏิบัติการของบุคคลที่สามก็ตาม เนื่องจาก ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ยังคงมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินการตามกฎหมายในข้อ (1) กับลูกค้าอยู่เสมอ ดังนั้น ธุรกิจโอนเงินตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ควรขอข้อมูลหรือตรวจสอบให้มั่นใจได้ว่า การพึ่งพาศักดิ์บุคคลที่สามรายหนึ่งรายใดนั้น จะไม่ทำให้ตนเกิดความเสี่ยงในการรับผิดชอบต่อการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง (ทั้งนี้ หากพบว่า มีระบบปฏิบัติการที่บกพร่องต่อหน้าที่ตามกฎหมายในการดำเนินการตามข้อ (1) นอกจากผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ จะต้องรับผิดชอบในส่วนของการดำเนินการต่อลูกค้าตนแล้ว บุคคลที่สามก็ย่อมต้องรับผิดชอบในความผิดเดียวกันด้วย เพราะด้วยข้อตกลงที่ร่วมให้บริการแก่ลูกค้า บุคคลที่สามก็ยังคงมีความรับผิดชอบกรณีเกิดความบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่ในข้อ (1) เช่นกัน)

7.2 นโยบายและมาตรการควบคุมภายใน

ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ต้องกำหนดและดำเนินนโยบายและระเบียบวิธีการเกี่ยวกับการควบคุมภายในให้เหมาะสมกับความเสี่ยงภายในองค์กรและขนาดธุรกิจของสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 ข้อ 49 และประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง การกำหนดและดำเนินการตามนโยบายและระเบียบวิธีการเกี่ยวกับการควบคุมภายในของสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 โดยมีรายละเอียดของนโยบายและระเบียบวิธีการเกี่ยวกับการควบคุมภายในดังต่อไปนี้

(1) การกำหนดโครงสร้างในการกำกับดูแลโดยให้มีส่วนงานหรือพนักงานผู้รับผิดชอบที่ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง และมีพนักงานระดับผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบในการกำกับดูแลการปฏิบัติงานนั้น ทั้งนี้ ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ควรจัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสมเพื่อดำเนินการกำกับดูแลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎหมายดังกล่าว

(2) การคัดเลือกพนักงานก่อนการว่าจ้างให้ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ให้มีขั้นตอนและวิธีการที่มีมาตรฐานในระดับสูงในการคัดเลือกบุคคล เช่น การตรวจสอบประวัติอาชญากรรม การตรวจสอบรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด เป็นต้น

(3) จัดให้มีการอบรมพนักงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ตั้งแต่ก่อนเริ่มปฏิบัติงานและอบรมอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลาที่ปฏิบัติงานนั้น เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง (พนักงานในความหมายของข้อนี้หมายถึงพนักงานที่ได้รับการบรรจุโดยผ่านขั้นตอนของการทดลองงานเรียบร้อยแล้ว)

(4) กำหนดให้มีส่วนงานหรือพนักงานผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบภายในที่เป็นอิสระจากการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กร เพื่อตรวจสอบการดำเนินงานและการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง โดยส่วนงานหรือพนักงานผู้รับผิดชอบนั้นอาจเป็นบุคลากรภายในหรือภายนอกองค์กรก็ได้ และจัดให้มีรายงานผลการตรวจสอบภายในนั้นต่อพนักงานระดับผู้บริหารที่มีหน้าที่ในการพิจารณาตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจرابด้วย

การกำหนดนโยบายและระเบียบวิธีการเกี่ยวกับการควบคุมภายในข้างต้นนั้น ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ต้องมีกระบวนการในการทบทวนและปรับปรุงนโยบายและระเบียบวิธีการควบคุมภายในที่เหมาะสมกับความเสี่ยงภายในองค์กรและขนาดธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ อย่างสม่ำเสมอให้สอดคล้องกับความเสี่ยงซึ่งได้จากผลประเมินความเสี่ยงภายในองค์กรของผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ

7.3 นโยบายและมาตรการสำหรับสาขาและบริษัทในเครือของผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ตามกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำ พ.ศ. 2563 ได้ให้นิยามเกี่ยวกับ “บริษัทในเครือ” และ “กลุ่มธุรกิจเดียวกัน” ไว้ดังต่อไปนี้

บริษัทในเครือ หมายถึง บริษัทที่จดทะเบียนในประเทศหรือต่างประเทศ ซึ่งสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ถือหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงเกินกว่าร้อยละห้าสิบของจำนวนสิทธิออกเสียงทั้งหมดของบริษัทนั้นไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม

กลุ่มธุรกิจเดียวกัน หมายถึง กลุ่มสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 และสาขาหรือบริษัทในเครือที่ตั้งอยู่ในประเทศหรือต่างประเทศ ซึ่งประกอบธุรกิจทางการเงิน ธุรกิจที่เป็นการสนับสนุนธุรกิจทางการเงิน หรือธุรกิจอื่นตามมาตรา 16 และอยู่ภายใต้นโยบายและระเบียบวิธีการด้านการพอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงของกลุ่มธุรกิจ ทั้งนี้ ขอบเขตของกลุ่มธุรกิจดังกล่าวต้องเป็นไปตามประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการพอกเงิน เรื่อง ขอบเขตการประกอบธุรกิจของสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 และสาขาหรือบริษัทในเครือที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจเดียวกัน

สำนักงานสาขา หมายถึง สำนักงานสาขาที่ตั้งอยู่ในต่างประเทศของผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ (ไม่รวมสาขาภายในประเทศ เนื่องจากถือเป็นส่วนหนึ่งภายในองค์กรสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ซึ่งจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบวิธีการของสำนักงานใหญ่อย่างเคร่งครัด)

ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ มีหน้าที่ต้องกำกับดูแลให้สำนักงานสาขาและบริษัทในเครือ ซึ่งไม่ว่าจะตั้งอยู่ในต่างประเทศหรือในประเทศไทย ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการพอกเงินและกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงอย่างเคร่งครัดเช่นเดียวกับผู้มีหน้าที่รายงานซึ่งเป็นสำนักงานใหญ่หรือบริษัทแม่ อย่างไรก็ดี เพื่อมิให้เกิดความสับสนในการกำหนดนโยบายหรือแนวทางปฏิบัติตามกฎหมายของประเทศไทยและประเทศที่สำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือตั้งอยู่ด้วยนั้น จึงขอให้ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ พิจารณากำหนดแนวทางดังต่อไปนี้ ในการกำกับดูแลสำนักงานสาขาและบริษัทในเครือ

ขอบเขตของการประกอบธุรกิจหรือบริษัทในเครือฯ ที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจเดียวกันตามประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการพอกเงิน เรื่อง ขอบเขตการประกอบธุรกิจของสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 และสาขาหรือบริษัทในเครือที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจเดียวกัน ประกอบด้วย

(1) ธุรกิจทางการเงิน ได้แก่

(ก) ธุรกิจธนาคารพาณิชย์ ธุรกิจเงินทุนและธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน

(ข) ธุรกิจหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

(ค) ธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล

(ง) ธุรกิจประกันชีวิตตามกฎหมายว่าด้วยประกันชีวิต

(จ) ธุรกิจประกันวินาศภัยตามกฎหมายว่าด้วยประกันวินาศภัย

(ฉ) ธุรกิจสหกรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ เฉพาะสหกรณ์ที่มีทุนดำเนินการซึ่งมีมูลค่าหุ้นรวมตั้งแต่สองล้านบาทขึ้นไปและมีวัตถุประสงค์ดำเนินกิจการเกี่ยวกับการรับฝากเงิน ให้กู้ ให้สินเชื่อ รับจำนองหรือรับจำนำทรัพย์สิน หรือจัดให้ได้มาซึ่งเงินหรือทรัพย์สินต่าง ๆ โดยวิธีใด ๆ

(ช) ธุรกิจการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยนิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์

(ซ) ธุรกิจเกี่ยวกับปัจจัยชำระเงินต่างประเทศตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

(ณ) ธุรกิจบริหารสินทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทบริหารสินทรัพย์

(ญ) ธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าตามกฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายล่วงหน้า

(ฎ) ธุรกิจเกี่ยวกับการดำเนินการ การให้คำแนะนำ หรือการเป็นที่ปรึกษาในการทำธุรกรรม ที่เกี่ยวกับการลงทุนหรือการเคลื่อนย้ายเงินทุนตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ไม่ใช่สถาบันการเงินตามมาตรา 13

(ฏ) ธุรกิจการให้เช่าซื้อรถยนต์

(ฐ) ธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับสำหรับผู้ประกอบธุรกิจที่มีใช้สถาบันการเงิน ตามประกาศกระทรวงการคลังเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ หรือตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน

(ฒ) ธุรกิจเกี่ยวกับบัตรเครดิตที่มีใช้สถาบันการเงินตามประกาศกระทรวงการคลังเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต หรือตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน

(ณ) ธุรกิจเกี่ยวกับบริการการชำระเงินภายใต้การกำกับตามกฎหมายว่าด้วยระบบการชำระเงิน

(ด) ธุรกิจเกี่ยวกับระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับตามกฎหมายว่าด้วยระบบการชำระเงิน

(2) ธุรกิจอื่น ได้แก่

(ก) ธุรกิจค้าอัญมณีเพชรพลอย ทองคำ หรือเครื่องประดับที่ประดับด้วยอัญมณี เพชรพลอย หรือทองคำ

(ข) ธุรกิจค้ารถยนต์

(ค) ธุรกิจนายหน้าหรือตัวแทนซื้อขายอสังหาริมทรัพย์

(ง) ธุรกิจค้าของเก่าตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า การกำกับดูแลและกำหนดนโยบายสำหรับสำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือ

(1) กำหนดนโยบายในการพิจารณาตั้งสำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือ ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทน โอนเงินระหว่างประเทศ จะต้องพิจารณาปัจจัยความเสี่ยงด้านด้านภูมิศาสตร์ โดยการตั้งสำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือในต่างประเทศ ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ต้องไม่ตั้งสาขาหรือบริษัทในเครือในพื้นที่หรือสำนักงานตัวแทน ในประเทศที่มีความเสี่ยงสูงตามประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง พื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูงที่ต้องดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้นและใช้มาตรการตอบโต้ ซึ่งปัจจุบันตามประกาศฉบับดังกล่าวได้กำหนดให้ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี และสาธารณรัฐอิสลามอิหร่าน เป็นประเทศที่มีความเสี่ยงสูง อนึ่ง ในกรณีที่ธุรกิจโอนเงิน ตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ จัดตั้งสาขาหรือบริษัทในเครือในพื้นที่หรือสำนักงานตัวแทนในประเทศที่มีความเสี่ยงสูงตามประกาศข้างต้นอยู่ก่อนแล้ว ให้ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ต้องกำหนดมาตรการเพื่อบริหารและบรรเทาความเสี่ยงอย่างเหมาะสม และต้องแจ้งให้สำนักงาน ปง. ทราบ ทั้งนี้สำนักงาน ปง. อาจพิจารณายุติการดำเนินกิจการของสาขาหรือบริษัทในเครือในพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูงหากพบว่ามาตรการเพื่อบริหารและบรรเทาความเสี่ยงดังกล่าวยังไม่เหมาะสมเพียงพอ

สำหรับการพิจารณาตั้งสำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือในพื้นที่หรือประเทศที่รับการประเมินจากคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน (Financial Action Task Force : FATF) ว่าเป็นพื้นที่หรือประเทศที่ไม่มีมาตรการ หรือไม่มีการใช้หรือประยุกต์ใช้ มาตรฐานสากลด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงอย่างเพียงพอ ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ต้องกำหนดมาตรการเพื่อบริหารและบรรเทาความเสี่ยง โดยต้องกำหนดให้สำนักงานสาขาและบริษัทในเครือที่ตั้งอยู่ในพื้นที่หรือประเทศดังกล่าว ได้รับการประเมินความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงจากสำนักงานใหญ่/บริษัทแม่อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งหากพบว่าสำนักงานสาขาและบริษัทในเครือมีความเสี่ยงสูงในการดำเนินกิจการ และอาจส่งผลให้สำนักงานใหญ่/บริษัทแม่ได้รับความเสียหายอันเกิดจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย (ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายไทยหรือกฎหมายแห่งประเทศที่ตั้งอยู่) สำนักงานใหญ่/บริษัทแม่จำเป็นต้องกำหนดมาตรการพิเศษเพื่อแก้ไขปัญหา เช่น ปรับเปลี่ยนคณะผู้บริหารประจำสำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือ เพิ่มความเข้มข้นในการกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด เป็นต้น

นอกจากพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูงและพื้นที่หรือประเทศที่รับการประเมินจากคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน (Financial Action Task Force : FATF) ว่าเป็นพื้นที่หรือประเทศที่ไม่มีมาตรการ หรือไม่มีการใช้หรือประยุกต์ใช้ มาตรฐานสากลด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงอย่างเพียงพอ ซึ่งเป็นปัจจัยความเสี่ยงด้านภูมิศาสตร์ดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นแล้ว ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ อาจกำหนดให้พื้นที่หรือประเทศดังต่อไปนี้ เป็นพื้นที่หรือประเทศที่มีปัจจัยความเสี่ยงด้านภูมิศาสตร์

- พื้นที่หรือประเทศที่ถูกกีดกัน หรือใช้มาตรการบังคับ หรือห้ามค้าขายระหว่างประเทศ โดยองค์การระหว่างประเทศ
- พื้นที่หรือประเทศที่ได้รับการประเมินจากองค์การระหว่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศหรือแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือว่ามีอัตราการทุจริตคอร์รัปชันหรือการประกอบอาชญากรรมร้ายแรงในระดับสูงมาก
- พื้นที่หรือประเทศที่ได้รับการประเมินจากองค์การระหว่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศหรือแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือว่าเป็นแหล่งสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง แหล่งก่อการร้ายหรือมีองค์กรผู้ก่อการร้ายปฏิบัติการอยู่

(2) กำหนดมาตรการในการตรวจสอบความเข้มข้นของกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงในพื้นที่หรือประเทศที่สำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือตั้งอยู่ การตรวจสอบความเข้มข้นในการปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าว เพื่อให้ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ พิจารณาถึงความเป็นไปได้ที่สำนักงานสาขาและบริษัทในเครือจะสามารถปฏิบัติตามกฎหมายของพื้นที่หรือประเทศที่ตั้งอยู่ ในกรณีที่พื้นที่หรือประเทศนั้น มีกฎหมาย

ด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงที่เข้มข้นมากกว่ากฎหมายไทย หรือในกรณีที่กฎหมายไทยมีความเข้มข้นกว่า ก็ต้องพิจารณาว่า การปฏิบัติตามกฎหมายของประเทศซึ่งเข้มข้นกว่านั้น มีส่วนใดที่อาจเป็นอุปสรรคในการดำเนินกิจการในพื้นที่หรือประเทศนั้นหรือไม่

(3) กำหนดนโยบายในการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงของไทยเป็นหลัก แม้ว่า สำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือของธุรกิจโอนเงินตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ จะตั้งอยู่ในพื้นที่หรือประเทศอื่น แต่โดยหลักการกำกับดูแลแล้ว สำนักงานสาขาและบริษัทในเครื่อยังคงอยู่ภายใต้อำนาจการบังคับใช้กฎหมายไทยตามหลักสัญชาติของธุรกิจโอนเงินตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นเจ้าของ ดังนั้น จึงต้องกำหนดให้สาขาหรือบริษัทในเครือปฏิบัติตามนโยบายและระเบียบวิธีการสำหรับการประเมิน บริหารและบรรเทาความเสี่ยงที่เป็นลายลักษณ์อักษรและต้องมีการปรับปรุงให้เป็นไปตามกฎหมายที่มีการแก้ไขเป็นระยะ รวมถึงมาตรการในการควบคุมภายในเช่นเดียวกับผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ อย่างเคร่งครัด

(4) กำหนดแนวทางปฏิบัติหรือมาตรการในกรณีที่มีข้อกำหนดแตกต่างกันของสองประเทศกรณีที่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงที่แตกต่างกันระหว่างประเทศไทย กับพื้นที่หรือประเทศที่สำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือตั้งอยู่ นอกจากนี้ให้พิจารณาปฏิบัติตามกฎหมายไทยแล้วโดยหลักอำนาจอธิปไตย สำนักงานสาขาและบริษัทในเครื่อยังต้องปฏิบัติตามกฎหมายแห่งพื้นที่หรือประเทศที่ตั้งอยู่ด้วย ดังนั้น ในกรณีที่กฎหมายไทยมีบทบัญญัติที่เข้มกว่าผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ย่อมมีหน้าที่กำกับดูแลให้สำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือปฏิบัติตามมาตรการแห่งกฎหมายไทยอย่างเคร่งครัด แต่หากพบว่าไม่สามารถปฏิบัติตามมาตรการทางกฎหมายของประเทศไทยได้ ให้ผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ กำหนดมาตรการในการกำกับดูแล รวมทั้งใช้มาตรการอื่นที่เหมาะสมในการบริหารจัดการความเสี่ยงเพิ่มเติม และต้องแจ้งสำนักงาน ป.ง. ทราบ ทั้งนี้หากสำนักงาน ป.ง. พิจารณาแล้วเห็นว่าข้อกำหนดมาตรการดังกล่าวยังไม่เพียงพอ ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ อาจพิจารณายุติการดำเนินการของสาขาหรือบริษัทในเครือที่ตั้งอยู่ในต่างประเทศนั้นได้ตามความเหมาะสม สำหรับกรณีที่กฎหมายในพื้นที่หรือประเทศที่ตั้งอยู่นั้น มีบทบัญญัติที่เข้มกว่า ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ต้องมีภาระในการกำหนดนโยบายหรือมาตรการเพิ่มเติมเพื่อให้สามารถปฏิบัติตามกฎหมายแห่งพื้นที่หรือประเทศที่สำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือตั้งอยู่ด้วย

(5) กำหนดให้มีนโยบายและขั้นตอนในการดำเนินงานเกี่ยวกับการร่วมใช้ข้อมูลระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ กับสาขาหรือบริษัทในเครือที่ตั้งอยู่ในประเทศหรือต่างประเทศและอยู่ในกลุ่มธุรกิจเดียวกัน โดยข้อมูลที่ร่วมใช้ระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ กับสาขาหรือบริษัทในเครือดังกล่าว ได้แก่ ข้อมูลการทำธุรกรรมของลูกค้า (เฉพาะธุรกรรมที่ข้อมูลมีเหตุอันควรสงสัยว่าเกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับความเสี่ยงการฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง) ผลการวิเคราะห์การทำธุรกรรมหรือกิจกรรมที่มีเหตุอันควร

สงสัยว่าเกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับความผิดมูลฐานการฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง หรือข้อมูลอื่นเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามนโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

(6) กำหนดให้มีมาตรการในการรักษาความลับจากการร่วมใช้ข้อมูลตาม (5) อย่างเคร่งครัดและห้ามเปิดเผยข้อเท็จจริงหรือกระทำด้วยประการใด ๆ อันอาจทำให้ลูกค้าทราบเกี่ยวกับการร่วมใช้ข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้ เว้นแต่มีกฎหมายภายในประเทศหรือต่างประเทศกำหนดเกี่ยวกับการใช้การเปิดเผย หรือการร่วมใช้ข้อมูลของลูกค้าไว้แล้วก็ให้ถือปฏิบัติตามนั้น

ทั้งนี้ หากผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ได้จัดตั้งสำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือไม่ว่าจะตั้งอยู่ในประเทศไทยหรือต่างประเทศ ผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ต้องกำหนดนโยบายและมาตรการควบคุมภายในให้สอดคล้องกับความเสี่ยงที่ได้จากผลการประเมินความเสี่ยงของสาขาหรือบริษัทในเครือ โดยเฉพาะในประเด็นของการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ต้องดำเนินการอย่างสม่ำเสมอและอาจกำหนดความเข้มข้นในการตรวจสอบที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระดับความเสี่ยงหรือปัจจัยเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับแต่ละสำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือที่ตั้งอยู่ในพื้นที่หรือประเทศที่ปัญหาแตกต่างกัน แนวทางในการพิจารณาขอบเขตของกลุ่มธุรกิจ ให้เป็นไปตามประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง ขอบเขตการประกอบธุรกิจของสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 และสาขาหรือบริษัทในเครือที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจเดียวกัน

หัวข้อที่ 8

การรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย กรณีที่ไม่สามารถดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า

การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า เป็นกระบวนการเฝ้าระวัง ตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรมของลูกค้าอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ ความเข้มข้นของกระบวนการดังกล่าวต้องสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงของลูกค้าที่ได้รับการประเมินจากข้อมูลและปัจจัยต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้จากการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า จะทำให้สถาบันการเงินทราบได้ว่า ลูกค้ามีการดำเนินการความสัมพันธ์กับสถาบันการเงินที่เปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ มีความเคลื่อนไหวทางการเงินผิดปกติหรือไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือฐานะทางเศรษฐกิจของลูกค้าหรือไม่ อันนำไปสู่การรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยที่มีคุณภาพ ซึ่งในกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 ได้กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ รายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยเนื่องจากกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าได้ (โดยมีสาเหตุเกิดจากลูกค้า) ในกรณีดังต่อไปนี้

- 1) กรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ตรวจสอบธุรกรรมของลูกค้าเพื่อบริหารและบรรเทาความเสี่ยง แล้วสงสัยว่าธุรกรรมดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับความผิดมูลฐาน หรือการฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง²⁸
- 2) กรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ไม่สามารถดำเนินการตามข้อ 17²⁹ แห่งกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 กล่าวคือ ไม่สามารถดำเนินการระบุตัวตนและ

²⁸ กฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 ข้อ 5 กำหนดให้ สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ตรวจสอบธุรกรรมที่ลูกค้าได้ทำขึ้นเพื่อบริหารและบรรเทาความเสี่ยง ในกรณีที่สงสัยว่าเป็นธุรกรรมที่เกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับความผิดมูลฐาน การฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงให้รายงานเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน

²⁹ กฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 ข้อ 17 กำหนดให้ สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าโดยดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- (1) ระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าโดยใช้เอกสาร ข้อมูล หรือข่าวสารจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ นอกเหนือจากการขอข้อมูลจากลูกค้าก็ได้
- (2) ระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงและใช้มาตรการที่เหมาะสม ในการพิสูจน์ทราบผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงโดยใช้เอกสาร ข้อมูล หรือข่าวสารจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ นอกเหนือจากการขอข้อมูลจากลูกค้าก็ได้
- (3) ตรวจสอบข้อมูลของลูกค้าและผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ากับข้อมูลรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง
- (4) ขอข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการทำธุรกรรมจากลูกค้า เพื่อนำมาพิจารณาความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้า
- (5) ตรวจสอบความเคลื่อนไหวของการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจของลูกค้าตลอดช่วงเวลาที่มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจ ยังคงดำเนินการอยู่อย่างคงสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจข้อมูลทางธุรกิจของลูกค้า ระดับความเสี่ยงของลูกค้าที่ได้ประเมินไว้และข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งที่มาของรายได้รวมถึงข้อมูลอื่นของลูกค้าที่มีอยู่หรือไม่

พิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า ไม่สามารถระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงและพิสูจน์ทราบผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง ไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลของลูกค้าและผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ากับข้อมูลรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ไม่สามารถขอวัตถุประสงค์ในการทำธุรกิจจากลูกค้า ไม่สามารถตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินของลูกค้า³⁰

3) กรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการใช้กระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าจะทำให้ลูกค้าหรือผู้ที่จะมาเป็นลูกค้าทราบถึงการดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า³¹

สำหรับหลักเกณฑ์และวิธีการในตรวจสอบการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยทั้ง 3 กรณีข้างต้น ให้นำรายละเอียดในแนวทางปฏิบัติ เรื่อง การรายงานธุรกรรม ที่สำนักงาน ปปง. ได้เผยแพร่มาใช้เป็นข้อมูลในการทำแนวปฏิบัติ หรือวิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องรายงานธุรกรรมของผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ซึ่งให้ครอบคลุมในเรื่องของแบบ ระยะเวลา หลักเกณฑ์ และวิธีการ ที่กฎหมายกำหนด

การระบุตัวตนของลูกค้าและผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้าตามวรรคหนึ่ง (1) และ (2) ให้เป็นไปตามที่เลขาธิการประกาศกำหนด

³⁰ กฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 ข้อ 23 กำหนดให้ ในกรณีที่สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ไม่สามารถตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าตามข้อ 17 ได้ให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ปฏิเสธการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจไม่ทำธุรกรรม ยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจ หรือไม่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้าดังกล่าว และพิจารณารายงานเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน

³¹ กฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 ข้อ 26 กำหนดให้ ในกรณีที่สงสัยว่าธุรกรรมใดอาจเกี่ยวข้องกับความเสี่ยงจากคามผิดมูลฐาน การฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ระมัดระวังในการใช้กระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าเป็นพิเศษ หากมีเหตุอันควรสงสัยเชื่อได้ว่าการใช้กระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าจะเป็นการทำให้ลูกค้าหรือผู้ที่จะมาเป็นลูกค้าทราบถึงการดำเนินการดังกล่าว สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 อาจไม่ดำเนินการตามกระบวนการดังกล่าว และรายงานเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงานต่อไป

ภาคผนวก

ตัวอย่างการประเมินความเสี่ยงผลิตภัณฑ์หรือบริการ
ด้านการฟอกเงิน การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย
และการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

ภาคผนวก

การประเมินความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง (ML/TPF) ของผลิตภัณฑ์หรือบริการ สำหรับผู้ประกอบการธุรกิจบริการโอนเงินระหว่างประเทศ

การกำหนดเกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง สำหรับประเมินความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการ: บริการโอนเงินระหว่างประเทศ

1. ปัจจัยหลักสำหรับประเมินความเสี่ยงเบื้องต้นตามที่กฎหมายกำหนด จำนวน 3 ปัจจัย ดังนี้

1) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้

ค่าคะแนนความเสี่ยง	เกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง	รายละเอียดเกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง
1 คะแนน	ไม่ใช้เงินสด	ไม่สามารถใช้เงินสดในการทำธุรกรรมได้
2 คะแนน	ใช้เงินสดได้ แต่มีการกำหนดวงเงินไม่สูง	สามารถใช้เงินสดในการทำธุรกรรมได้ - ควรกำหนดวงเงินไม่เกิน 50,000 บาท ต่อครั้ง สำหรับการทำธุรกรรมที่เป็นครั้งคราว * หรือ - ไม่เกิน 50,000 บาท ต่อเดือน สำหรับการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ **
3 คะแนน	ใช้เงินสดได้ แต่มีการกำหนดวงเงินค่อนข้างสูง	สามารถใช้เงินสดในการทำธุรกรรมได้ - ควรกำหนดวงเงินไม่เกิน 500,000 บาท ต่อครั้ง สำหรับการทำธุรกรรมที่เป็นครั้งคราว *** หรือ - ไม่เกิน 700,000 บาท ต่อเดือน สำหรับการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ ****
4 คะแนน	ใช้เงินสดได้ แต่วงเงินสูง หรือไม่จำกัดวงเงิน	สามารถใช้เงินสดในการทำธุรกรรมได้ โดยไม่มีการจำกัดวงเงิน หรือมีการจำกัดวงเงิน แต่มีมูลค่าเกินกว่า 500,000 บาทต่อครั้ง สำหรับการทำธุรกรรมที่เป็นครั้งคราว *** หรือเกินกว่า 700,000 บาท ต่อเดือน สำหรับการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ ****

หมายเหตุ: * อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินการแสดงผลและการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ในกรณีของลูกค้าที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว สำหรับการให้บริการเงินอิเล็กทรอนิกส์หรือการให้บริการโอนเงินด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

** อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินตามลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำ

*** อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินการแสดงผลและการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ในกรณีของลูกค้าที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว สำหรับการให้บริการรับชำระเงินแทน และการรายงานการทำธุรกรรมที่ใช้เงินสดของธุรกิจแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

**** อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินการรายงานการทำธุรกรรมสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจการให้บริการเงินอิเล็กทรอนิกส์หรือการให้บริการโอนเงินด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

2) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้ และสะสมมูลค่าได้

ค่าคะแนนความเสี่ยง	เกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง	รายละเอียดเกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง
1 คะแนน	ไม่ได้	ไม่สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้ และไม่สามารถสะสมมูลค่าได้
2 คะแนน	ได้ แต่กำหนดเงื่อนไขขยับยากหรือวงเงินไม่สูง	สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่น และสะสมมูลค่าได้ แต่กำหนดเงื่อนไขขยับยากหรือกำหนดวงเงินไว้ไม่สูง - ควรกำหนดวงเงินไม่เกิน 50,000 บาท ต่อครั้ง สำหรับการทำธุรกรรมที่เป็นครั้งคราว * หรือ - กำหนดวงเงินไม่เกิน 50,000 บาท ต่อเดือน สำหรับการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ **
3 คะแนน	ได้ แต่กำหนดเงื่อนไขหรือวงเงินค่อนข้างสูง	สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่น และสะสมมูลค่าได้ แต่กำหนดเงื่อนไขขยับยากหรือกำหนดวงเงินไว้ค่อนข้างสูง - ควรกำหนดวงเงินไม่เกิน 500,000 บาท ต่อครั้ง สำหรับการทำธุรกรรมที่เป็นครั้งคราว *** หรือ - กำหนดวงเงินไม่เกิน 700,000 บาท ต่อเดือน สำหรับการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ ****
4 คะแนน	ใช้เงินสดได้ แต่วงเงินสูง หรือไม่จำกัดวงเงิน	สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่น และสะสมมูลค่าได้ โดยไม่กำหนดเงื่อนไข หรือไม่มีการจำกัดวงเงิน หรือมีการจำกัดวงเงินแต่มีมูลค่าเกินกว่า 500,000 บาท ต่อครั้ง สำหรับการทำธุรกรรมที่เป็นครั้งคราว *** หรือเกินกว่า 700,000 บาท ต่อเดือน สำหรับการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ ****

หมายเหตุ: * อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินการแสดงผลงานและการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ในกรณีของลูกค้าที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว สำหรับการให้บริการเงินอิเล็กทรอนิกส์หรือการให้บริการโอนเงินด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

** อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินตามลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำ

*** อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินการแสดงผลงานและการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ในกรณีของลูกค้าที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว สำหรับการให้บริการรับชำระเงินแทน และการรายงานการทำธุรกรรมที่ใช้เงินสดของธุรกิจแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

**** อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินการรายงานการทำธุรกรรมสำหรับผู้ประกอบธุรกิจการให้บริการเงินอิเล็กทรอนิกส์หรือการให้บริการโอนเงินด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

3) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถใช้หรือนำไปใช้ได้ในประเทศ

ค่าคะแนนความเสี่ยง	เกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง	รายละเอียดเกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง
1 คะแนน	ไม่ได้	ไม่สามารถใช้ในประเทศ หรือไม่สามารถนำไปใช้ได้ในประเทศ
2 คะแนน	ได้ แต่มีการกำหนดวงเงินไม่สูง	สามารถใช้ในประเทศ หรือสามารถนำไปใช้ได้ในประเทศ - ควรกำหนดวงเงินไม่เกิน 50,000 บาท ต่อครั้ง สำหรับการทำธุรกรรมที่เป็นครั้งคราว * หรือ - กำหนดวงเงินไม่เกิน 50,000 บาท ต่อเดือน สำหรับการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ **
3 คะแนน	ได้ แต่มีการกำหนดวงเงินค่อนข้างสูง	สามารถใช้ในประเทศ หรือสามารถนำไปใช้ได้ในประเทศ - ควรกำหนดวงเงินไม่เกิน 500,000 บาท ต่อครั้ง สำหรับการทำธุรกรรมที่เป็นครั้งคราว *** หรือ - กำหนดวงเงินไม่เกิน 700,000 บาท ต่อเดือน สำหรับการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ ****
4 คะแนน	ใช้เงินสดได้ แต่วงเงินสูง หรือไม่จำกัดวงเงิน	สามารถใช้ในประเทศ หรือสามารถนำไปใช้ได้ในประเทศ โดยไม่มีการจำกัดวงเงิน หรือมีการจำกัดวงเงิน แต่มีมูลค่าเกินกว่า 500,000 บาท ต่อครั้ง สำหรับการทำธุรกรรมที่เป็นครั้งคราว *** หรือกำหนดวงเงินเกินกว่า 500,000 บาท ต่อเดือน สำหรับการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ ****

หมายเหตุ: * อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินการแสดงผลและการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ในกรณีของลูกค้าที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว สำหรับการให้บริการอิเล็กทรอนิกส์หรือการให้บริการโอนเงินด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์
** อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินตามลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำ
*** อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินการแสดงผลและการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ในกรณีของลูกค้าที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว สำหรับการให้บริการรับชำระเงินแทน และการรายงานการทำธุรกรรมที่ใช้เงินสดของธุรกิจแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ
**** อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินการรายงานการทำธุรกรรมสำหรับผู้ประกอบธุรกิจการให้บริการเงินอิเล็กทรอนิกส์หรือการให้บริการโอนเงินด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

2. ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูง ได้แก่ ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ในมูลค่าสูง โดยพิจารณามูลค่าสูง จากการทำธุรกรรม ด้วยเงินสด ที่มีมูลค่าตั้งแต่ 2,000,000 บาท ขึ้นไป¹

3. ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินที่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(ก) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไม่สามารถแลกเปลี่ยนเป็นเงินสดหรือถอนหรือคืนเป็นเงินสดได้ในระยะเวลาอันสั้น หรือแลกเปลี่ยนเป็นเงินสดหรือถอนหรือคืนเป็นเงินสดได้ในมูลค่าต่ำ

(ข) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไม่ใช่บริการข้ามประเทศและไม่เกิดมูลค่าในต่างประเทศ หรือเป็นผลิตภัณฑ์หรือบริการข้ามประเทศหรือเกิดมูลค่าในต่างประเทศเฉพาะกรณีที่เป็นการชำระหนี้ หรือค่าสินค้าหรือบริการที่มีมูลค่าต่ำ

¹ อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินในการรายงานการทำธุรกรรมที่ใช้เงินสดของสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต่อสำนักงาน ปปง. ที่กำหนดวงเงินในการรายงานการทำธุรกรรมดังกล่าว เมื่อมีการทำธุรกรรมที่ใช้เงินสด ตั้งแต่ 2,000,000 บาท ขึ้นไป

(ค) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไม่สามารถสะสมมูลค่าเงินได้ในจำนวนมาก และไม่สามารถโอนมูลค่าให้แก่ผู้อื่นได้หรือโอนได้ในมูลค่าต่ำ

ทั้งนี้ มูลค่าในการทำธุรกรรมตาม (ก) (ข) และ (ค) เมื่อรวมกันแล้วต้องไม่เกิน 50,000 บาท ต่อเดือน

4. เกณฑ์ค่าคะแนนการประเมินความเสี่ยงโดยรวม

ความเสี่ยงสูง	10 - 12	คะแนน
ความเสี่ยงกลาง	6 - 9	คะแนน
ความเสี่ยงต่ำ	3 - 5	คะแนน

ตัวอย่างตารางการประเมินความเสี่ยงผลิตภัณฑ์และบริการของผู้ประกอบธุรกิจตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ

ผลิตภัณฑ์หรือบริการ	ปัจจัยที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงฯ			คะแนนรวม	ผลการประเมินความเสี่ยงเบื้องต้น	ความสอดคล้องกับลักษณะของ		สรุปผลการประเมินความเสี่ยง
	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้ รับ หรือ เปลี่ยนเป็นเงินสดได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถโอนหรือ เปลี่ยนมือให้แก่ บุคคลอื่นได้ และสะสมมูลค่าได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถใช้หรือ นำไปใช้ได้ ในต่างประเทศ			ผลิตภัณฑ์หรือบริการ ที่อาจมีความเสี่ยงสูง ตามกฎหมายฯ	ผลิตภัณฑ์หรือบริการ ที่มีความเสี่ยงต่ำ ตามกฎหมายฯ	
1. บริการโอนเงินไป ต่างประเทศ (สามารถใช้เงินสดโอนเงิน และสามารถรับโอนเงิน เป็นเงินสด แต่มีการจำกัด วงเงินไว้ไม่สูงมาก)	2 (สามารถใช้เงินสดโอนเงิน และสามารถรับโอนเงิน เป็นเงินสด โดยจำกัด วงเงินไม่เกิน 10,000 บาท ต่อรายการ และไม่เกิน 50,000 บาทต่อคนต่อวัน)	2 (สามารถโอนเงิน ให้แก่บุคคลอื่นได้ โดยจำกัดวงเงิน ไม่เกิน 10,000 บาท ต่อรายการ และไม่เกิน 50,000 บาทต่อคนต่อวัน)	2 (ใช้หรือเกิดมูลค่า ในต่างประเทศได้ โดยจำกัดวงเงิน ไม่เกิน 10,000 บาท ต่อรายการ และไม่เกิน 50,000 บาทต่อคน/วัน)	6	กลาง	ไม่สอดคล้อง	ไม่สอดคล้อง	กลาง
2. บริการโอนเงินไป ต่างประเทศ (สามารถใช้เงินสดโอนเงิน และสามารถรับโอนเงิน เป็นเงินสด โดยไม่มีการ จำกัดวงเงิน)	4 (สามารถใช้เงินสดโอนเงิน และสามารถรับโอนเงิน เป็นเงินสด โดยไม่มีการ จำกัดวงเงิน)	4 (สามารถโอนเงิน ให้แก่บุคคลอื่นได้ โดยไม่มีการจำกัดวงเงิน)	4 (ใช้หรือเกิดมูลค่าใน ต่างประเทศได้ โดยไม่มีการจำกัดวงเงิน)	12	สูง	สอดคล้อง	ไม่สอดคล้อง	สูง